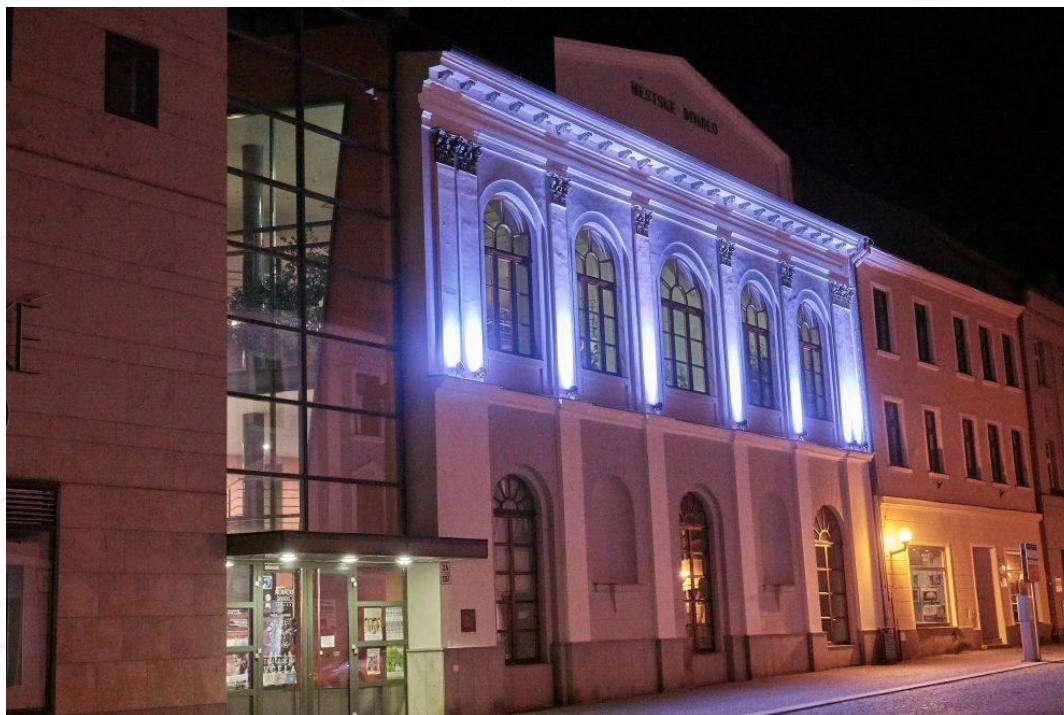

HORÁCKÉ DIVADLO

J I H L A V A

příspěvková organizace

VÝROČNÍ ZPRÁVA

za rok 2018

VÝROČNÍ ZPRÁVA

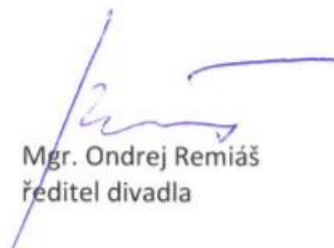
o činnosti Horáckého divadla Jihlava, příspěvkové organizace
v oblasti poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím,
ve znění pozdějších předpisů, za rok 2018.

V souladu s ustanovením § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), zveřejňuje Horácké divadlo Jihlava, příspěvková organizace následující údaje:

1. V roce 2018 nebyla podána žádná žádost o poskytnutí informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a to prostřednictvím elektronické pošty.
2. V roce 2018 nebylo podáno žádné rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informaci ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.
3. V roce 2018 nebyly vydány žádné rozsudky soudců ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace.
4. V roce 2018 nebyla poskytnuta žádná výhradní licence ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.
5. V roce 2018 nebyla podána žádná stížnost podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím proti postupu Horáckého divadla Jihlava, příspěvkové organizace, při vyřizování žádosti o informace.
6. Další informace, které se vztahují k uplatňování zákona o svobodném přístupu k informacím, je možné získat na internetových stránkách www.hdj.cz.

1

V Jihlavě dne 4. ledna 2019

Mgr. Ondrej Remiáš
ředitel divadla

1. PLNĚNÍ ÚKOLŮ V UMĚLECKÉ OBLASTI

INSCENACE HORÁCKÉHO DIVADLA V ROCE 2018

Během sezóny 2016-2017 došlo k výměně na pozici uměleckého šéfa HDJ, kdy stávající uměleckou šéfovou Kateřinu Duškovou vystřídal nový umělecký šéf, Pavel Šimák. Pod vedením Pavla Šimáka vznikaly inscenace a dramaturgie na celé období sezony 2017 – 2018 a 2018 – 2019. V květnu roku 2018 převzal vedení uměleckého souboru nový umělecký šéf Michal Skočovský. Hodnocený dramaturgický plán pro rok 2018 je tedy hodnocen z pohledu původních záměrů Pavla Šimáka a pohledu stávajícího uměleckého šéfa Michala Skočovského.

Bengt Ahlfors

Popel a pálenka

963. premiéra 27. ledna 2018

(stále v repertoáru)

režie Karel Brynda j. h.

překlad František Fröhlich

dramaturgie Barbora Jandová

výprava Kristina Matre Křížová j. h.

V souladu s požadavky k vyváženosti repertoáru divadla regionálního významu byl nasazen titul Bengta

Alhforse Popel a pálenka, který splňuje požadavky a parametry měšťanské činohry. Komédie současného skandinávského dramatika Bengta Ahlforse (*1937) je výborně napsanou hrou, která svůj humor těží z dobře vystavěných dialogů, černého humoru i situačních zápletek, je ostrá i sentimentální, tragikomická jako život sám. Nenásilně a s humorem vypráví o manželství, lásce, vztahu rodičů a dospělých dětí, o stáří i umění žít. Tato inscenace, nejen že využila svého potenciálu zasáhnout publikum svým tematickým zaměřením, ale pokrývá potřeby konzervativněji smýšlející části publika, po situačně – konverzační komedii, která nehledá „velké“ příběhy a „velké“ myšlenky společenského významu. Její síla spočívá v antropocentrickém nazírání na rodinné vztahy, které ve stále se zrychlující době není jednoduché udržovat tak, jak byly udržovány doposud. Inscenace nechá diváka nahlédnout do světa starší generace, jejíž priority jsou diametrálně odlišné od generace, jejíž současná společnost nazývá „mileniálové“,

tedy generace dospívající v 21. století, ale narozených ještě ve století dvacátém. Toto rozdílné nazírání na svět a pochopení těchto rozdílných zákonitostí je jeden z důležitých aspektů současných mezilidských vztahů. Tímto způsobem přemýšlení a reflexí vztahů je inscenace v režii Karla Bryndy cenným artiklem do společenské diskuse. Za zmínku jistě stojí i jednotlivé výkony herců, z nichž Eva Kaplerová v titulní roli je páteří celé inscenace a jejíž výkon v této inscenaci je bezpochyby výjimečný.

Anton Pavlovič Čechov

R/A/C/E/K

964. premiéra 10. února 2018

režie Iveta Ditte Jurčová j. h.

překlad Leoš Suchařípa

dramaturgie Michal Ditte j. h.

Výprava Tom Ciller j. h.

Hudba Jozef Vlček

pohybová spolupráce Tomáš

Rychetský, Denisa Musilová

Zcela v souladu s nutností diverzifikovat repertoár tak, aby obsahoval jak náročnější tituly, tak repertoár zajišťující kvalitní tituly měšťanského repertoárového divadla, byl naplánován titul, o jehož „nesmrtelnosti“ nelze pochybovat. K režii dramatické předlohy klasika dramatické literatury byla přizvána oceňovaná režisérka slovenského původu Iveta Ditte Jurčová (cena Dosky 2018). Ráček je komedií, řekněme spíše tragikomií, která je prostoupena řadou hlubokých i banálních rozhovorů o podstatě tvorby, postavení umělce ve společnosti a jeho úloze, o divadle a potřebě tvůrčího života... A mezi vším tím filozofováním a společenskými hrami na břehu jezera někde na venkově se odehrává několik marných jednostranných milostných vzplanutí, nenaplněných lásek a několik dramát nenaplněných ideálů a představ o životě. Nesnadnou a velmi obsáhlou předlohu se rozhodli, režisérka a dramaturg Michal Ditte, inscenovat bez velkých úprav, či aktualizací, což není zcela běžným zvykem v kontextu českého divadla. Jediným posunem k aktualizaci dnes již klasické divadelní hry z roku 1895, byly výtvarné výrazové prostředky, a to zejména kostýmy inscenace. Titul jako takový, měl diváky zejména seznámit s dramatikou předminulého století a s tvorbou klasika A. P. Čechova a pokusit se podkrýt problematiku uměleckých ambicí mladší generace ve střetu s konzervativním vnímáním umění generace „zajištěných“ umělců. Je však nasnadě hledat v neutěšeném světě mladých umělců i utrpení, kterým je zatížen každý hledající umělec. Obraz vyprázdněných vztahů je stejně platný dnes jako před více než sto lety. Inscenace

v dramaturgickém plánu měla splňovat několik funkcí, a to jednak divákům zprostředkovat obraz vztahů člověka k člověku, ženy k muži, umělce k umělci a to se inscenátorům bezevbytku povedlo. Druhým úkolem bylo seznámit publikum z tvorbou klasickou, a do třetice, vykročit tímto titulem za hranice regionu. Ve všech těchto aspektech se dá tvrdit, že svoji funkci splnila. Jak píše divadelní

kritik Josef Mlejnek ve svém článku v Divadelních novinách z 3. března 2018: „Má-li být inscenace Racka v Horáckém divadle krokem k vybědnutí z průměru, jde o vykročení správným směrem.“

Oscar Wilde, Pavel Šimák

Obraz Doriana Graye

965. premiéra 7. dubna 2018

(stále v repertoáru)

režie Pavel Šimák

překlad Jiří Zdeněk Novák

dramaturgie Barbora Jandová

výprava Kristina Matre Křížová

j. h.

projekce Jan Štambera j. h.,

Zdeněk Stejskal

hudba Šárka Býčková

(Čermáková)

pohybová spolupráce Tomáš

Rychetský

Dalším pokusem vymanit se z provinčního vnímání činoherního divadla jako prostředku k „jednoduché“ zábavě, byl nasazený titul podle předlohy světoznámého spisovatele Oscara Wilda. Dramatizace klasického temného románu *Obraz Doriana Graye* se ujal Pavel Šimák. Šimák se v dramatizaci záměrně nevzdálil předloze natolik, aby její základní dějová linka zmizela nebo byla nadměru ohýbána, ale velmi přístupným a citlivým způsobem jej aktualizoval tak, aby diváku nabídl širokou škálu možných interpretací. Středobodem inscenace stejně jako v předloze zůstává, dnes tak aktuální, kult těla, chronický individualismus a oběti, které jsme jako jedinci ochotni přinést na oltář sebe prezentaci. Styl klidných, ale dekadentních romantiků přelomu osmnáctého a devatenáctého století „dandysmus“ je až přespříliš podobný dnešní metrosexuální společnosti „hipsterů“. Šimák tak nastavuje společnosti, to již dnes zprofanované zrcadlo, a poukazuje na základní problémy vnímání světa skrze prisma „haute bourgeoisie“. Ztráta identity a nesmiřitelnost se svými životy dnes a denně dohání lidi mladší generace k radikálním řešením banálních problémů. V širším kontextu jsme tak byly svědky ničení

„základních“ morálních hodnot společnosti člověkem, který postavil svůj zájem nad zájmy celé společnosti. Bezpochyby můžeme sledovat toto bourání zažitých pořádků i dnes, a to v podobě radikalizace společnosti navzdory historické zkušenosti a politickému, nebo lépe řečeno, oligarchickému způsobu řízení státu. Za zmínku stojí i herecký výkon Jána Burdy, který bezesporu předvedl pozoruhodný výkon v téměř dvou a půl hodinové inscenaci a byl za něj oceněn v divácké anketě Horác.

Alžběta Michalová

Jediný život

966. premiéra 5. května 2018
derniéra 3. prosince 2018
(odehráno 21x)

režie Michal Skočovský

dramaturgie Jaroslav Čermák ml.
j. h.

scéna Jaroslav Čermák j. h.

kostýmy Lucie Šperlová j. h.

hudba Aid Kid & Kittchen (Ondřej
Mikula a Jakub König)

Závěr sezony 2017/2018 patřil
hře z pera mladé autorky Alžběty

Michalové, která byla za svou básnickou sbírku *Zřetelně nevyprávíš* nominována na cenu Magnesia Litera 2015 a na cenu Jiřího Ortena. Michalová byla přizvána ke spolupráci na inscenaci *Jediný život*, jejíž středobodem se stal pohnutý osud „zapomenutého“ básníka, původem z Vysočiny, Jana Zahradníčka (1905-1960). Inscenace vznikla s jasným záměrem připomenout tohoto velikána české poezie, ale plnila i další úkol, který si vytyčilo HDJ, a to připomínat obyvatelům Vysočiny, kolik významných uměleckých osobností je spojeno s tímto krajem. Dramaturgickým výběrem tak vznikla jedna z linií, kterou bude divadlo následovat a pokusí se tak poodhalit divákům jedinečné kreativní podhoubí tohoto svěbytného kraje. Jan Zahradníček, jehož postava byla zkřivena úrazem v mládí, ale ne dobou, v níž žil, byl katolickým básníkem svým

významem patřícím k osobnostem jako Deml, Březina, Čep a jiní. Jeho osud vzdorného básníka, zažívajícího příkoří v době protektorátu a později v době komunistické diktatury, se autorka rozhodla zasadit do jedné rámuující situace. Zahradníček odsouzený k třinácti letům komunistickým režimem, bilancuje

svůj život a jednou z opor k přežití v nelidských podmínkách kriminálu je jeho neochvějná víra. Režisér inscenace Michal Skočovský vytvořil na základě Michalové textu a autentické korespondence básníka s jeho ženou imaginativní a křehkou inscenaci, která předkládala divákům nejen pohled na pohnutou dobu padesátých let, ale zejména svědectví o vnitřní síle básníka Zahradníčka. Svým vyzněním tak inscenace kladla zásadní otázky týkající se víry v pravdu a v nezlomný charakter.

David Wood

O Perníčkovi

967. premiéra 10. června 2018

režie Stanislav Slovák

překlad Martin Světlík

dramaturgie Barbora Jandová

výprava Jaroslav Milfajt j. h.

hudební nastudování Karel

Albrecht j. h.

choreografie Martin Pacek j. h.

(česká premiéra)

Poslední premiérou v sezoně 2017/2018 byla inscenace s názvem O Perníčkovi. Tento pohádkový muzikál jsme v české premiéře uvedli na Velké scéně HDJ. Jednoduchý příběh

vycházející z britské dětské literatury zhmotňuje postavy, které v noci žijí v kuchyňském kredenci. Solničku, pepřenku, kukačku z hodin nebo čajový sáček překvapí přítomnost dalšího obyvatele, kterého ovšem do té doby nikdo neviděl. Perníček (gingerbread man) je sice zprvu plachý, ale postupem času se z něj vyloupne velmi dobrodružný, mladý a excentrický „chlapík“. Kukačka z hodin je nemocná a nemůže zakukat tak, jak se sluší a patří, a proto je v nebezpečí. Obyvatelé domu, „ti velcí“, tedy lidé přeci neschraňují věci, které jsou nefunkční. Osazenstvo kredence musí jednat a sehnat bylinkový čaj, který by mohl kukačce pomoci. Jejich snažení však kazí lstivý a mlsný myšák. Parta „kredencových“ přátel ho obelstí a nakonec kukačku uzdraví hřejivým

lektvarem. Tento příběh je protkán jímavými písněmi, které si děti často zpívají s účinkujícími. Režisér Stano Slovák muzikál postavil na interakci interpretů s publikem, a tímto způsobem se s dětmi nestávají konzumenti příběhu, ale jsou jejím integrální součástí a posouvají děj v čase. Dětský pohádkový muzikál O Perníčkovi je primárně určen

dětem, ale ani rodiče se nemusí bát, že by je tato látka nezasáhla. Můžeme tedy říci, že je to muzikál rodinný, který má spád, vtipné dialogy, zábavné situace, skvělá hudební čísla a využívá aktivní interakci s dětským publikem.

Peter Jaroš, Matěj T. Růžička, Simona Petrů

Tisícročná včela

968. premiéra: 8. září 2018

režie Matěj T. Růžička j. h.

asistentka režie Michaela Mikulová

scéna Jaromír Ryšavý j. h.

kostýmy Kateřina Bláhová j. h.

dramaturgie Simona Petrů j. h.

světelný design Bob Racek j. h.

umělecká supervize Peter Jaroš

pohybová spolupráce Jan Kysučan j. h.

hudba Tereza Koláčková j. h.

Titul Tisícročná včela byl první inscenací nové divadelní sezony 2018/2019, která byla nazvána Československou sezonou. Tímto titulem navazovalo divadlo na úspěšnou

spolupráci s režisérem Matějem T. Růžičkou, který v minulých letech vytvořil myšlenkově bohatou inscenaci Zapomenuté světlo. Podle stejnojmenné předlohy spisovatele Petera Jaroše vznikl scénář Tisícročná včela, který svým jazykem a bohatým metaforickým způsobem klade základní otázky bytí na pozadí osudu rodu Pichandů. Rodina i vesnice je v této inscenaci přirovnávána k včelímu společenství, kde každý jednotlivec, každá dělnice má svůj úkol, časem sice umírá, ale na její místo nastoupí další. Pokud však jednotlivec, včela, zůstane osamocená, její skon je nevyhnutelný. Další tezí, kterou nám režisér Růžička pregnančně předkládá je otázka pospolitosti a soudržnosti křehkého společenství lidí, tedy včel. Čím tedy jsme?

„Ta trocha radosti, a ta nezměrná spousta starostí, trápení a bolů, kterou podstupují tři generace venkovského murárského rodu Pichandů (...)

politické události přelomu 19. a 20. století, sucha i povodně, udavači a zrádci, krize, bolesti matek umírajících dětí, manželů i otců, válka, kterou nikdo nechce, a která stejně všechny pohltí - tohle všechno tlačí i válčuje obyvatele vesnice, kteří se přes své touhy stávají jen figurkami na hracím poli dějin. Těmi ale hýbe někdo úplně jiný.

A lze to vždycky svést na Boha?“ (Jiří Varhaník, Jihlavské listy, 14. září 2018)

Lenka Lagronová

Svatý Václav

969. premiéra: 20. října 2018

režie Rastislav Ballek j. h.

scéna Tom Ciller j. h.

kostýmy Katarina Holková j. h.

dramaturgie Barbora Jandová,
Martin Kubran j. h.

hudba Matúš Kobilka j. h.

pohybová spolupráce Tomáš
Rychetský, Denisa Musilová

Titulem Svatý Václav se Horácké divadlo Jihlava přiřazuje k divadelním institucím, které

oslovují již zavedené tvůrce ke spolupráci. Lenka Lagronová je významnou dramatičkou a osobností českého divadla, jejíž divadelní hry byly uváděny v nejrůznějších divadelních domech a oceňovány nejen divadelními profesionály. Lagronová v roce 1997 složila řeholní sliby čistoty, chudoby a poslušnosti a právě proto byla oslovena k napsání původní hry pro Horácké divadlo. Středobodem této divadelní hry byla postava světce svatého Václava. Autorka však nechtěla „jen“ kupit dostupné materiály a vytvořit tak „pouhou“ životopisnou fresku. Autorka záměrně nevytvářela konzistentní časově jednotný a svět známý z historických románů, nýbrž vytvořila zcela nový svět a skrze specifickou kauzalitu a časovou nejednotnost přinášela otázky spojené se zcela současným pojetím české státnosti. „Národnímu symbolu chcípnu kůň, ale jede se dál. Něco se tu děje úplně špatně, něco někdo obrátil hlavou dolů, ale všichni se tváříme, že je to v pořádku“. Toto jsou slova jedné z postav ze hry Lenky Lagronové Svatý Václav. Hra se odehrává v alternativní současnosti, ve které již existuje socha Davida Černého z pražské pasáže paláce

Lucerna, ale na náměstí přímo pod národním muzeem stále vězí prázdné místo. Už jen tento motiv je emblematickým pro vnímání české státnosti současnou společností. Znamená pro nás česká státnost něco víc? Je náš světec opravdu náš? Proč je světec symbolem české státnosti, když více než polovina Čechů nevěří v Boha? Rastislav Ballek, slovenský režisér

a filozof, který byl přizván k realizaci této složité a komplikované látky na jevišti HDJ, ve své kariéře mnohokrát zpracovával osudy významných postav české a slovenské historie. Zcela jedinečné spojení autorky Lenky Lagronové a režiséra Rastislava Balleka nabídlo divákovi

Horáckého divadla plnohodnotnou inscenací naplněnou mnoha intertextuálními odkazy obohacenou rozsáhlým symbolickým jevištním slovníkem. Mohli bychom tuto inscenaci velmi jednoduše hodnotit, jako inscenaci, která je pro nejnáročnějšího diváka, ale toto tvrzení by jistě nebylo zcela pravdivé. Naopak svoji přístupností otevírá dveře všem divákům k tajům samé podstaty divadla jako svébytného uměleckého díla.

Pavel Šimák

Barber Shop

970. premiéra: 25. října 2018

režie Pavel Šimák j. h.

choreografie a výprava kol.

Inscenace Barber Shop v jistém slova smyslu navazuje na inscenaci 3100 stupňů mé krve, která byla postavena na základních principech dokumentárního dramatu. Barber Shop vychází ze stejných principů inscenování

a sběru autentických materiálů, které jsou inscenátory volně přeloženy do metaforického jevištního jazyka. Barber Shop s inscenací 3100 stupňů mé krve utváří volnou linii dokumentárního dramatu na jevišti HDJ. Barber Shop vychází ze zkušeností dnes již velmi známého pražského novo- cirkusového souboru principála Rostislava Nováka, který na sebe upozornil výraznými divadelními inscenacemi v pražském divadle La Putyka. Touha Nováka po multifunkčním divadelním prostoru ho zavedla až do pražské Holešovické tržnice, kde se se

souborem rozhodli svépomocí vytvořit prostor, který by vyhovoval jejich požadavkům. Stará polorozpadlá jatka pronajali na několik let a začali je přebudovávat a vytvářet zde mnoho pozoruhodných divadelních produkcí. Jatka 78, jak je pojmenovali, se za několik málo let staly nedílnou součástí pražské kulturní infrastruktury. Soubor však neměl jistotu, že investice a energie vložená do jejich projektu bude zúročena působením v tomto prostoru na dobu delší než pár let. Snaha o získání

smlouvy s magistrátem města prahy se komplikovala mnohými vyjednáváním s magistrátními úředníky, či politickými představiteli města. Soubor se tak dostal na hranici své existence a budoucnost tohoto projektu byla ohrožena. Pavel Šimák se rozhodl inscenovat, ale ne ilustrovat tento „příběh“, „realitu“, která potkala mnoho divadelních a kulturních institucí. Vytvořil alegorii boje kulturních neziskových organizací s úředníky a politickou zvláštností. Tato subtilní inscenace v komorním prostoru Malé scény HDJ, je plná nevšedních divadelních „kouzel“ s prvky nového cirkusu. Její morální apel však netkví pouze v kritice a boji s předsudky politiků, či byrokracií, ale ve své podstatě je oslavou svobodného myšlení v kultuře. Barber Shop je oslavou neziskových organizací, které se rozhodly bojovat za své prostory, myšlení a nezávislost.

Jaroslav Žák, Hana Burešová

Škola základ života

971. premiéra: 8. prosince 2018

režie Martin Tichý j. h.

scéna Pavel Borák j. h.

kostýmy Markéta Sládečková j. h.

pohybová spolupráce Tomáš

Rychetský a Denisa Musilová

hudba Mário Buzzi j. h.

projekce Martin Tichý j. h. a

Zdeněk Stejskal

nahrávka Radek Růžička

(trombon a akordeon)

Pavol Hoďa (klarinet, saxofony)

Richard Pavlík (trubka)

Vít Beneš (kytara)

Michal Šelep (kontrabas)

Adam Sikora (bicí)

Hana Burešová obohatila ve své úpravě hru Jaroslava Žáka o mnoho jímavých písní, a proto v

dramaturgickém plánu na rok 2018 padl výběr právě na ni. Režisér Martin Tichý, který byl osloven k pohostinské režii této inscenace, zvolil cestu inscenování bez větších dramaturgických zásahů a důraz kladl na narativní povahu hry. K novým aranžmá písní přizval zavedeného skladatele a hudebníka Maria Buzziho, jehož nové pojetí swingově laděných hitů podtrhlo povahu a náladu předválečného Československa. Příběh septimánů jednoho nejmenovaného gymnázia je obrazem generačního sporu. Mladí studenti jsou frivolní, nebo lépe, lehkomyšlní a hledající své místo ve společnosti, která je svou povahou konzervativní a velmi vyhraněná proti jakémukoliv druhu vzdoru. Sám o sobě tento spor není ničím výjimečný, ale na pozadí sporů globálních v roce 1937, které zasáhly celý svět, vytváří paralelu k stále se vyostřujícímu sporu dvou názorově rozdílných skupin v dnešním světě. Inscenace Škola základ života však není politickou, nýbrž humanistickou. Je to inscenace o touze po dobrodružství, o touze po lásce a v neposlední řadě o hudbě, v které mnohé generace mladých lidí hledá východisko ze své zdánlivě

bezvýchodné situace. Sled komických událostí nám odkrývá i hlubší nuance lidské duše, a to nejen ty dobré, ale zejména ty negativní, jako jsou například touha po moci, která mnohdy

dovedla lidstvo do velmi temných dob. Tato hudební komedie byla nasazena do repertoáru s cílem zasáhnout co největší okruh diváků, od těch nejmladších, až po diváky v seniorském věku, a to se režiséru Tichému bezesporu povedlo.

ZÁVĚR HODNOCENÍ:

V roce 2018 je patrná snaha uměleckého vedení divadla o vyváženost repertoáru, a to ve smyslu divadla, které nabízí svým divákům široký žánrový rozptyl, od titulů pro náročného diváka, až po tituly, jejichž síla tkví v populární předloze. Tato snaha se beze zbytku naplnila. V tomto nastaveném trendu budeme pokračovat i v roce 2019. Společným jmenovatelem je důraz na kvalitativně a umělecky nekompromisní produkce, které pokryjí co možná nejširší divácké spektrum. Uvědomujeme si, že dramaturgický výběr titulů je jen jeden z mnoha komunikačních kanálů, kterými divadlo zasahuje diváky v Kraji Vysočina. Naším úkolem je plnit svoji funkci divadla, ale současně hledat další a další komunikační kanály a hledat smysl krajského repertoárového divadla, jeho postoj a jeho funkci v nesnadném světě jednadvacátého století. Divadlo jako instituce nesmí zamrznout, musí stále hledat a prohlubovat poznání člověka své doby.

Vypracoval:

Michal Skočovský, umělecký šéf

2. Vyhodnocení závazných ukazatelů

2.1 VYHODNOCENÍ VĚCNÉHO PLNĚNÍ HLAVNÍCH ÚKOLŮ ORGANIZACE

Plnění plánovaných výkonů Velké scény:

ukazatel	plán	skutečnost
počet představení	210	218
nabídnutá místa		66 490
návštěvníci	58 000	58 020
průměrná návštěvnost	276	266
tržby z představení (v Kč)	9 200 000	9 469 764
průměrná tržba (v Kč)	40 000	43 439
procento návštěvnosti		87,26%

V přehledu jsou uvedena odehraná představení na Velké scéně vlastním uměleckým souborem v rámci abonmá (pro předplatitele) i mimo předplatné, včetně dovezených představení, bez klubových pořadů.

Průměrná návštěvnost 87,26%.

Plnění plánovaných výkonů Malé scény:

ukazatel	plán	skutečnost
počet představení	65	67
nabídnutá místa		5 490
návštěvníci		4 573
průměrná návštěvnost	68	68
tržby z představení (v Kč)	300 000	304 672
procento návštěvnosti		83,23%

Velká scéna	9 469 764
Malá scéna	304 672

Základní finanční rámeček roku 2018

Náklady celkem: 53 096 023 Kč

- Náklady neinvestiční celkem (bez odpisů) 50 486 728 Kč
- Náklady investiční celkem 2 609 295 Kč

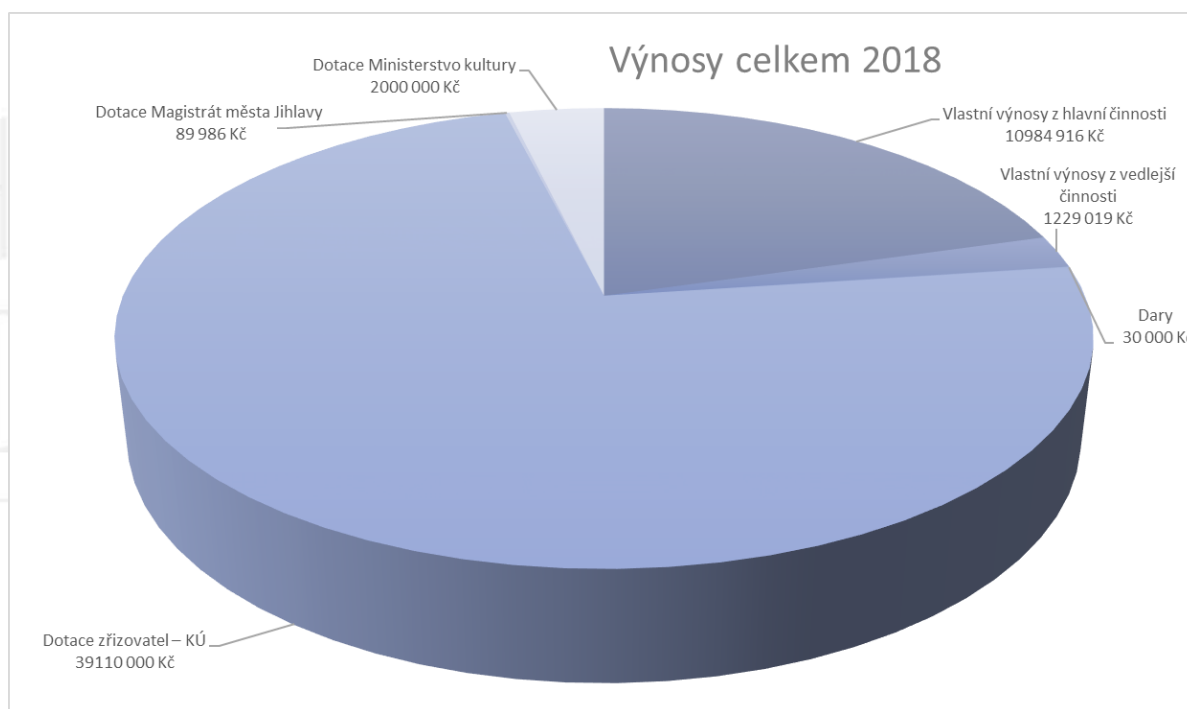
Výnosy celkem: 53 443 921 Kč

- Vlastní výnosy celkem 12 213 935 Kč

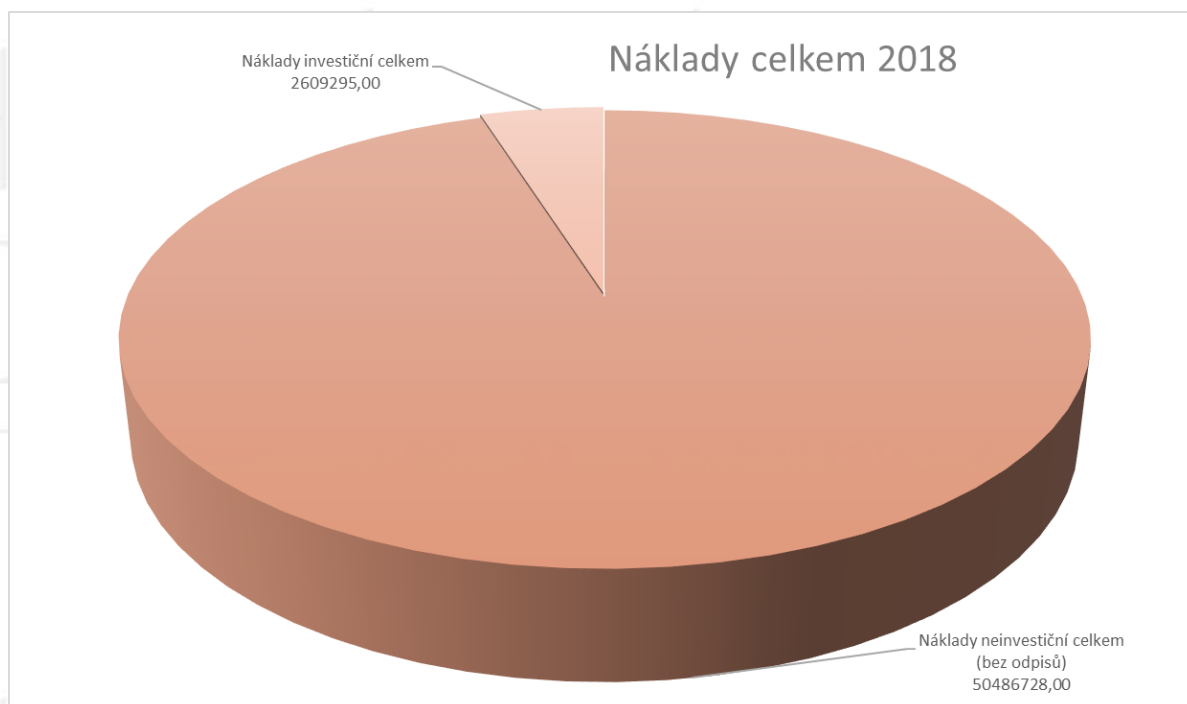
z toho:

výnosy z hlavní činnosti	10 984 916 Kč
výnosy z vedlejší činnosti	1 229 019 Kč
• Dary	30 000 Kč
• Dotace celkem	41 199 986 Kč
- zřizovatel – KÚ	39 110 000 Kč
- Magistrát města Jihlavy	89 986 Kč
- Ministerstvo kultury	2 000 000 Kč

Procento soběstačnosti 24,25 % (poměr vlastních výnosů včetně darů a neinvestičních nákladů)

13

2.2 ROK 2018 Z POHLEDU OBCHODNÍHO ODDĚLENÍ

Divadelní sezóna HDJ probíhá souběžně se začátkem a koncem školního roku, neshoduje se tedy s kalendářním rokem. V červnu 2018 byla zakončena divadelní sezóna 2017/18.

Cena předplatitelských legitimací na sezonu 2018/19 se neměnila. Cena abonentky za dovozová představení sk. X se v uvedené sezóně zvýšila o 20,- Kč vzhledem ke stále se zvyšující ceně hostujících divadel. Tarify za dopravu pro stálé předplatitele i pro zájezdové návštěvníky na termíny mimo předplatné se neměnily.

Pokračujeme v zavedeném modelu - volný den neděle, hrací dny pondělí až sobota. Sloučili jsme dvě méně obsazené skupiny do jedné a uvolnili tak termíny pro hromadné objednávky (základní a střední školy).

Naše divadelní představení navštívilo v roce 2018 celkem 60 006 diváků, z toho 2 195 návštěvníků na zájezdech po ČR i Slovensku.

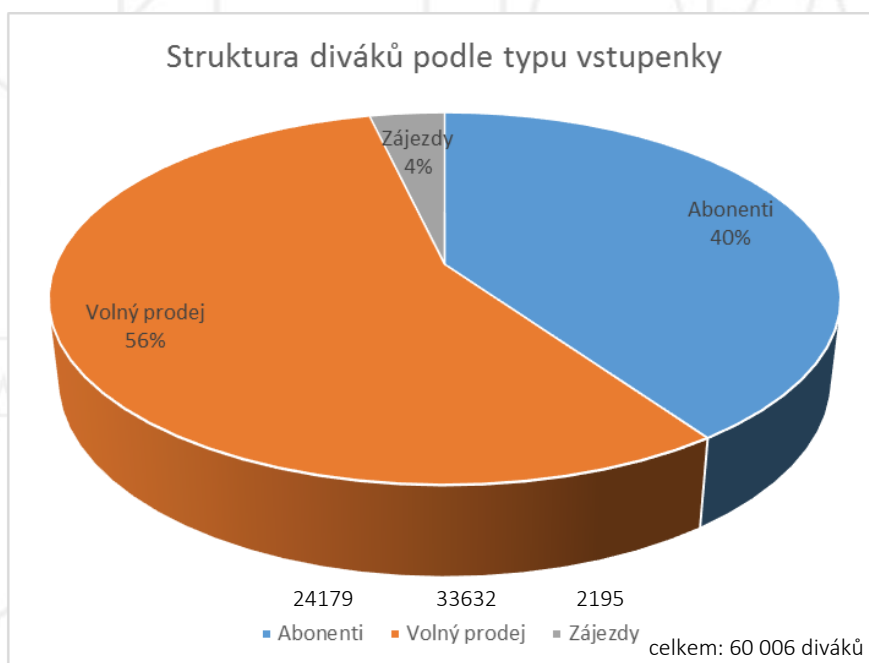
Do našeho divadla přišlo celkem 57 811 diváků, z tohoto počtu přišlo 24 179 stálých předplatitelů a 33 632 návštěvníků, kteří si zakoupili volné vstupenky na jednotlivá představení nebo využili nabídky jednorázových hromadných objednávek na termíny mimo předplatné.

Celkově divadlo navštívilo 58 % diváků na volnou kasu a 42 % v rámci předplatného. Těší nás vzrůstající zájem diváků o představení mimo předplatné, který je každým rokem vyšší.

Z uvedených 33 632 návštěvníků mimo předplatné jsme dopravili mimojihlavských 6 644 osob našimi autobusy, vlastní dopravu si k hromadné objednávce vstupenek do HDJ objednalo 10 189 diváků.

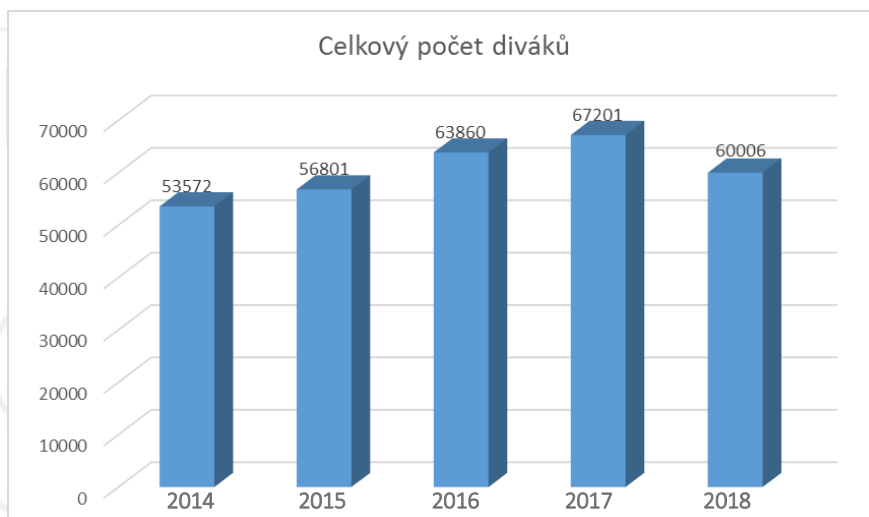
Na představení mimo předplatné poskytujeme slevy hromadným zájezdům, a to žákům, studentům a seniorům 15 % a sdružením zdravotně postižených 30 % ze základního vstupného. Dále poskytujeme slevy pro majitele Rodinných pasů a Seniorských pasů Kraje Vysočina.

Abonentních skupin je 18, průměrné obsazení je 194 stálých předplatitelů v jedné skupině při kapacitě 305 míst v hledišti. Počet pravidelných předplatitelů se snížil na 3 486. Z tohoto počtu bylo 1 763 jihlavských a mimo jihlavských využívajících vlastní dopravy a zbývajících 1 723 jsme pravidelně svázeli našimi třemi autobusy ze 186 obcí Kraje Vysočina a částečně i Jihočeského kraje.

Pro abonenty uvádíme inscenace z našeho repertoáru. Začátky představení jsou od 19 hodin, s výjimkou skupiny M, určené seniorům a studentům – tato skupina začíná v 17 hodin. Stálou klientelu si drží abonentní skupina „Premiéra“, která není zvýhodněna slevami.

Ostatní reprízové skupiny uplatňují slevy pro běžného předplatitele 10 % ze základního vstupného, 20 % pro seniory a 30 % pro žáky, studenty a držitele průkazů ZTP. Cena abonentní legitimace je vypočtena ze základního vstupného stanoveného pro reprízu činohry.

Ke grafu je nutno dodat, že v roce 2018 bylo odehráno v našem divadle o 21 představení méně, než v roce 2017. Bylo to dáno zejména změnou dramaturgie divadelní sezony, optimalizací divadelní sezony z hlediska personálního a výpadkem představení z důvodu nemoci.

Graf - Celkový počet diváků.

Zásadním materiálem HDJ je **informační brožura Divadelní předplatné**, kterou v březnu divadlo oznamuje dramaturgický plán na další sezónu, nové podmínky a ceny předplatného. Tuto brožuru rozesíláme všem abonentům a jsou k dispozici pro zájemce také v pokladně divadla. V pokladně si mohou diváci zakoupit divadelní programy, odznaky k jednotlivým představením, fotografie herců a seznámit se s nabídkou i obsahem jednotlivých představení. Stejnou službu poskytují i uvaděčky.

V průběhu každého představení se o informovanost a pohodlí návštěvníků stará tým dvanácti uvaděček a dvou šatnářek. Program k inscenaci na Velké scéně byl prodáván za 30 Kč, příp. 40 Kč, program k inscenaci na Malé scéně za 20 Kč. Cena programů pohádek zůstává na úrovni předchozí sezóny, tj. 15 Kč.

Otevírací doba prodeje vstupenek zůstala beze změny: pondělí až pátek od 11.00 do 19.00 hodin nebo do začátku představení v 19.30 hodin. V sobotu a v neděli hodinu před představením.

Velkým benefitem při prodeji jednotlivých představení je možnost **nabídky naší dopravy**. Na zájezdy mimo předplatné jsou po odeslání nabídek volných termínů naše tři autobusy obratem zamlouveny.

Na základě požadavků předplatitelů máme vypracovány podrobné svozové trasy na jednotlivé dny a abonentní skupiny. Většinou jsou nasazeny všechny tři autobusy, které postupně na svých linkách sváží naše stálé předplatitele.

V obcích, kde je větší koncentrace předplatitelů, máme tzv. **garanty, je jich celkem 95**. Ti podávají zájemcům v místě bydliště informace o divadle, termínech představení i odjezdech autobusů, zabezpečují nábor nových předplatitelů a starají se o stávající. Za tím účelem jim zasíláme měsíční informační materiály a materiály o novém předplatném.

V roce 2018 jsme nově navázali spolupráci s obecními knihovnami v Kraji Vysočina. Na základě naší kampaně momentálně evidujeme 24 obecních knihoven, se kterými spolupracujeme. Vedoucí knihoven na základě naší propagace nabízejí představení pro obyvatele obce a podle zjištěné poptávky objednávají vybraná představení.

Vzhledem k úbytku stálých předplatitelů se snažíme našim divákům nabídnout i jiné možnosti. **Kuponové a Flexi předplatné** je určeno pro časově vytížené návštěvníky, kterým nevyhovuje klasické předplatné.

Umožňuje získat vstupenky se zajímavou slevou a zároveň dává volnost při výběru titulu a dne představení. Jde o blok šesti kuponů, které lze libovolně vyměnit za vstupenky na jakékoliv představení z repertoáru HDJ.

Velký zájem je stále o 5 představení **abonentní skupiny „X“**, která je složena z inscenací pražských a mimopražských repertoárových divadel, jejichž věhlas překročil hranice jejich domácího působiště.

Cena předplatného i samostatných vstupenek na představení sk. X se zvyšovala o 20 Kč, vzhledem ke stále se zvyšujícím cenám hostujících divadel.

představení skupiny „X“	hra	mateřská scéna
20. 1. 2018	CRY BABY CRY	Švandovo divadlo Praha
24. 4. 2018	Spalovač mrtvol	Divadlo Petra Bezruče Ostrava
25. 5. 2018	Na mělčině	Divadlo Kalich
1. 9. 2018 náhrada 28. 2. 2019	Bratři Karamazovi	Činoherní klub Praha
23. 11. 2018	Holky z kalendáře	Městská divadla pražská, Rokoko

Ve volných termínech hracího harmonogramu, které nejsou rezervovány pro abonentní skupiny, nabízíme představení „mimo předplatné“ většinou pro jednorázové hromadné objednávky.

Pro velký zájem jsme nabídli na termíny mimo předplatné také tituly z uplynulého roku 2017, a sice představení na Velké scéně Splašené nůžky, Adéla ještě nevečeřela, Kocour v botách, Rok na vsi, Vrátila se jednou v noci...

Na Malé scéně pak Maxipes Fík, 3100 °C mé krve, Současně a Cesta k Betlému. Volné termíny mimo předplatné využívají zejména školy a různé organizace nejen z Vysočiny, ale také částečně z krajů Jihočeského, Středočeského a Brněnského. Např. dovážíme návštěvníky z Vlašimi, Čáslavi, Jindřichohradecka, Znojemska, apod.

Vstupné ve volném prodeji bylo na Velké scéně navýšeno o 10 Kč.

Představení pro děti mají zvýhodněnou cenu, nicméně o 5 Kč se zvyšovala v sezóně 2018/19 cena pohádek na Malé scéně, a to jak pro odpolední rodinná představení, tak i pohádek

prodaných na hromadné objednávky do škol a školek. Cena nedělních rodinných pohádek se neměnila.

Vstupenky na jednotlivá představení je možné zakoupit nově již tři měsíce před termínem představení v pokladně divadla, která byla po rekonstrukci opět přesunuta do vestibulu divadla. Zde je rovněž možné si místa na vybrané termíny telefonicky rezervovat. Další možností je rezervace a prodej on-line, prostřednictvím webových stránek divadla.

Už třetí sezónu pracujeme v **rezervačním vstupenkovém systému Colosseum**. Výhodou je jednoduché a rychlé odbavení diváků na pokladně a jednoduchý a intuitivní nákup vstupenek přes internet. Diváci stále více využívají možnosti rezervovat vstupenky přes internet a platit je doma e-vstupenkou. Stejným způsobem si mohou kupovat dárkové e-poukázky a od prázdnin 2018 také e-předplatné. Velkým přínosem pro naše diváky je také možnost platit vstupenky platební kartou. Počet těchto rezervací a plateb stále roste. Pro nadcházející sezónu chystáme další novinky pro návštěvníky divadla. Chceme i nadále využívat možnosti a novinky, které nabízí rezervační systém Colosseum.

Stále pokračují představení pro rodiny s dětmi - **Pohádkové neděle od 15 hodin**. Na Velké scéně se vždy 1x měsíčně střídají herci HDJ s pohádkovým muzikálem O Perníčkovi s hostujícími divadly, hrajícími pro malé děti. Nedělní pohádky jsou velmi oblíbené a mají vysokou návštěvnost.

Pohádkové neděle	hra	mateřská scéna
7. 1. 2018	O Tereze a autíčku	Divadlo Tramtárie
18. 2. 2018	Pejprbój, papírový svět	Radim Vizváry
11. 3. 2018	Jak si hrají tatínkové	Divadlo DRAK
15. 4. 2018	Pohádka o nevyřádném dědečkovi	ND Brno
13. 5. 2018	O líných strašidlech	Divadlo Olomouc
10. 6. 2018	O Perníčkovi PREMIÉRA	HDJ
7. 10. 2018	O Perníčkovi	HDJ
4. 11. 2018	Alenka za zrcadlem	Divadlo Polárka
16. 12. 2018	O Perníčkovi	HDJ
16. 4. 2018	O Balynce	Karlovarské divadlo

Pro děti a jejich rodiče připravujeme 1x měsíčně, vždy v sobotu odpoledne **Pohádkové čtení na schodech** ve foyer Velké scény. V sezóně 2017/18 naši herci četli klasické večerníkové pohádky společně s babičkami a dědečky.

V sezóně 2018/19 pokračujeme ve čtení starých českých bájí a pověstí. Celkem v roce 2018 proběhlo 7 pohádkových čtení a přišlo na ně 384 návštěvníků.

Už opakovaně nabízíme interaktivní prohlídky pro 1. stupeň ZŠ **Poprvé v divadle** aneb Jak se dělá divadlo - jehož součástí je zápisník (knížka o 42 stranách) „Jak se dělá divadlo“.

Na začátku prohlídky dostane každý žák svůj vlastní divadelní zápisník „Jak se dělá divadlo“, ve kterém se dozví, které všechny profese (umělecké i řemeslné) tvoří divadelní představení. Děti si samy vymyslí a ožíví svého hrdinu, navrhnou mu kostým a vymyslí jeho příběh, který si pak samy zahrají. Vyzkouší si „na vlastní kůži“ práci režiséra, dramaturga, herce, osvětlovače, rekvizitáře, kostýmního výtvarníka a všech dalších důležitých profesí, které stojí za vznikem jedné divadelní inscenace.

Na tento projekt jsme čerpali grant Statutárního města Jihlava.

V roce 2018 proběhlo 22 prohlídek, divadlo navštívilo celkem 552 dětí.

Naším divákům nabízíme také **hostující představení z pražských i oblastních divadel** mimo předplatné. Zaměřujeme se převážně na jiné žánry, např. pohybová a hudební představení, improvizace. Do Horáckého divadla zveme zajímavé divadelní soubory, které divákům přiváží výjimečné divadelní zážitky.

Dovezená představení mimo předplatné	představení	mateřská scéna
26. 1. 2018	Rekvie za nekonečno	Pražský komorní balet
9. 2. 2018	Koule	Klicperovo divadlo HK
19. 2. 2018	Improvizace II	Radim Vizváry
6. 3. 2018	Dobro	DAB Nitra
6. 4. 2018	Pankrác 45	Švandovo divadlo Praha
4. 5. 2018	Šašek a syn	Divadlo B. Polívky Brno
18. 6. 2018	Improvizace III	Iva Pazderková
19. 10. 2018	Skořápka	Divadlo Ungelt Praha
10. 11. 2018	UP DOWN	La Putyka Praha
13. 10. 2018	Smrtelníci MS	Yarmat Bratislava
7. 12. 2018	Cravate club	DUET

V roce 2018 jsme přijali **pozvání na hostování** z různých divadel v České republice (z Tábora, Brna, V. Meziříčí) ale hlavně z pražské scény - Jatka 78, Městská divadla pražská (Vánoční festival pohádek). Opět jsme hostovali také ve slovenské Nitře a nově v Bratislavě. V roce 2018 jsme odehráli 9 zájezdových představení v 6 městech.

Zájezdy souboru HDJ**hra****Divadlo, kde jsme hostovali**

20. 1. 2018	3100C mé krve	A4 Bratislava
6. 3. 2018	Rok na vsi	Divadlo Tábor
8. 4. 2018	Kocour v botách	Divadlo Reduta ND Brno
16. 5. 2018	Zapomenuté světlo	DAB Nitra
18. 5. 2018	3100C mé krve	Jatka 78 Praha
19. 5. 2018	Barber Shop	Jatka 78 Praha
9. 6. 2018	Maxipes Fík Popel a pálenka	Zámek V. Meziříčí
1. 12. 2018	Cesta k Betlému	MDP Rokoko Praha

Pronájmy prostor Velké a Malé scény

Kromě několika komerčních akcí pronajímáme prostory divadla dalším neziskovým organizacím, jako je např. ZUŠ Jihlava, ale hlavně v našem divadle probíhá Mezinárodní festival dokumentárních filmů, který pořádá Jihlava a DOC.DREAM - Spolek pro podporu dokumentárního filmu.

Zdarma jsme pronajali prostory na akce Kulturní inkubátor a Knihovna věc veřejná.

Společně se Statutárním městem Jihlava jsme 31. října uspořádali Slavnostní koncert ke 100. výročí založení Československa s Moravskou filharmonií Olomouc.

V rámci oslav 100 let jsme se také organizačně podíleli na koncertě Bee Bandu v Divadelním klubu, hlavní organizátor bylo Muzeum Vysočiny.

Pravidelně pronajímáme prostory Kraji Vysočina na slavnostní akce a předávání ocenění a medailí.

Zadáno pro Kraj Vysočina v roce 2018

18. 1. 2018	Bezpečná nemocnice	Velká scéna
24. 5. 2018	Slavnostní předání záslužných medailí IZS	Velká scéna
8. 11. 2018	Předání nejvyššího ocenění Kraje Vysočina	Velká scéna
15. 11. 2018	Gynekologické sympozium	Velká scéna
13. 12. 2018	Setkání Policie ČR	Velká scéna

PRONÁJMY ZA ROK 2018 – Velká scéna (včetně DPH)			
14. 1. 2018	Novoroční koncert 2018 Filharmonie G. Mahlera	Pořadatel BOSCH DIESEL, s.r.o.	63 065 Kč
11. 9. 2018	JhP Awards 2018 – Slavnostní předávání ocenění nejlepších projektů JhP za rok 2017	Pořadatel BOSCH DIESEL, s.r.o.	77 876 Kč
4. - 5. 10. 2018	Hornické sympozium 2018	Pořadatel DIAMO	140 650 Kč
24. - 30. 10. 2018	projekce filmové sekce Dokument ČT v rámci 22. MFDF Jihlava 2018 – velká scéna	DOC.DREAM – Spolek pro podporu dokumentárního filmu	86 321 Kč
31. 10. 2018	Koncert k výročí 100 let ČSR	Statutární město Jihlava	18 150 Kč
29. 11. 2018	Pronájem pro ČSSP	CCL – Conference Czechoslovakia LTD.	79 158 Kč
17. 12. 2018	2 koncerty tanečního souboru	ZUŠ Jihlava	50 772 Kč
PRONÁJMY ZA ROK 2018 – Malá scéna			
24. – 30. 10. 2018	projekce filmové sekce Dokument ČT v rámci 22. MFDF Jihlava 2018 – malá scéna	DOC.DREAM – Spolek pro podporu dokumentárního filmu	46 827 Kč
24. – 30. 10. 2018	projekce filmové sekce Dokument ČT v rámci 22. MFDF Jihlava 2018 – zkušebna	DOC.DREAM – Spolek pro podporu dokumentárního filmu	26 983 Kč
24. – 30. 10. 2018	projekce filmové sekce Dokument ČT v rámci 22. MFDF Jihlava 2018 – Divadelní klub	DOC.DREAM – Spolek pro podporu dokumentárního filmu	7 986 Kč

V roce 2018 pokračujeme v tradici **Jazzových večerů** v Divadelním klubu HDJ.

Pravidelně v pondělí 1x měsíčně jsme do Divadelního klubu zvali na koncerty jazzové kapely z Prahy, Brna, ale také z Vysočiny (Třešť, Humpolec, Dačice).

Příležitostně zveme také hosty ze zahraničí, kteří mají v ČR koncertní turné, do kterých se zapojujeme. Tato naše vedlejší činnost je plně v režii divadla.

Kapacita Divadelního klubu je pouze 60 míst, nicméně v roce 2018 přišlo na jazz do divadla celkem 447 diváků.

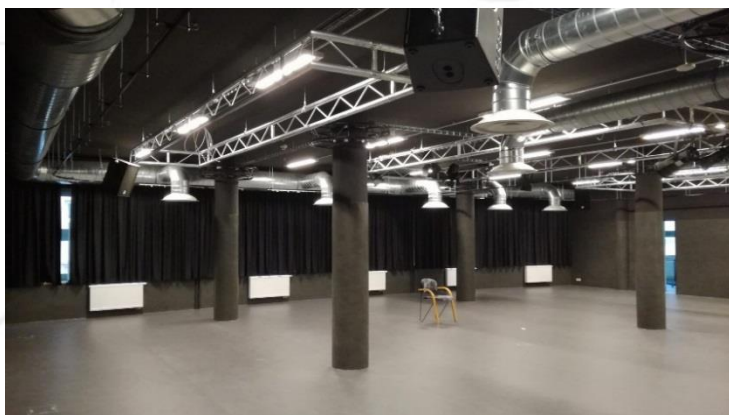

JAZZOVÉ VEČERY V DIVADELNÍM KLUBU

15. 1. 2018	DUENDE	CZ/Venezuela
8. 2. 2018	Jazz Elements	CZ
12. 3. 2018	Kristina Bárta Trio + Miroslav Hloucal	CZ
16. 4. 2018	Filip Zoubek a The Blues Q	CZ
14. 5. 2018	Bharata Rajnošek Band	CZ
4. 6. 2018	Jazz Quintet Třešť	CZ
17. 9. 2018	Humpolecký dixieland	CZ
8. 10. 2018	Andrea Ruilova Barzola	Ecuador
11. 11. 2018	Krystyna Durys Quartet	Polsko
17. 11. 2018	Sebranka jazz orchestra	CZ
10. 12. 2018	Sugárka Enyedi	HU/CZ

2.3 PLNĚNÍ UKAZATELŮ V RÁMCI ZKUŠEBNY

Během roku 2017 zřizovatel provedl rekonstrukci prostor v nové budově HDJ. V přízemí tak vznikly prostory pro nový předprodej vstupenek a restauraci/kavárnu. V prvním patře jsou od roku 2018 k dispozici prostory nové Zkušebny, která slouží nejen k přípravám a zkouškám

nových inscenací, ale také pro širokou veřejnost k akcím různých žánrů, z nich nejvýznamnější část představují pohybové a divadelní kurzy. Od listopadu 2018 nabízí HDJ tyto kurzy pro děti a mládež od 6 do 15 let. Probíhají každý týden, nabízí výuku baletu, kompozice a divadelní výchovy. Pod vedením pedagogů Michaely Mikulové, Denisy Musilové a Tomáše

Kompozice a technika

(od 9 let)

V tomto kurzu jsou studenti nejen seznámeni s tanečními technikami, ale také se věnují hlubšímu porozumění pohybu jako svobodné formě vyjadřování. Na začátku hodiny se zaměřují na hlavní dovednosti, které jsou společné všem tanečním technikám - a to postavení těla, svalové citění, vytvoření tělesného centra, správné dýchání, hudební citění, vnímání prostoru, gravitace a porozumění tělesnému gestu. V další části zkoumají vlastní pohybové možnosti a rozvíjejí je na základě improvizace, pozorování, dialogu a prací ve skupině. Všechny tyto dovednosti spolu vzájemně souvisí, doplňují se a navzájem se ovlivňují. Důraz je kladen jak na osvojení techniky k vytvoření fyzické vytrvalosti a síly, tak i možnosti volné tvorby.

Po absolvování tohoto kurzu studenti naleznou cestu k budování svého vlastního osobitého interpretačního projevu a nedílnou součástí tohoto kurzu je i rozšiřování kulturního povědomí.

Děti

(5 – 8 let)

V tomto kurzu se děti učí základním elementům pohybu (tělo, prostor, čas a tvar). Práce v hodinách je rozdělena na rozvíjení improvizáční techniky s náčiním a na tvořivý přístup. Důraz bude kladen na formování komplexního přístupu k tvorbě skrze propojení fyzických dovedností dětí, jejich myšlení a emocí. Jednotlivé krátké choreografie a jejich opakování rozvíjí jejich paměť a tělesné dovednosti. Kurz se zaměřuje nejen na samostatnost v rámci tvorby, ale i na kolektivní spolupráci, která pomáhá rozvíjení sociální inteligence. Děti v tomto kurzu povedeme k vědomému používání těla a ke kultivování pohybu.

Základy klasického tance/baletu

(6 - 12 let)

Klasický tanec má logicky a přesně vypracovaný systém scénických prvků, pohybů a rozsah interpretační techniky je obdivuhodně veliký. Základem klasického tance je trénink, který vede k prostorovému citění, pružnosti, interpretační jistotě a přesné pohybové koordinaci včetně fyzické vytrvalosti a síly.

Cena kurzů byla stanovena pro zaváděcí období (první pololetí sezony 2018/19) na základě kalkulace následovně:

- základní cena – 1 040,- Kč (tj. 80,- Kč/lekcí)
- sleva při přihlášení do více kurzů – 1 000,-/kurz
- sleva při přihlášení sourozenců – 1 000,-/kurz/dítě
- sleva při hromadné objednávce (např. sportovní klub) – 900,- Kč/dítě

Skupin je celkem 6. Kurzy Baletu a Kompozice a techniky jsou rozděleny podle věku na dvě skupiny. Do kurzů se od přihlásilo celkem 40 dětí, z toho 4 děti navštěvují dva různé kurzy. Celkem tedy evidujeme 44 přihlášených zájemců.

POČET	SKUPINA	POČET PŘIHLÁŠENÝCH	TRŽBA
1	Balet I	10	9 100,-
2	Balet II	8	7 400,-
3	Děti	5	5 200,-
4	Kompozice a technika I	9	8 940,-
5	Kompozice a technika II	2	2 000,-
6	Divadlo	10	9 880,-
Celkem		44	42 520,-

Pátek 19. ledna 2018

JIHLAVSKÉ LISTY

Kultura

Horácké divadlo představí práci choreografa Tomáše Rychetského

JIHLAVA (jv) – Horácké divadlo uvede 26. ledna na své Velké scéně baletní představení. Publikum uvidí v podání Pražského komorního baletu první reprízu baletu *Rekviem za nekonečno*, který měl premiéru na sklonku loňského roku.

Večer bude patřit především práci choreografa a bývalého tanečníka **Tomáše Rychetského**, původem Jihlaváka, který spolupracuje na pohybové stránce inscenaci také v Horáckém divadle. Je např. autorem choreografie pro dokudrama *3100°C mé krve* na Malé scéně, v současné době se podílí na přípravě inscenace *Cechovova Racka*, která bude mít premiéru 10. února.

Rychetský vystudoval Taneční konzervatoř hlavního města Prahy a v roce 2000 nastoupil do Pražského komorního baletu. Zde tančil v dílech předních českých i zahraničních choreografů. Od roku 2003 byl členem baletu Národního divadla v Praze, kde tančil v choreografiích Jiřího Kyliána, Petra Zusky či Matse Eka. Později se jako choreograf angažoval mimo jiné též v tanečních skupinách TODAnce company, Dekkadancers či Cirk La Putyka.

„Za choreografii *Nedokončený kus* získal Rychetský v roce 2011 1. cenu na Mezinárodní choreografické soutěži v Plzni a současně přemístil za nejlepší autorské dílo. V rámci Mezinárodní video-art soutěži Janáčkův

kontra expresionismus Brno 2010, která se konala pod záštitou Jiřího Kyliána, získal 1. cenu za kus *Sinfonietta Dekkadancers*,“ dodává šéfk marketingu HDJ Mirka Kvičalová.

Ve čtyřicetiminutové baletní inscenaci *Rekviem za nekonečno*, kterou příští pátek uvidí jihlavské publikum, se nechal Rychetský inspirovat hudbou *Rekviem Antonína Dvořáka* z roku 1890: „Z něho jsem se snažil citlivě odebrat zhudebněné liturgické texty,“ vysvětluje choreograf, který ke spolupráci na námětu, částečně i režii a celkovém pojetí přizval režiséra Pavla Šimáka, uměleckého šéfa Horáckého divadla.

Jak vysvětlují inscenátoři, Dvořákovu *rekviem* (obecně mše za zemřelé) se neváže ke konkrétní osobě či události, ale

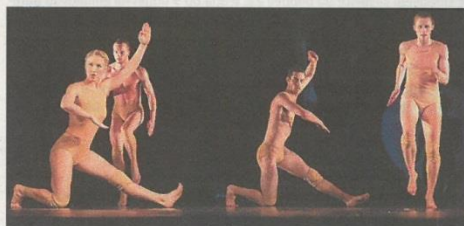
MOMENTKY z inscenací *Rekviem za nekonečno*, *Nevyřčené ticho* a *Černé zrcadlo*, které do HDJ přiveze Pražský komorní balet.

Foto: archiv HDJ

je reflexí obecně znepokojivých otázek lidského bytí, žalu a útěchy ve smrti, smyslu žít a umíráni, stejně jako naděje.

„V našem ztvárnění se snažíme o vyjádření víry, že životní energie nemůže jednoduše zmizet, jen se proměňuje a je předávána dál, a stejně jako třeba tanec má nekonečně mnoho podob,“ uvedl k dílu Rychetský.

V rámci baletního večera 26. ledna od 19 hodin na Velké scéně HDJ budou uvedeny v provedení sólistů Pražského komorního baletu i další dvě kreace. Půjde o reprízu úspěšné sedm-

náctiminutové taneční inscenace *Nevyřčené ticho* v choreografii Tomáše Rychetského, která vznikla na hudební předlohu Janáčkovy Klavírní sonáty I.X. 1905 „Z ulice“.

Dalším kusem bude třicetiminutová taneční kreace *Černé zrcadlo* v choreografii Hany Polanské Turečkové. Ta pracovala na hudbu Vladimíra Somera, Smyčkový kvartet d-moll.

24

29. 1. 2018 Hf Dnes

ceučelová zkušebna, kavárna i předprodej. Horácké divadlo má nové prostory za 12 milionů korun

Když jeden malý bufet nestačí...

a Zelníčková
křtorka
DNEŠ

AVA Komédie *Popel* a páterterá měla premiéru tuto sobotu v Jihlavě, která byla nazkoušena zbrusu nové zkušebně. Díky jí má k dispozici od prosince nový multifunkční prostor na ploše 104 metrů čtverečních vznikl nové rekonstrukce části divadla milionů korun. Součástí pro byla také úprava vstupního buhu divadla, kde své důstojné získaly nový předprodej vstupů a také divadelní kavárna. řízení budov si dříve mohly proat různé firmy. Nové vedení šla v čele s ředitelkou Ondřeji Remiášem to však chtělo změnit divadelní budovu jako celý celek.

kem a provoz by v něm měl být zahájen v průběhu února. Na provozovatele kavárny je až do konce února vypsáno výběrové řízení,“ doplňuje Remiáš.

Kavárna má být originální. Zájemci se ještě mohou hlásit. Přiznává, že divadlo muselo nechat prodloužit termín výběrového řízení, protože v původním čase, který se zájemcům zdal příliš krátký, se nikdo nepřihlásil. „Teď už se nám sešlo několik nabídek. Další zájemci se mají možnost přihlásit do konce února, stejně jako si prohlédnout dispozici kavárny,“ poznamená ředitel Horáckého divadla s tím, že v březnu by se měly rozlepat obálky a vybrat nejvhodnější nabídku.

Vedení jediné profesionální scény v kraji se netají tím, že by ve svých prostorách rádo mělo originální kavárnu dýchající divadlem, kterou nepjde jen tak přehlédnout nebo zamést s okolními podniky. „Vybavení interiéru a mobiliář necháváme na náměci, nicméně jednou z podmínek výběrového řízení je to, že nám dá

Nacvičují hru *Racek*. Už v nové zkušebně se herci Horáckého divadla připravují na únorovou premiéru hry *Racek* od Antona Pavloviče Cechova. Foto: Tomáš Blazek, MAFFRA

ke schválení vizualizací toho, jak kavárna bude vylíčen,“ připomíná Ondřej Remiáš. Zásadní podmínkou je, aby otevření doba kavárny byla sladěna s programem divadla. Otevřeno by mělo být před zahájením i po ukon-

čení představení, stejně jako by kavárna měla zajistit rauty při premiérách, gala večerech nebo v rámci firemních akcí. Její celková kapacita má být variabilní. „V případě potřeby je možné vysunout židličky a stolků do foyeru a oživit tak další

prostor v divadle,“ vysvětluje Remiáš.

V oblasti občerstvení mělo až dosud divadlo problém s nedostačující kapacitou. „Využíváme jeden malý bufet. Přitom kapacita velkého sálu je 320 míst, a jelikož hraje i na Malé scéně, v době přesávky nebylo možné i přes veškerou snahu všechny uspokojit,“ popisuje ředitel dosavadní praxi.

Kdy se kavárna otevře, to zatím není známo. „Nový provozovatel bude mít určitý čas na vybavení a potom je otázka, zda si troufne otevřít kavárnu v posledních měsících končící divadelní sezony, protože léto v Jihlavě je úplně mrtvé. Nicméně v podmínkách máme, že nejzazší termín pro otevření je začátek září 2018,“ dodal Remiáš.

Fungovat bude i baletní škola Zatímco na zahájení chodu divadelní kavárny a předprodeje vstupenek se zatím čeká, oštrý start čekal hned po prosincové kolaudaci nově vycelovaný sál s názvem Zkušebna, který vznikl z bývalé restaurace v prvním patře.

Je to historicky první samostatný

zkušební prostor, který divadlo má. Až dosud se herci připravovali přímo na jevištích malé a velké scéně. „Zkušebnu zatím využíváme pro naše divadelní aktivity. Ted například chystáme dvě premiéry, takže se nám prostory, kde můžeme zkoušet, velmi hodí,“ říká šéf divadla.

Nový prostor bude sloužit jako klasická zkušebna pro inscenaci týmy a zároveň v něm divadlo plánuje rozšířit svou nabídku o další aktivity, které se budou pohybovat na pomezí ucelených divadelních projektů a kulturního vzdělávání pro veřejnost od nejtěplejšího věku až po seniory.

„Během této sezony chceme průběžně otevřít například dětskou divadelní družinu a baletní školu. O všech termínech budeme postupně informovat na našem webu,“ připomíná Remiáš.

Sál s vlastním štátním se sociálním zájemem a skladem rekvizit je vybaven speciální vinylovou podlahou, zrcadly a systémem opon, které umí upravit prostor na požadovanou velikost. Nechybí digitální zvuk a patřičné osvětlení.

Malá scéna patří šarmu Evy Kaplerové

Tím nejlepším způsobem, jaký si asi divadelník může přát, totiž velkou rolí a se svým publikem, slaví v Horáckém divadle své nadcházející jubileum dlouholetá kmenová herečka této scény, paní Eva Kaplerová. V sobotu s kolegy uvedla na Malé scéně premiéru komedie *Popel a pálenka*.

■ Jiří Varhaník

Asi jenom jmény postav, na kterých by si Čech někdy zlámal jazyk, prozrazuje nová komedie na Malé scéně HDJ svůj skandinávský původ. Hraje se totiž o tématu, které je aktuální po celém světě a ve všech dobách. Hraje se o neúprosném běhu času, o životní rekapitulaci, o smyslu života, a v první řadě o vzájemném vztahu dětí a jejich rodičů.

Hovoříme ovšem o žánru komedie (navíc lehce černohumorné), a tak je tohle všechno ve hře *Popel a pálenka* současného finského dramatika Bengta Ahlfors (* 1937) nahlédnuto poněkud odlehčeně. Což ovšem neznamená, že by se hlavní téma nějak vytrácelo nebo že by nemělo potřebnou sílu. Nejde tu o nic menšího, než o snahu děti prohlásit pomocí intriky svoji právě odvoděnou maminku na prahu osmdesátky za nesvéprávnou a dostat se tak k jejímu bytu, jehož prodej by vyře-

ANNA Bazgerová (vlevo, jako pomocnice v domácnosti Kirsti Lindholmová) a Eva Kaplerová jako Věra Malmgrenová v inscenaci HDJ *Popel a pálenka*. Foto: Leoš Skokan

šil leccjaký finanční problém.

Už to tak chodí, že někdy témata a sdělení divadelních her dostávají nečekané konotace vzhledem k okamžiku, kdy je vnímáme. V den premiéry jihlavské inscenace vrcholily v české zemi prezidentské volby, v nichž očitivně došlo i k názorovému střetu mladé a starší generace. Téma generačního vztahu tak nabralo i docela nečekané, velmi silné a aktuální motivy. A nutno říci, že vkusná komedie s paní Kaplerovou a jejími kolegy byla večer po vyhlášení výsledků voleb pro mnohé v hledišti i

určitou náplastí na rozbolavělou duši.

Postavu Věry Malmgrenové, stále sebevědomé, ale zároveň pevný bod hledající čerstvé vdovy po plukovníko-

Recenze

vi, vykreslila Eva Kaplerová s hereckou jistotou. Obklopena mladými kolegy má stále potřebnou vitalitu, vtip, seberonji i sobě vlastní šarm.

Vedle ní je nutno (mimo jiné) znovu vyzvednout přírodně herectví Milana Šindeláře - zde v roli nápadníka z mlad-

ších let Viggo Barkmana, který přijíždí navštívit právě odvodělou dávnou lásku, aby jí vyjevil po léta skrývané city a nabídl další společná léta.

Ne nadarmo sklídl Milan Šindelář při děkovačce tise nenápadný, ale očitivný dík od režiséra inscenace Karla Brynda, v reálu životního partnera paní Evy Kaplerové. Zdálo se, že si oba divadelně zkušené pánové jen tak krátce kývli a věděli, že tahle hra má několik charakterově jasně daných figurek, ale v zásadě stojí a padá především s výkony v postavách Věry a Vigga.

Bengt Ahlfors: Popel a pálenka

- 963. premiéra Horáckého divadla
- Překlad - František Fröhlich
- Scéna a kostýmy - Kristina Matre Křížová j.h.
- Úprava a režie - Karel Brynda j.h.
- Dramaturgie - Barbora Jandová
- Psáno z premiéry 27. ledna 2018 na Malé scéně HDJ

Vykreslit jejich charaktery a vnitřní pochyby i touhy, to už věru jednoduché není. A Milan Šindelář dostal během pár minut na scéně do své postavy sílu, nejistotu, patos, lásku, humor, pochopení a nevím co všeho ještě.

S Popelem a pálenkou slaví Horácké divadlo jubileum Evy Kaplerové velmi důstojně. S příjemnou inscenací a poselstvím, že honit se za starými křivkami nemá cenu a důležité je žít v každém věku, může bez obav na Malou scénu pozvat publikum všech generací.

Velká role předznamená jubileum paní Evy Kaplerové

HERCI Eva Kaplerová a Petr Soumar v inscenaci *Popel a pálenka* na Malé scéně HDJ. Foto: Leoš Skokan

JIHLAVA (jv, tz) - Premiéru úspěšné skandinávské komedie *Popel a pálenka* uvede v sobotu 27. ledna v 19.30 hodin na své Malé scéně Horácké divadlo.

„Autor, současný finský dramatik Bengt Ahlfors (* 1937), v ní s černým humorem a vtipem rozehrává situaci, kdy se bezprostředně po pohřbu otce, známého plukovníka, jeho dospělí děti rozhodnou zbavit svou

Popel a pálenka: v sobotu premiéra na Malé scéně HDJ

bláznivou matku svéprávnosti, aby se snáze dostali k dědictví,“ popisuje příběh dramaturgyně HDJ Barbora Jandová. Jenže stará energická dáma se jen tak

nevzdá.

Jandová charakterizuje kus *Popel a pálenka* jako výborně napsanou hru (premiéru měla v roce 2000 v Helsinkách), která svůj humor těží z dobře napsaných dialogů, černého humoru i situačních zápletek, a v českém prostředí také z dobřého překladu renomovaného překladatele Františka Fröhlicha. „Nenásilně a s humorem

vypráví o manželství, lásce, vztahu rodičů a dospělých dětí, o stáří i umění žít,“ uvažuje Jandová.

Právě těmito motivy hra zapadá do tématu Sdílení, které jihlavské profesionální divadlo pro tuto sezónu vyhlásilo. Hra zároveň v postavě matky, bezmála osmdesátileté Věry Malmgrenové, nabízí další velkou hereckou příležitost pro někdejší dlouholetou kmenovou herečku HDJ Evu Kaplerovou (* 1938, aktuálně hraje také v zatím poslední inscenaci HDJ *Bůh je žena*). Rolí divadlo herečce dává i dárek k nadcházejícímu únorovému životnímu jubileu.

Režie komedie se navíc pohostinsky ujal Karel Brynda, další dlouholetá kmenová osobnost HDJ. „V angažmá tu byl v letech 1968 až 1981 a 1991 až 1998,“ vypočítává Jandová.

Sám režisér ocenil obrovskou možnost všech postav hry těžit z výborného textu. „Není v něm jediná špatně napsaná role. Všechny postavy jsou vnitřně bohaté, a to je ohromný materiál pro herce,“ dodal Brynda.

Vedle herců HDJ se představí též hostující Michaela Kotěrová. Absolventka činohry na JAMU hrála v brněnských divadlech Polárka a Radost. „V současné době je na mateřské dovolené, bydlí v Michalovicích u Havlíčkova Brodu,“ sdělila Jandová.

26. 1. 2018

JIHLAVSKÉ LISTY

Před prezidentskou volbou si řeknou své i divadelníci

PERFORMER Aleš Kauer (uprostřed) a herci Horáckého divadla Stěpán Tuček a Šárka Bůž Býčková přednášejí text V. Havla při předvolebním happeningu za demokracii v Jihlavě. Své kusy na volební a politická témata teď předvedou divadelníci z jihlavské ZUŠky. Foto: Jiří Varhaník

JIHLAVA (jv) – Také zástupci jihlavské kulturní scény se vyjadřují k probíhající prezidentské volbě v ČR. Tématem se zabývají i mladí divadelníci.

První kolo voleb se konalo 12. a 13. ledna, druhé bude následovat 26. a 27. ledna. Už před prvním kolem se konal minulý pátek happening v parku Smetanovy sady, v němž aktéři přednesem textů či divadelních scén připomněli odkaz Václava Havla, oslavili demokratické principy a vyjádřili obavy z nedemokratického vývoje v ČR v posledním období. V programu vystoupilo několik herců Horáckého divadla, performer Aleš Kauer, mladí divadelníci Vojtěch Šoula a Jakub Kos a další aktéři.

K tématu prezidentských voleb se teď před druhým kolem voleb vysloví i další jihlavští divadelníci. Na termín 20. ledna načaso-

Čupakábra ZUŠ si posvítí na volby a na prezidenta

val soubor Čupakábra Základní umělecké školy Jihlava, vedený dramatikem a režisérem Martinem Kolářem, svůj **Mezivolební dvoják**. V něm sehraje od 19.30 hodin v divadle DIOD dvě inscenace.

První bude repríza inscenace **Prohlášení**, jejíž děj je vlastně organizačně-informativní schůzkou koordinačního týmu prezidentské kanceláře. Divadelníci karikují politické hry a jejich nepravdivost i povrchní média. Navozují situaci, kdy v čele země stojí nesvéprávný prezident a veřejnost se to nesmí dovědět. Ve hře vystupují postavy z okolí prezidenta - zástupce krizového štábu, první dáma, vedoucí pre-

zidentské kanceláře, prezidentův osobní lékař, prezident, jeho dvojník a tisková mluvčí či předsedkyně vlády.

Zároveň bude během večera uvedena v premiéře nová inscenace souboru Čupakábra **Sto procent**. Divadelníci ji anoncují jako „regulérní frašku z nejmenšího volebního okrsku“. Postavy ztvární: Standa (Vojtěch Sochor), Josef (Jan Rejholec), Maruš (Denisa Bláhová), Jaruš (Michaela Nováková), Lufták (Dominik Hána), Luftáková (Bára Altrichterová), Inženýr (Tomáš Ryška), Pirátka (Jantra Šímová), Pískle (Jolana Ritterová), Mladej (Ondřej Koděra) a Franta Jetel.

První kolo prezidentských voleb v ČR se konalo 12. a 13. ledna 2018. Druhé kolo připadá na 26. a 27. leden. Své představení mladí divadelníci načasovali do období mezi oběma koly.

JIHLAVSKÉ LISTY 19.1.2018

Čechovův Racek psaný Zarečné na kůži

Jiří P. Kríž

Zase nový, svěží a omlazený pohled na Racka Antona Pavloviče Čechova na půdoryse nedostižného překladu Leoše Suchařípy. Dopustila se ho po invenčních interpretacích režisérů každé generace Iveta Ditte Jurčová v jihlavském Horáckém divadle.

Mladou Bratislavanku, zakladatelku Divadla Pôtoň v Bátovcích pod Štiavnickými vrchy, sběratelku ocenění a lvici festivalů, předcházela nejlepší pověst. Na Vysočině jí nezůstala nic dlužná. S textovými úpravami partnera, dramaturga Michala Ditte, stvořila originální variaci na klasický výklad s inovacemi vztahů, apelů i s úžasnými formálními proměnami celku.

O dusivé nehybnosti

Jako by vyslyšela marné Treplevovo volání po novém obsahu i formách uměleckého díla. Módním snímáním dění na jevišti kamerou akcentovala účinnost příběhu, jeho erotické napětí, a dosáhla místy až surreálního tvarosloví obrazů.

Co nového vydolovala z tisíckrát omleté vztahové směsi, v níž každý miluje někoho jiného, než kým je milován? Hned v úvodním výstupu nemírné pití nešťastné Máši, mimochodem v brilantním pojetí postavy Šárkou Býčkovou, přerůstá v neúspěšném divadelním večeru Trepleva a Niny Zarečné do nestřízlivého rauše všech.

Následují všeobecné tlachání o ničem, nuda zastírající smutek, bezcílnost, bezradnost, bezvýchodnost, bezduší, okoralost, vyhořelost, společenské bezčasí dusného léta.

Jurčová dokonce odvážně potlačila beznadějný vztah Trepleva a Niny, pro něž v Jihlavě našli vynikající představitele Štěpána Tučka a Terezu Slámovou, ve prospěch vzplanutí stejně nešťastného a zničujícího Zarečné a Trigorina.

V postavě jalového, jakž takž oblíbeného, úspěšného, ale konvenčního pisálka Borise Trigorina zazářil jako už dlouho ne Jakub Škrdla. Dialog dovedou k jediné, i když chvilkové citové explozi: Trigorin píše povídku Nině přímo na tělo. A vůbec to není repetice ze Vzkříšení Dejvického divadla. Ze Škrdly je cítit, že konečně zase jednou uvěřil postavě, kterou hraje. Je-li to zásluha Jurčové, duši by jí měli pozlatit.

V intencích tradičnějších výkladů postav zůstali Arkadinová Lenky Schreiberové, její bratr Sorin Josefa Kundery, správce statku Šamrajev Zdeňka Stejskala, jeho žena Polina Lucie Sobotkové, lékař Dorn Františka Mitáše a učitel Medveděnko Lukáše Matěje.

Ticho a křik čajek

Znamení je minimalistická hudba Jozefa Vlka. Vychází z jediného ruského motivu a omezuje se na zvuky zpěvného ptactva letního podvečera, v intervalech padající kapky, jež vystřídá bouřkový liják, křik čajek, vichr nebo ruch vysavače. To vše znamenitě dokresluje nehybnou atmosféru a z ní jako ničivá láva plynoucí napětí.

Vše děje se v choreografickém řádu (Tomáš Rychetský, Denisa Musilová) a v promyšlené, jazykově ozvláštňené stylizaci. Horácké divadlo se překonalo a má konečně kousek schopný reprezentovat na divadelních přehlídkách. Sázka na Ivetu Ditte Jurčovou se vyplatila.

Horácké divadlo Jihlava Anton Pavlovič Čechov: Racek. Překlad Leoš Suchařípa. Režie Iveta Ditte Jurčová, dramaturgie Michal Ditte, výprava Tom Ciller, hudba Jozef Vlk, digital media Erik Bartoš, pohybová spolupráce Tomáš Rychetský, Denisa Musilová. Premiéra 10. února, psáno z reprízy 13. února 2018.

Hodnocení 80%

Slovenští divadelníci inscenovali Čechova

JIHLAVA (jv) – Jako pátou premiéru 78. sezóny uvede zítra Horácké divadlo vůbec poprvé Čechovova Racka. Do inscenačního týmu pozvalo několik osobností současného slovenského divadla.

Pod titulem **R / A / C / E / K** bylo ve zkušebnách, na jevišti a v dílnách jihlavské profesionální scény připraveno uvedení jednoho z „nejklasičtějších“ děl světového divadelní literatury.

O čem je vlastně Čechovův Racek? Jak připomíná hostující slovenský dramaturg inscenace **Michal Ditte**, vyvolala hra při svém prvním uvedení v Alexandrinském divadle v Petrohradě roku 1896 skandál: „*Divákům se zdálo odhalené vztahy příliš odvážné, mladé dívky v něm příliš vulgární, mladí umělci dekadentní...*“

Tragikomická hra (v Horáckém divadle bude uvedena poprvé) ovšem byla posléze plně přijata. Odehrává se při setkání společnosti na břehu jezera kdysi na venkově. Tady Čechov nechává mezi různými milostnými vzplanutími v dialogích postav zaznít množství

R / A / C / E / K
zítra v premiéře
Horáckého divadla

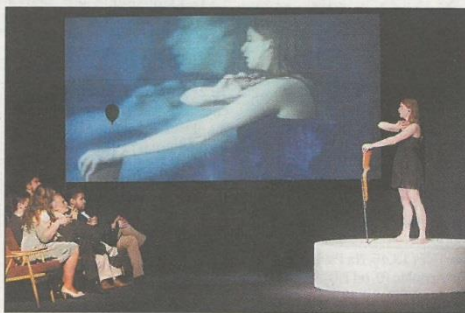
hlubokých i banálních rozhovorů o podstatě tvorby, o postavení umělce ve společnosti a jeho úloze, o potřebě tvůrčího života.

Hodiny improvizací

„Racek je prostoupený množstvím autobiografických prvků,“ vysvětluje dramaturg Ditte, že při psaní postav se Čechov inspiroval předobrazem svých přátel a známých.

V čele s hostující slovenskou režisérkou **Ivetou Ditte Jurčovou** (zakladatelka, umělecká šéfkyně a režisérka Divadla Pötoň v Bátovcích, jedné z nejprogresivnějších scén na Slovensku se zaměřením na současná společenská témata) se tvůrčí tým jihlavské inscenace nechal tímto Čechovovým sklonem k autobiografické poloze inspirovat.

Představení tak budou obsahovat vlastní osobní zkušenosti a realie, které sem vnesli herci

ZÁBĚR z inscenace Racek v HDJ.

Foto: Pavel Klement

při hledání charakteru postav. V tom se jim mělo od režiséry dostat značné svobody - připravě každého dějství předcházelo několik hodin hereckých improvizací.

„Po celou dobu inscenace jsou téměř všichni herci uzavřeni v jednom prostoru a jsou nuceni reagovat na situace, které se před nimi odehrávají. Herecký soubor stojí před nelehkým úkolem, protože repliky postav plynou jako tok zdánlivě banálních

rozhovorů a to podstatně pro hru samotnou se častokrát děje mimo text,“ prozrazuje před premiérou dramaturg Ditte. Za 120 let od prvního uvedení Racka v Petrohradě se podle něho na motivech hry, které souvisí s postavením umělce a umění ve společnosti, až tak moc nezměnilo.

Scéna jihlavské inscenace **R / A / C / E / K** detailně kopíruje divadelní sál venkovského kulturního domu na Slo-

vensku (výtvarníkem je **Tom Ciller**, absolvent VŠMU Bratislava). Dále na inscenaci pracovali skladatel **Jozef Vlk** (organizátor divadelních festivalů v Bratislavě), v přípravě projekcí **Erik Bartoš** (absolvent studia digitálních médií na AU v Banské Bystrici) a pohybově špičkoví baletní tanečníci a choreografové **Tom Rychetský** a **Denisa Musilová**.

Z hlediska režie se zřejmě může jihlavský divák těšit na hledání nových forem: „Pro režijní postupy **Ditte Jurčové** je charakteristické oscilování mezi realismem až naturalismem a silným zvětčením krystalizujícím do grotesky. Reálně míchá s ireálným, tradičním s moderním, symbolické s konkrétním, aby na divadelní jevišti přenesla skutečnost, zejména tu problematickou,“ charakterizuje přístup režisérky dramatik a dramaturg **M. Ditte**.

Hrát budou **Lenka Schreiberová**, **Štěpán Tuček**, **Tereza Slámová**, **Jakub Škrdla**, **Josef Kundera**, **Lukáš Matěj**, **František Mitáš**, **Zdeněk Stejskal**, **Lucie Sobotková** a **Sárka Býčková**.

JIHLAVSKÉ LISTY 9.2.2018

6 KRITIKA

DIVADELNÍ NOVINY 5
6. března 2018

Peklo jsou ti druzí

Snaha současné dramaturgie Horáckého divadla v Jihlavě vymanit se z prokletí „oblastnosti“ se výrazně projevila v nastudování Čechovova Racka. Slovenská režisérka a umělecká šéfkyně Divadla Pötoň v Bátovcích **Iveta Ditte Jurčová** má renomé experimentátorky. Její vstup na jihlavskou scénu ani práce s tammim souborem nebyly ovšem nijak náslané – včetně toho, že scénu **Tom Ciller** pojednal podobně jako interiér bátovického kulturního domu.

V inscenaci **R/A/C/E/K** je fada „zdeňšující“ prvků, například hluchý vysavač prohánějící spadlé listy či Treplevův laptop. Nápadná je velká obrazovka v pozadí, kde se promítají detailní záběry tváří (ale i chrupu) herců, neboť jejich kolegové strídavě pracují s přenosnou kamerou. Divadlo v divadle, na němž **Nina** přednese ambiciózní **Kostov**ovo poému o vsudy-přítomné duši světa, představuje malé kulaté pódium. Inscenaci podkresluje

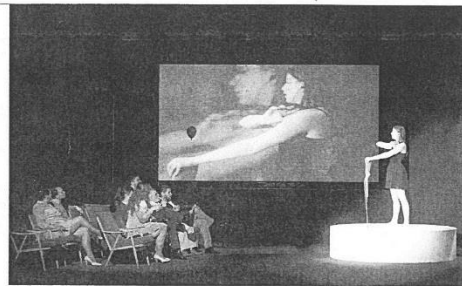
nevtrivá, leč sugestivní hudba, výrazně je slyšet zvukový doprovod pračíchho zpěvu, křiku racků, šumění letního deště.

Trepleva hraje chlapceky subtilní, teprve osmnáctiletý herec **Štěpán Tuček**, který přesvědčivě ztvárnil nejen všechny rozkymácené polohy své role, ale úspěšně obstál i v hraničních polohách zdrcujícího závěrečného poznání. Nepočítáme-li výrazný přednes úvodní básně, vystupuje **Nina Zarečná Tereza Slámová** ze stínu až ve chvíli, kdy se zamilovává do **Trigorina** – nebo spíše do jeho spisovatelství a vůbec do „slávy světa“. Ve výkladu slovenské režisérky je poněkud upozaděna konfrontace Treplevova živelného talentu písničko krví duše s řemeslně zručným a metodickým **Trigorinem**. V projevu jeho představitel **Jakuba Škrdly** působí rušivě nepřirozeně rozslabikovaná řeč při svádění **Niny**, lépe vycházejí zcizující proměny hlasu. I **Lenka Schreiberová**

Nina Zarečná (Tereza Slámová) přednáší na jevišti; detaily jsou promítány na velké obrazovce
FOTO: PAVEL KLEMENT

v roli **Arkadinové** šťastněji pojednává nižší polohy této nesnadné figury. Promarněnou příležitostí je scéna sblížení herců s frustrovaným synem, naopak se podařilo smířování s milencem, kdy neupřímnost výpovědi podtrhuje exaltovaná nápodoba hlasu **Chantal Poullain**.

Všechny zmíněné nedostatky využívá nekonvenčně pojatý závěr. Při novém setkání **Kosti** s **Ninou** nemáme poče, že jej zdrtilo definitivní poznání. Že **Nina** stále miluje **Trigorina**, ale uvědomění si, že by mu její láska byla k ničemu. Je soustředěna na sebe samu, na svou falešnou seberealizaci. **Kosta** pálí svou literární pozůstalost, odchází, po chvíli se ozve výstřel. Závěr Čechovovy komedie o čtyřech dějstvích se

v Jihlavě obejde bez milosrdné lži doktora **Dorna**, že mu vybuchly nějaké lahvičky, ani nežádá **Trigorina**, ať odvede **Arkadinovu** někam pryč. Krátce před výstřelem všichni sedí v pozadí scény a požívají objednanou pizzu. Vedou se běžně besední řeči, **Arkadinová** se v delším monologu chlubí, kde po premiéře dostala nejvíc chlubí. Bezděčně nám vytane v myslí proslulý Sartrův výrok: Peklo jsou ti druzí.

Má-li být inscenace Racka v Horáckém divadle krokem k vybědnutí z průměru, jde o vykročení správným směrem.

JOSEF MLEJNEK

Horácké divadlo Jihlava – Anton Pavlovič Čechov: R/A/C/E/K. Přehled **Leoš Suchařip**. Režie **Iveta Ditte Jurčová**, výprava **Tom Ciller**, hudba **Jozef Vlk**. Premiéra 10. února 2018.

Racek rozdělil i jihlavské publikum

Rozporuplně přijalo v sobotu premiérové publikum první jihlavské uvedení Čechovova Racka. Mnozí diváci v polovině představení odešli. A to udělali chybu.

■ Jiří Varhaník

Ani se tomu nechce věřit, ale Racek Antona Pavloviče Čechova je v Jihlavě uváděn úplně poprvé. Tenhle klasický a ve své době kontroverzně přijatý titul si zde počkal na dobu, kdy jej tým nastupující divadelní generace pojme trochu jinak, než jako - dejme tomu - realisticky inscenovaný popis dekadentního žvatlání ruské intelektuálské smetánky na jakési venkovské dače.

Horácké divadlo s mladým hostujícím autorským týmem (režisérka je úzce spjata se slovenským Divadlem Pôtoň v Bátorovcih) nyní předložilo zajímavou, osobitě pojatou inscenaci, která rezignuje na popisnou scénografii a jde po situaci a po textu, po jeho podstatě i vnitřním humoru.

Navíc snad v současné době Horácké divadlo ani nemohlo sáhnout po aktuálnější společenské sondě. Jistě, v době tvorby dramaturgického plánu sezóny už se leccos rýsovalo, ale přesto mohl těžko někdo předpokládat až tak katastrofické scénáře, jaké současné týdny přináší české společnosti.

Tohle je Čechov

Inscenace R/A/C/E/K je tedy uvedena v době, kdy je za účelem mocenských získků záměrně

SPOLEČNOST se opaluje – scéna z jihlavské inscenace R/A/C/E/K v Horáckém divadle.

Foto: Pavel Klement

a účelově vrážen klín mezi „intelektuální vrstvy“ a „dělný lid“. V čase, kdy jsou hranice mezi společenskými vrstvami záměrně zdůrazňovány a kdekdo „zasvěceně“ operuje s pojmem „Pražská kavárna“ (aniž by měl ovšem sebemenší tušení, co by to tak jako vlastně mělo znamenat).

Recenze

Zároveň ale jihlavská inscenace přichází v době, kdy se ukazuje, že část české společnosti skutečně ztratila pojem o tom, jak těžce se dnes a denně žije a přežívá lidem „tam dole“, kde má momentálně intelektuálské tlačání o smyslu umění asi takovou váhu, jako zkoumání vzdálených galaxií. Část české společnosti se očividně zcela mýlí s druhou.

Jak známo, historie se opakuje. Čechovova hra byla v roce 1896 v Petrohradu napoprvé odmít-

nuta jako příliš vztahově odvážná, vulgární a dekadentní. Také část jihlavského premiérového publika (v kuloárech zaznívalo, že až padesát diváků) v sobotu o přestávce divadlo opustila s argumentem, že tohle je na ně „až příliš filozofie“.

Co z toho číst? Že lidé baží po jednoduchých sděleních a prvoplánově „fachandě“? Že se jim nechce o věcech přemýšlet? Je náhoda, že podobně vyznívají i politologická hodnocení nedávných prezidentských voleb? Neodkopává se nám i tady skutečný obraz současné české společnosti?

Jenže tohle je Čechov, a je to Racek. Není to mistr frašky Feydeau či Antonín Procházka z Plzně. A navíc nutno dodat, že Racek je podle slov samotného autora vlastně komedií. Kdo měl chuť hledat, našel v jihlavské inscenaci R/A/C/E/K tolik humoru, co hrdlo ráčilo. Nechybí

A. P. Čechov: R/A/C/E/K

- Pátá premiéra 78. sezóny
- Režie: Iveta Ditte Jurčová j. h.
- Výprava: Tom Ciller j. h.
- Dramaturgie: Michal Ditte j. h.
- Překlad: Leoš Suchařpa
- Hudba: Jozef Vlk j. h.
- Digital media: Erik Bartoš j. h.
- Pohybová spolupráce: Tomáš Rychetský, Denisa Musilová j. h.
- Psáno z premiéry 11. 2. 2018

tu dokonce momenty, které diváka přivedou k hlasitému smích.

Krásnou komiku nabídla řada postav - Samrajev Zdeňka Stejskala se svým svetrovým skečem a fukarem na listí, přioopilé zamílované mládě Máša v podání Šárky Býčkové. Anebo Pavlína Lucie Sobotkové a Medveděnko Lukáše Matěje. Už tolikrát osvědčená jemnost jevištního humoru a schopnost sebeironie v podání posledních dvou jmenovaných herců nepřestává bavit!

Jde o plný stakan

A věrně sehrát scénu opilé dekadentní společnosti, kde si každý mele tu svou, to zase vyžadovalo koncert celého ansámblu. Tady jako divák nevíte, kam dřív s očima, aby vám některá ze sólových hereckých etud neunikla.

Totéž platí pro úvodní scénu divadelní produkce před semknutou společností, při níž je odhalena sebestřednost a přetvářka rádo by intelektuálského publika. Ve skutečnosti se tahle partička stará jen o to, zda má plný stakan a jestli není potřeba vyvětrat.

Nutno ovšem přece jen vyzvednout herecký výkon Lenky Schreiberové v ústřední roli „paní domu“ Arkadinové. Díky tomu, jak se herečka vrhá do herectví „po hlavě“, jak se nebojí legrace sama ze sebe, často

vzniká humorný kontrast. Třeba když se s fatálně soustředěným výrazem ve tváři vrtí na „cvičtku“ na pozadí hlubokých i banálních rozhovorů o podstatě tvorby a posláním umělce ve společnosti.

Arkadinové replika „nahlas!“ z úvodních pasáží inscenace, to je v zásadě cosi, čemu se dnes říká „hláška“. A skvěle zahraniční parodickými glosami a citacemi také Schreiberová přiznaně vztahuje téma hry k naší současnosti.

Divákovi zůstává (k dobru věci) utajeno, které z hereckých momentů vzešly z improvizací zkoušek, které prý režisérka naordinovala souboru v přípravě inscenace. Ale celek působí kompaktně, nikde nic netrčí. A pokud jde o nositele tragické linky, zhostil se úkolu velmi dobře mladí herci - Štěpán Tuček jako Kostá Treplev, a především Tereza Slámová v postavě Niny Zarečné.

Atmosféra rozkladu

Když se po přestávce rozbíhá druhá časová rovina hry a její „příběhovější linka“, pozorní na sebe ještě více nenápadná, ale přesná scénografie.

Vytvořená atmosféra podzimní, zde i v metafoře totálního rozkladu scény, snů, ambic, tužeb, ale přenesené i společností, to je divadelní podiváná. Za ní přichází vrchol inscenace - silné pojetí tragické pointy: divadelní čistota v režijním i hereckém smyslu.

Svého vrcholu se navíc v této pointě dočká i nápad s kamerou a detailními živými záběry. Nepochybně klade velké nároky na herce (hrají zároveň pro poslední řadu i na metr před sebe), ale dobře funguje po celé představení a divákův zážitek rozšiřuje o celý jeden rozměr.

Divadelní zkoušky se střídaly s vrtačkami

JIHLAVA (Jv) - Zkušebna v někdejší restauraci v prvním patře, kavárna s restauračním provozem v přízemí a nové prostory pro předprodej vstupenek. To vše je hotovo. Horácké divadlo ukončilo dvanáctimiliónovou rekonstrukci, kterou na přelomu dvou sezón realizovalo za plného provozu.

„Stihlo se to v časovém i finančním limitu, z čehož mám velkou radost. Nemí v této době obvyklé,“ komentuje výsledek rekonstrukce ředitel divadla Ondrej Remiáš. V tom smyslu oceňuje práci všech zúčastněných dodavatelů firmy, zřizovatele (Krajský úřad, investor akce) i týmu lidí v divadle.

Nová rozlehlá zkušebna je už z devadesáti procent vybavená. „Kompletně jí už máme vybavenou technikou, ať je to digitální zvuk nebo světla. Momentálně pracujeme na plně koncepti využití zkušebny,“ sdělil na dotaz JI. Remiáš.

Jak dodal, přispělo na technické vybavení zkušebny Město Jihlava sumou půl milionu korun, a to v rámci plnění už dříve uzavřeného memoranda mezi Horáckým divadlem, Městem, Krajem a Zoologickou zahradou. „Mám radost z toho, že se vlastně poprvé z memorandem začalo naplňovat,“ oceňuje ředitel HDJ.

Prostor má sloužit nejen divadelníkům ke zkoušení inscenací, ale též veřejnosti. „S tou dramaturgií v nejbližší době

ŘEDITEL Horáckého divadla Ondrej Remiáš pod vřetechoteknikou, rampami a světlý v nové velké zkušebně. Tu vznikla v prostoru někdejší divadelní restaurace v prvním patře budovy. Foto: Jiří Varhaník

JIHLAVSKÉ LISTY K. R. KOPE

vyjdeme ven,“ avizuje ředitel. Místo zde má najít například Dětské divadelní družiny, která bude při divadle založena. Směřovány sem budou pohybové aktivity a balet pro děti různých věkových kategorií, ale třeba i projekty pro seniory, jako je čtení, setkávání a další aktivity.

Nová zkušebna také uvolňuje

divadlu prostor na Velké scéně (kde se doposud zkoušelo) pro dopolední představení, určená školám a mládeži. „Pro mě je zkušebna nový regulérní hrací prostor – taková malá laboratoř. Umím si představit projekty, které tady vzniknou, a nemohly by vzniknout ani na Velké scéně, ani na naší Malé scéně,“ dodal Remiáš.

Nájemce se hledá

V současné době běží do konce února výběrové řízení na nového nájemce kavárny (restaurace). „Potom bude prostor pro to, aby si vybraný nájemce prostor zařídil,“ vysvětlil Remiáš. Zdele, kuchyně i další zařízení totiž přijde kompletně na vrub provozovatele kavárny.

„Je otázka času, jak rychle to stihne. Nejvzdálenější termín je od začátku nové sezóny, ale předpokládáme, že to bude dříve, protože ty prostory jsou kompletně přichystané na to, aby se to mohlo spustit,“ uvazuje Remiáš.

Horácké divadlo hlásí hotovo! Rekonstrukce za dvanáct milionů ale dala zabrat

Pro nové prostory předprodeje se v současné fázi už dokončuje výroba nábytku na míru. Provozovní předprodej se má z přízemí budovy ředitelství divadla přestěhovat do nového už příští měsíc. „Zájemci pro naše diváky se i tím výrazně zlepšili,“ věří ředitel divadla.

Sladit rekonstrukci s plným divadelním provozem bylo podle tvůrčího týmu velmi náročné. „Měli jsme ferman, kde jsme si značili, kdy mohou být vrtačky, a kdy herci, a došlova to střídat,“ popisuje Remiáš. „Někdy to bylo hrozné, když jsme zkoušeli,“ potvrzuje umělecký šéf HDJ Pavel Šimák.

Permanentně se musel v divadle ve zvýšené míře utírat prach. „Za plného provozu udělat rekonstrukci v divadle, řeknu vám, slušný výkon. Ale o to mám větší radost, že se to podařilo opravit tak, jak jsme si naplánovali. A výsledek stojí za to,“ uzavírá Remiáš.

Ondrej Remiáš: Pracovat i se seniory bude úkol nového uměleckého šéfa

Také ředitele Horáckého divadla v Jihlavě Ondreje Remiáše jsme se zeptali na jeho názory ohledně problematiky falešných zpráv.

■ Jiří Varhaník

Ondrej Remiáš

Divadlo právě po rekonstrukci otevřelo novou moderní zkušebnu a chce se tu zaměřit mimo jiné i na programy pro seniory. Může se HDJ nějak zapojit i do vzdělávání lidí, specificky seniorů, pokud jde o schopnost kriticky hodnotit zprávy a dění ve společnosti?

Tento problém je ve společnosti samozřejmě cítit. Ten prostor tady pro to vidím, a spíše to už bude úkol pro nového uměleckého šéfa Michala Skočovského (nastoupí do HDJ od příští sezóny: pozn. red.), který přesně i tyto nápady bude přinášet - nejen co se týče seniorů, ale i mladých lidí. Protože i tam je určitá dezinformovanost, nebo schopnost vyhodnotit si informace, problematičká.

Jsmo v tomto maximálně otevření a já budu rád, když něco takového vznikne a bude to plnohodnotné pro tyto cílové skupiny. Je to potřeba brát také jako prostor pro setkávání. Jakmile se tito lidé potkají a hovoří spolu z očí do očí, je to jiné. Internet je mnohdy anonymní a informace, nebo dezinformace, se velmi lehce dají využít - zneužít pro různé potřeby.

Z jakého procenta jsou publikem Horáckého divadla lidé seniorského věku?

Rozdělil bych to možná na dvě skupiny, i když velmi nerad. Drtivou většinu seniorů máme ve skupině předplatitelů. To mluvíme o skupině nějakých 4.600 předplatitelů, které máme. A většina z nich je

opravdu v důchodovém věku. Je to logické, protože senioři mají více času do divadla chodit, nejsou tak vytížení, jako mladí lidé a rodiny. A pak je tu divák „na volnou kasu“, což je už teď 58 procent návštěvníků našeho divadla...

To je pěkné číslo...

Je, už jsme se přehoupli přes 50 procent a tento trend pokračuje i při zvyšující se návštěvnosti. V předminulé sezóně jsme měli 63 tisíc diváků, v minulé už 68 tisíc. A nárůst zájmu o volnou kasu je tam přitom také cítit.

A v této skupině je tedy věkové složení jaké?

V ní je seniorů méně.

Dá se to vůbec nějak přesněji odsledovat?

V této skupině je to velmi těžké. Víte to z hlediska zájmu nebo reakcí, ať facebookových, anebo od lidí, kteří přijdou do divadla. Ale ten věkový průměr je u této skupiny diváků výrazně nižší.

13. 2. 2017 JIHLAVSKÉ LISTY

Dnes slaví životní jubileum paní herečka Eva Kaplerová

31

EVA KAPLEROVÁ (v popředí) s kolegyní Lenkou Schreiberovou jako první žena Eva – Lilith v inscenaci HDJ *Bůh je žena*.
Foto: HDJ, Leoš Skokan

JIHLAVA - Významné životní jubileum dnes slaví osobnost Horáckého divadla v Jihlavě, jeho dlouholetá kmenová herečka Eva Kaplerová (* 16. 2. 1938).

Po absolutoriu herectví na JAMU a jedné sezóně v Uher-ském Hradišti nastoupila do Horáckého divadla v sezóně 1962/1963. V roce 1981 na deset let Jihlavu opustila, když následovala svého muže, režiséra Karla Bryndu, do ostravského angažmá. Oba se do Horáckého divadla vrátili v roce 1991.

„Za přibližně 45 let na jihlav-ském jevišti vytvořila Eva Kaple-rová kolem 170 rolí,“ vypočítává dramaturgyně HDJ Bára Jando-

vá, „zahrála si celou řadu hlav-ních ženských postav světové i české dramatiky – byla *Tatána* v *Evženovi Oněginovi*, *Slávka Hlu-binová* ve *Šrámkově Měsíci nad řekou*, *Líza* v *Nashově Obchodní-kovi s deštěm*, *Maryša* ve *hře brat-ří Mrštíků*, *Eva Krajčířka* v *Gaz-dině robě* či *Kostelnička* v *Její pastorkyni Gabriely Preissově*...“

Stejně tak si Eva Kaplerová zahrála *Káču* v *Hrátkách* s čer-tem, *Plajznerku* v *Dalskabátech* Jana Drdy, *Kateřinu* v *Shakespea-rově Zkročení zlé ženy*, *královnu Alžbětu* v *Schillerově Marii Stu-artovně*, *Mášu* v *Čechovových Třech sestřích*, *Maggie* (a pozdě-ji *Mamku*) v *Kočce* na rozpálené

plechové střeše a mnoho dalších postav.

Od roku 2002 účinkuje E. Kaple-rová na jevišti HDJ jako hos-tující herečka. Diváci se s ní setkávají i v aktuálně uvadě-ných titulech. Hraje *Hraběnku* v *Zapomenutém světle* podle Jakuba Demla, *Frau Ebr* ve ves-nické divadelní fresce *Rok na vsi* nebo první ženu *Evu – Lilith* v inscenaci *Bůh je žena*.

Velkou roli *Věry Malmgre-nové*, vdovy po plukovníko-vi, ztvárňuje Eva Kaplerová od 27. ledna na Malé scéně HDJ v komedii *Popel a pálenka*. V ní svoji paní režíroval životní part-ner, režisér Karel Brynda. -jv-

JL 16.2.2018

Umělecký šéf Pavel Šimák končí, soubor povede Michal Skočovský

Umělecký šéf Horáckého divadla Pavel Šimák rezignoval na tuto svoji pozici. Soubor divadla povede ještě do konce sezóny.

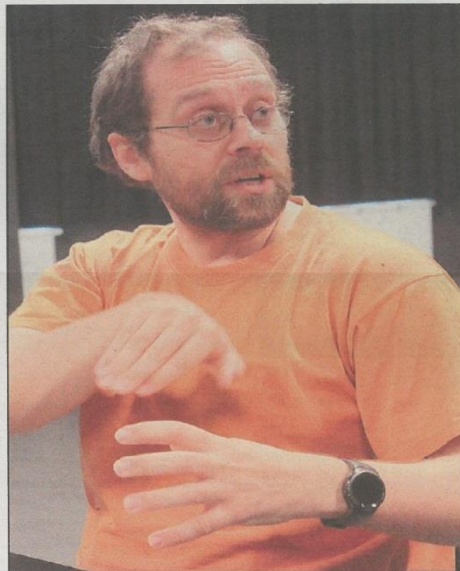
■ Jiří Varhaník
Jihlava

Rezignaci na pozici uměleckého šéfa Horáckého divadla oznámil Pavel Šimák. Na tento post nastoupil po Kateřině Duškové, která byla první uměleckou vedoucí jihlavské profesionální scény v týmu nového ředitele Ondřeje Remiáše.

Šimák nyní podle svých slov na postu končí z ryze soukromých a rodinných důvodů: „Je mi to strašně líto, ale mám i rodinu, a nějaké soukromé důvody – zdá se, že to půjde, ale nemohl jsem se přistěhovat sem... V divadle se to rozbíhá, práce je víc a víc a já jsem se necítil férově v tom smyslu, že bych tomu divadlu chtěl dávat nějaký full time.“

Šimák se tedy z angažmá vrací na „volnou nohu“. V souvislosti se svým odchodem však hovoří o předání pozitivní energie, která v jihlavském divadle v posledním období vznikla. Novým uměleckým šéfem HDJ bude od června režisér Michal Skočovský. „Všechny nás uklidnilo, že se podařilo najít osobnost, u které máme pocit, že na té vlně pojedeme dál“, komentuje tuto výměnu Šimák.

Stávající umělecký šéf oceňuje profesionální poctivost Skočovského, který do Jihlavy např. zajistí (bude zde režisovat), aniž o nabídce na post uměleckého šéfa věděl. „My se

PAVEL ŠIMÁK, umělecký šéf Horáckého divadla, na svém postu končí. Režisovat ale bude v Jihlavě dál. Foto: Jiří Varhaník

dobře známe za poslední rok a půl, dva. Proto padla tuhle volba, byť samozřejmě nebyl jediný, koho jsme měli v zaměření“, popisuje Šimák.

Důkazem, že je nový umělecký šéf energeticky spřízněný, je pro Šimáka např. skutečnost, že kompletně přijal dramaturgický plán na příští sezónu 2018/2019. V ní chce

HDJ na Velké scéně uvést tituly Ako tisícročná včela, Svätý Václav, Škola základ života, Šakalí léta, Zebrácká opera a Zahradky.

Zájem o divadelní Jihlavu stoupá

Jak zdůraznil ředitel HDJ Ondřej Remiáš, nekončí Šimák

Michal Skočovský – nový umělecký šéf HDJ

- Narozen v Brně.
- Vystudoval divadelní režii na JAMU v Brně a grafickou a prostorovou komunikaci na University of the Arts v Londýně.
- K jeho úspěšným divadelním realizacím patří např. adaptace bestselleru My děti ze stanice Zoo, inscenace Misanthrop podle Moliéra (nominace na cenu Grenouille v rámci festivalu francouzského divadla), nebo inscenace Kopanec - Der Kick (nominace na Cenu divadelní kritiky v kategorii Talent roku).
- Spolupracoval s divadelními institucemi v ČR i v zahraničí (Činoherní studio, HaDivadlo, Slovácké divadlo v Uherském Hradišti, Divadlo Aréna v Bratislavě, Divadlo Petra Bezruče v Ostravě...).

Změna v uměleckém vedení HDJ nemá přinést změnu současné energie

v Jihlavě jako režisér. V příští sezóně tu bude např. režisovat muzikál Šakalí léta.

Nový projekt dokumentárního divadla chystá Šimák už nyní pro zdejší Malou scénu. Bude se v zásadě zabývat tématem „střetu“ světů umělců a úřadů. Vychází z reálné situace, kterou aktuálně zažívá přední česká scéna nového cirkusu Cirk La putyka v Praze na Jatkách. Šimák také v Jihlavě hraje ve své dokuinscenaci 3100° Celsia mé krve na Malé scéně.

Michal Skočovský bude zase v příští sezóně v HDJ režisovat komedii Zahradky, kterou speciálně pro HDJ napsal jihlavský dramatik Martin Kolář.

Jak se shodují Remiáš a Šimák, ukazuje poslední doba velký zájem předních profesionálů o práci v jihlavském Horáckém divadle. Autorkou jedné z her (Svätý Václav) speciálně pro příští jihlavskou sezónu je např. špičková současná dramatička Lenka Lagronová v tandemu s Rastislavem Ballekem.

„Mám radost z toho, že je o jihlavské divadlo v kontextu České republiky mnohem větší zájem. Když to řeknu velmi špatnými slovy - nemusíme se nikoho doprošovat. Zájem pracovat tady je dost velký,“ konstatuje ředitel Remiáš.

Zvyšující se zájem o divadlo přináší i některé příjemné starosti: „Aktuální Racek (premiéra byla v HDJ v sobotu; pozn. red.) je jedna z prvních premiér, kdy už se nám ozývají sami kritici, že chtějí přijet, kdy už se nám nevejdou lidé do divadla,“ poznamenala šéfká marketingu HDJ Mirka Kvíčalová.

Recenzenti podle ní projeví zájem jezdit do Jihlavy i na pohostinská představení, jakým bude např. v březnu další hostování divadla ze slovenské Nitry.

„Divadlo si tím stahuje, jak se ukázalo, i české recenze, kteří představení poptávají, aby za ním nemuseli až do Nitry,“ popisuje Kvíčalová. Naopak jihlavské divadlo, vedené slovenským ředitelem, se prosazuje na Slovensku.

„A úplně stejně to funguje na opačnou stranu - mě se ze Slovenska ptají, kdy přijedeme, protože to mají blíž,“ konstatuje Remiáš.

Herečka Anna Bazgerová v širší nominaci na Cenu Thálie

JIHLAVA (Jv) – Herečka Horáckého divadla Anna Bazgerová byla vybrána do širší nominace na divadelní Cenu Thálie za rok 2017. Oznámila to Herecká asociace, pořadatel Cen Thálie.

Odborná porota Cen Thálie Bazgerovou do širší nominace zařadila za mimořádný výkon v roli Fanny v duchařské komedii Vrátila se jednou v noci. Už zařazení do širší nominace je s ohledem na konkurenci v oboru a velký počet uváděných premiér vnímáno jako prestižní záležitost.

„Umělecké výkony nejsou exaktně měřitelné, takže rozdíl mezi úzkou a širší nominací je pouze otázkou často racionálně neměřitelnou,“ stojí v textu, kterým ocenění Bazgerové doprovodili porotci.

Olomoucká rodačka Anna Bazgerová (* 1957) absolvovala konzervatoř v Ostravě. Od roku 1977 byla tři sezóny v angaž-

Anna Bazgerová

má v Českém Těšíně, poté do roku 2002 v Severomoravském divadle v Šumperku (s pětiletou pauzou strávenou v Divadle u Hurvínků).

Poté přišla A. Bazgerová do Jihlavy, kde je publikem oceňována jako herečka schopná ztvárnit na špičkové úrovni jak komické, tak dramatické polohy. V HDJ aktuálně hraje také v inscenacích Popel a pálenka, Zapomenuté světlo, 3100°C mé krve, Rok na vsi a Adéla ještě nevečeřela. V pražském Divadle Na Fidlovačce hostuje v muzikálu Ženy na pokraji nervového zhroucení.

Divadlo aplaudovalo osmdesátileté oslavenkyni i snoubencům

VRCHOL valentýnského programu v Horáckém divadle - herec Lukáš Matěj žádá na jevišti svoji partnerku o ruku. Vlevo Petr Soumar jako Amorek a umělecký šéf HDJ Pavel Šimák, moderátor večera. **Foto: Jiří Varhaník**

JIHLAVA (jv) – Aplaus pro osmdesátiletou herečku Evu Kaplerovou, anebo žádost o ruku přímo na jevišti. Takové byly vrcholy programu, který minulý týden nabídl Horácké divadlo.

Importovaný svátek sv. Valentýna, připadající na 14. únor, si během let i na jihlavsku vybudoval některé tradice. Jednou z nich bylo už 11. února setkání turistů u kaple sv. Valentýna na Rouunku. Letos se jich tu sešlo kolem sedmdesáti.

Vrcholný program k oslavě sv. Valentýna nabídl minulý týden Horácké divadlo. Příjemně zaplněný sál sledoval komponovaný večer s řadou kvalitních čísel a několika vrcholnými body.

S humorem a nadsázkou, ale

Valentýnským oslavám vévodil program v divadle

zároveň reálně vstoupila do programu herečka Lucie Sobotková, která jakožto single v hereckém souboru usedla na jevišti pod rozkvetlý strom a s podporou předtočeného „motivačního videa“ se nabídla k případnému seznámení.

Celou akci podpořil i živý, avšak silně frustrovaný Amorek v podání herce Petra Soumara. Jeho účast do jisté míry vysvětlila aktuální přítomnost nezávislosti v současné české společnosti.

Nařízením EU prý totiž amorek nestřílí ze svého luku „ostrými“, ale na konci šípů má nasazenou ochrannou gumovou špunty.

Obnovení vzájemné lásky tedy podpořilo vzájemné podávání rukou a seznamování diváků v hledišti. Publikum bylo zapojováno i do skečů na jevišti, například v hereckých improvizacích pod vedením Nikolaj Orozoviče na témata zadaná z publika.

V jedné z improvizací například Lukáš Matěj a spol. zavedli diváky i kolegy na jižní Slovensko a pod Gerlachovský štít, když provedli rekonstrukci seznámení ředitele HDJ Ondřeje Remiáše (v té době pracujícího jako tiskář) a jeho paní (v té době horolezkyň).

Večer moderoval umělecký šéf HDJ Pavel Šimák. Zaznělo několik písní o lásce (včetně jedné přiměřeně lechtivé), poetický komorní duet zatančili stage manager divadla Tomáš Rychetský a jeho partnerka, tanečnice Denisa Musilová.

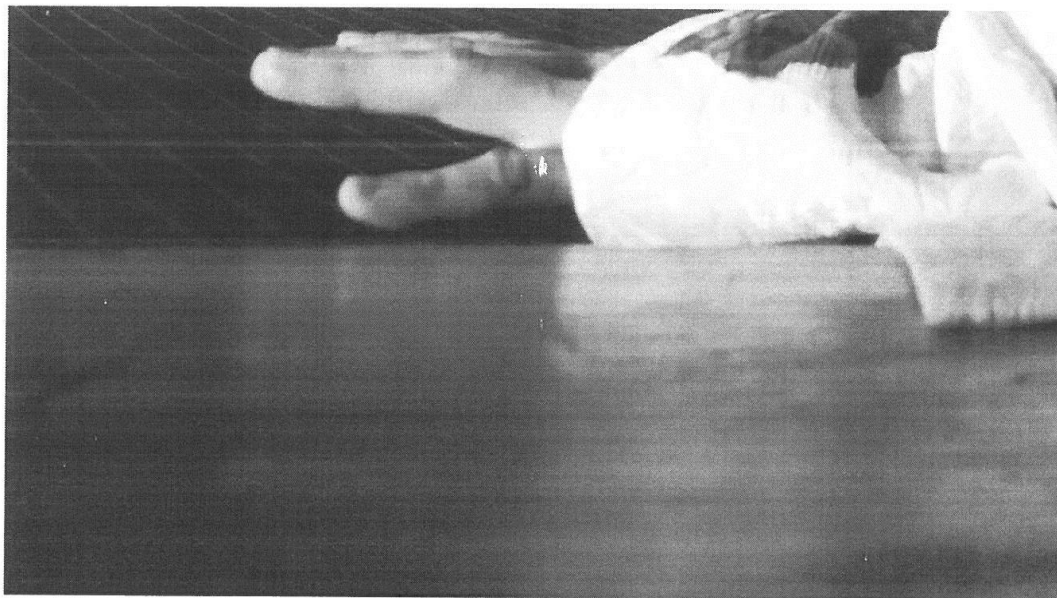
Sálem kolovala originální, dva tisíce let stará socha sv. Valentýna (v Jihlavě se prý najde leccos). K nejsilnějším číslům večera patřily podle reakce publika vtipné improvizované dabingy filmových scén.

Promítány byly reálné ultrazvukové snímky čtyř miminek, jejichž narození je v brzké době v nejužším týmu divadla očekáváno. Prvním vrcholem večera pak byla v záběru oslava osm-

desátin herečky Evy Kaplerové (* 16. 2. 1938). Dojaté oslavenkyni aplaudovali kolegové i publikum, na plátně proběhl sestřih z mnoha jejích rolí v HDJ, kde působí od sezóny 1962 a ztvárnila zde okolo 170 rolí.

O nečekané finále večera se nakonec postaral herec Lukáš Matěj, když v lidovém kroji na jevišti zapěl, poklekl a s prstýnkem v ruce požádal o ruku svoji partnerku. Za aplausu publika byla žádost vyslyšena.

Program divadlo připravilo zejména pro skupinu věrných diváků, která sleduje dění v souboru a chodí na vyhlášené ceny Horác nebo na Noc divadel. Celý valentýnský večer končil neformálně při after party v předsáli.

Dorian Gray zůstává mladý dodnes

34

29. 5. 2018

„Žijeme v době, kdy jedinou naší nezbytností jsou zbytečnosti.“ Tento citát najdeme ve slavném díle britského dramatika a prozaika **Oscara Wildea** *Obraz Dorian Graye* a je až s podivem, jak aktuální zůstává i dnes, více než 120 let po jeho vydání. Možná proto jej v Horáckém divadle v Jihlavě vložili hned na jednu z prvních stránek programu ke své stejnojmenné inscenaci v režii **Pavla Šimáka**.

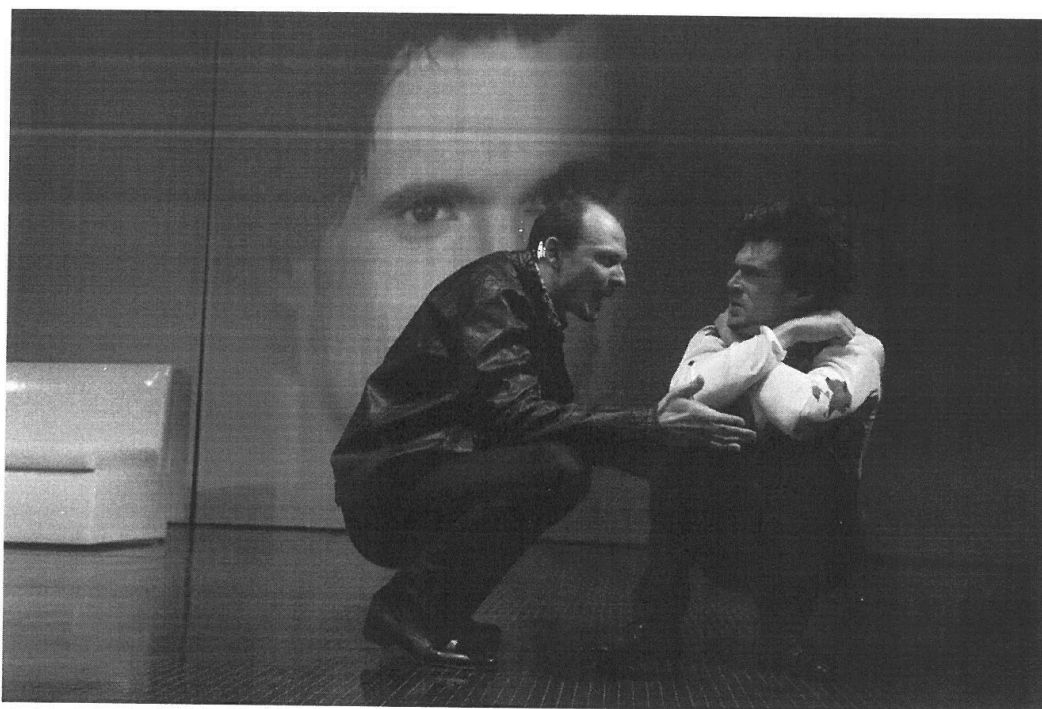
Příběh mladého muže, který ze strachu ze stárí a ztráty krásy zaprodá svou duši a místo sebe nechá stárnout svůj portrét, vyvolal ve své době bouřlivé reakce. Tehdejší puritánská Anglie těžce snášela Wildeovo vykreslení dekadentních a uvolněných postojů objevujících se ve společnosti i poměrně otevřené zobrazení homosexuální lásky. V Horáckém divadle se rozhodli posunout příběh blíže dnešní době a zasadit jej do současné „lepší“ společnosti. Z původní postavy malíře Basila Hallwarda se zde v podání **Zdeňka Stejskala** stává fotograf, děj se odehrává v minimalisticky zařízeném moderním interiéru, postavy využívají nových technologií, především mobilních telefonů a notebooků. Čtení příběhu současným pohledem funguje velice dobře a názorně dokazuje nadčasovost Wildeovy prózy, jež může být aktuální pro kteroukoli generaci. Kult těla, krásy a mládí se v dějinách už mnohokrát dostal do popředí. V inscenaci jej připomínají projekce v jedné ze scén, v níž můžeme v pozadí sledovat záběry například ze spartakiády, vojenské či módní přehlídky.

Jan Burda jako Dorian Gray sám na tělo a krásu neustále fyzicky či slovně odkazuje. Opěvuje krásné věci, ženy, city. Více než o vnitřní půvab mu však jde o vnější vzhled. Herec během představení usilovně cvičí, běhá na páse a celkově je fyzicky velmi aktivní a téměř neustále v pohybu, zatímco ostatní postavy kolem něj postupně znaveně odpadávají nebo mnohem častěji posedávají na pohovkách. Především skrze tělo dokáže Burda s přehledem zobrazit i ty nejniternější pohnutky a pocity. Od neschopnosti a nejistoty mladíka krčícího se na pohovce přes sebevědomí jistého muže až po jeho životní zkratky a zlomy v závěru života, kdy už tuší, že se mu jeho krásná představa života sype pod rukama, a tak se zoufale uchyluje až k násilí, jen aby si ji ještě chvíli udržel. V souvislosti s Dorianem je významným a výstižným prvkem běžecký pás, jenž lze v některých situacích chápat nejen jako cvičební pomůcku, ale i jako symbol útěku před realitou a snahy vyhnout se krutému osudu, s nímž se Dorian setkává především v podobě svého staršího alter ega (**Zdeněk Dryší**). Ačkoli je Dorian ústřední postavou, roli hlavního hybatele děje svým způsobem zastává Henry Wotton v podání **Lukáše Matěje**. Henry, vždy elegantní a důstojný, působí jako Dorianův tajemný našeptávač a pokušitel, jelikož právě jeho cynické a přesně cílené myšlenky přivádějí Graye na sceně. Usazen nejčastěji do zavěšeného křesla veškeré dění lehce zpovzdálí zálibně sleduje, jako by se jej nic z viděného vlastně osobně netýkalo.

Režisér Šimák, stejně jako ve své době Wilde, se ve svém zpracování nebojí zobrazit to špatné a zvrácené, co je součástí společnosti. Nejde jen o už zmíněný všudypřítomný kult mládí a krásy, ale i poukázání na to, jak oblíbené je dnes přikrášlovat realitu nebo být pouhým divákem některých událostí, ať už jde o nejrůznější světové či domácí problémy nebo běžné, avšak nečekané momenty v našem okolí. V tomto kontextu jsou obzvlášť výmluvné dvě situace. Ta první se odehrává během večírku v úvodu představení, kdy mezi hosty prochází Basil (**Zdeněk Stejskal**) a všechny fotografuje. Když hosté spatří fotoaparát, veškerá činnost se zastaví, všichni se naaranžují do líbivých póz a nahodí nadšený a dokonaly úsměv. Následně pokračují v původní činnosti. Druhá situace souvisí s úmrtím jedné z postav, mladé herečky Sibylly (**Šárka Býčková**). Poté, co je mrtvá přinesena na scénu, všichni se kolem ní seběhnou a začnou si bezvládné tělo fotografovat, aniž by se jakkoli alespoň pokusili o záchranu. Situace, která je i v realitě bohužel běžná. Celá inscenace je prosycena odkazy na povrchnost života, přetvářku či ztrátu morálních zábran a zodpovědnosti.

Lukáš Matěj, foto: Radovan Šťastný

Zdeněk Stejskal a Jan Burda, foto: Radovan Šťastný

Celkovému vyznění inscenace výrazně napomáhá scénografie **Kristiny Matre Křížové**. Dominují jí čtyři vysoké „zdi“ tvořené nataženými bílými pruhy látky, mezi nimiž mohou velice efektně přicházet či mizet jednotlivé postavy nebo se objevovat rekvizity a kulisy. Mimo ně se na scéně vyskytují už jen čisté bílé pohovky na kolečkách, závěsné křeslo, případně běžecký pás. Všechny předměty jsou určitým způsobem mobilní a podle potřeby je možné je přesouvat a stavět do jiných pozic, což spolu s proměnami elektronické hudby a svícení celému představení dodává potřebnou dynamiku a atmosféru.

36

Obraz Doriana Graye v podání Horáckého divadla je celkově velmi povedenou a kvalitní inscenací, která má mnoho co říci. Co ovšem vnímám jako problematické je množství symbolů a odkazů, u nichž není zcela patrné, co přesně mají v daném kontextu vyjadřovat a jak je čist. Příkladem může být scéna, v níž představitel Henryho (**Lukáš Matěj**) stojí nasvícen u jedné stěny a postojem připomíná ukřižovaného Ježíše, není však zřejmý smysl. Další nejasnost představuje úvodní poetická pasáž o šťastném princí. Poučený divák možná rozpozná, že se jedná o odkaz na jiné dílo Oscara Wilda, ovšem záměr, proč právě tento úsek otevírá úplně jiné dílo, už zůstává nedořečen. Osobně mi i poněkud do prázdna vyznívá samotný závěr, který by možná snesl výraznější dramatickosti a doslovnost. Nicméně závěrečný prvek pipajícího běžeckého pásu je velice výstižným, i když nenápadným dovětkem proběhlé události.

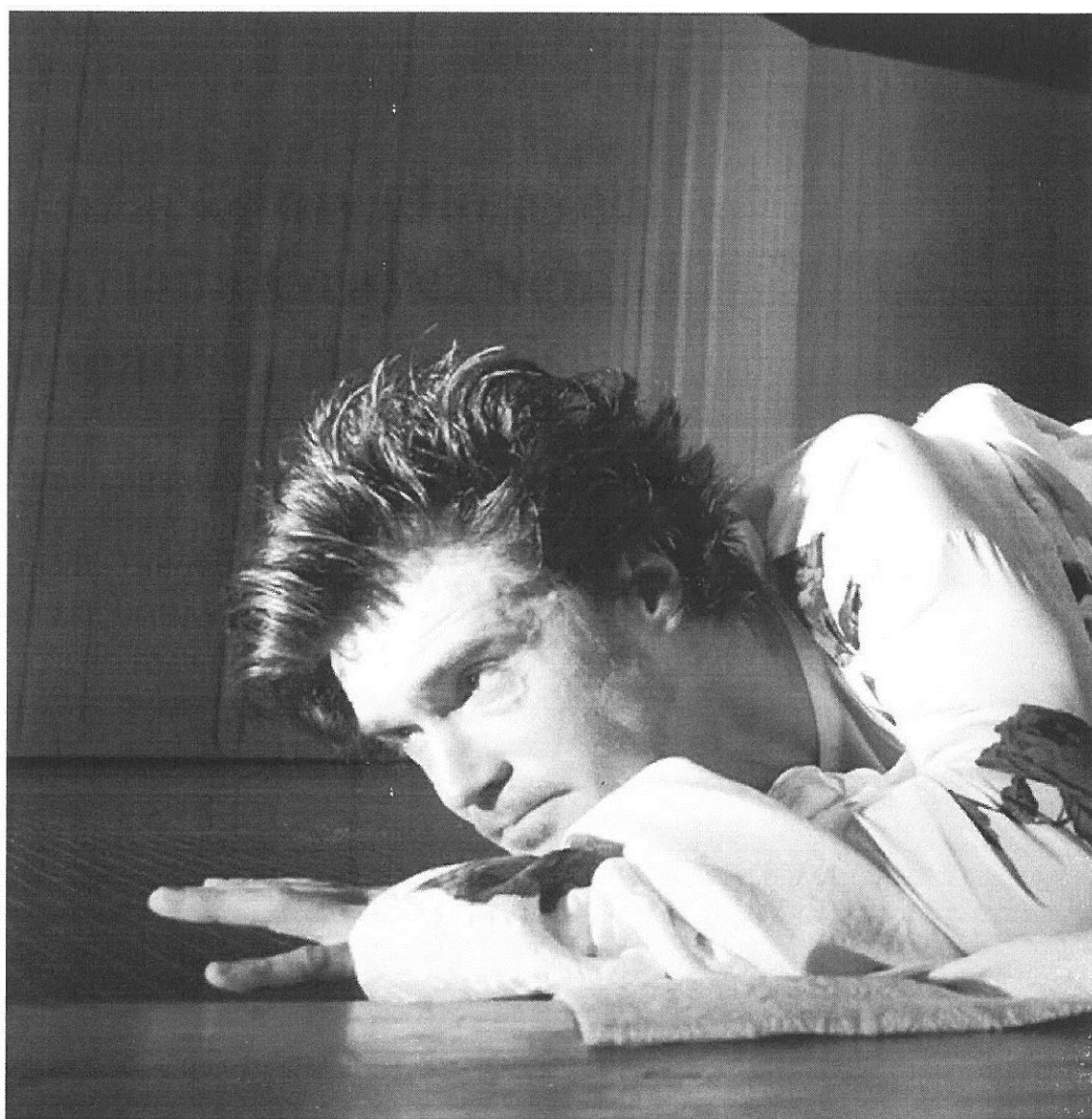
Horácké divadlo Jihlava – Oscar Wilde: Obraz Doriana Graye. Dramatizace a režie Pavel Šimák, překlad Jiří Zdeněk Novák, dramaturgie Barbora Jandová, výprava Kristina Matre Křížová, hudba Šárka Býčková a Adam Mašura, pohybová spolupráce Tomáš Rychetský, videoprojekce Jan Štambera a Zdeněk Stejskal. Hrají Jan Burda, Zdeněk Stejskal, Lukáš Matěj, Šárka Býčková, Lucie Sobotková, Ondřej Šípek, Milan Šindelář, Richard Vokúrka, Josef Kundera, Tereza Otavová, Eva Kaplerová, Taťána Schottnerová, Zdeněk Dryšl. Premiéra 7. dubna 2018. Psáno z reprízy 20. dubna 2018.

Autor: Klára Veselská

Horácké divadlo uvede **Obraz Doriana Graye. Není to pohádka, říká režisér**

6. dubna 2018 17:54

Příběh mladíka, jenž kvůli své kráse a mládí zaprodá duši. A také příběh plný dekadence, romantismu a touze po věčném mládí. Takový je kultovní román *Obraz Doriana Graye*, který napsal britský literát Oscar Wilde už v roce 1891. Horácké divadlo nyní přichází s dramatisací tohoto díla.

Dalších **8** fotografií v galerii

Horácké divadlo přichází s další premiérou, již je hra *Obraz Doriana Graye*. | foto: Radovan Šťastný

Obraz Doriana Graye bude mít premiéru v sobotu v 19 hodin. Žánrově bývá toto dílo označováno jako sci-fi román s prvky hororu. Režisér Pavel Šimák se ale vůči tomuto žánrovému zařazení vymezuje.

„Nechtěl jsem inscenovat pohádku o zlém obraze. Ten příběh je velmi současný. Žijeme také ve společnosti, která nastavila jakési pofiderní měřítko krásy, které se stalo mírou úspěchu a dokonalosti. Společenský diktát nám určuje, jak máme vypadat, jak máme jíst, kolik naběhat, kolik vydělat, co si koupit, jaké hodnoty vyznávat. Uměle vytváříme měřítko úspěšnosti a zdání štěstí. Tato touha po dokonalosti vede lidi k frustracím a nespokojenosti,“ říká Pavel Šimák a pokračuje: „Obraz Doriana Graye je i o tom, co všechno jsou lidé schopni pro tento ‚ideál‘ - chiméru - udělat.“

Jedno z témat, které je pro Šimáka velmi důležité, je takzvaná „tlustá čára“ za minulostí.

„Jsem přesvědčený, že jak jednotlivec, tak celá společnost by měli nést odpovědnost za své konání. Už jen proto, že je přeci nesmyslné

zbavovat se často velmi bolestivě získaných zkušeností z minulosti,“ dodává režisér a zároveň umělecký šéf souboru Horáckého divadla.

38

Třpytivý přepych a luxus, ale zároveň studený a sterilní prostor

Postavu Doriana Graye na scéně ztvární herec Jan Burda. Jeho alter ego, starého Doriana Graye, si zahraje Zdeněk Dryšl.

Role Henryho Wottona bude patřit Lukáši Matějovi a postavy malíře Basila Hallwarda se ujme Zdeněk Stejskal.

Autorkou scény a kostýmů, jež budou naprosto současné, je scénografka Kristina Matre Křížová.

„První inspirací k hledání prostoru, ve které se Obraz Doriana Graye má odehrávat, byla konkrétní fotografie moderního ‚design‘ interiéru - třpytivého, přepychového, ale zároveň sterilního a studeného. Jakýsi okatý ‚luxus‘ a třpyt. Od toho jsme se odrazili. Brala jsem také inspiraci z lesknoucí se moderní architektury - skla, kovu, zrcadlení. To celé jsem kolážovitě dala dohromady a rozřezala na pruhy. Inspirací mi byl také Jiří Kolář se svými kolážemi. Uvidíme, jak nám to vyjde na scéně,“ dodala Křížová.

Autor: Ilona Zelníčková

Oblastní herec, „specifický“ druh umělce

Jan Sklenář v inscenaci Bratři Karamazovi.

Během svého života jsem prošla coby dramaturgyně i několika oblastními divadly. Když píšu oblastními, myslím tím skutečné oblasti – ne tedy Brno či Ostravu. Zažila jsem několik sezon v Jihlavě, Příbrami a Kladně, hostovala v Mladé Boleslavi či Olomouci. A tak jsem také poznala neuvěřitelné množství oblastních herců a hereček. Lidí, kteří si zvolili zdánlivě prestižní povolání, a přitom často žijí z podprůměrného platu, mimo dosah filmových kamer i mediální slávy. V Českém Těšíně, v Šumperku, v Chebu...

AUTORKA: ILONA SMEJKALOVÁ, FOTO: KLICPEROVO DIVADLO/PATRIK BORECKÝ, NÁRODNÍ DIVADLO BRNO.

Pamatuji si tu situaci, jako by se odehrála včera. Horácké divadlo, první čtená zkušební pohádka. Na zakoupené zkušební seděli mezi obsazenými herci i dva noví členové souboru, právě přibývší absolventi JAMU. Dychtiví a otevření. Po dvou hodinách čtení jejich nadšení ovšem lehce opadlo. Pravda, představovali si lepší začátek kariéry než role v „projektu“ Pohádka z kufru.

A pak se místní bard procitěně začel do své role. Jeden z mladých kolegů se ke mně naklonil a zašeptal. „Kdo to je?“ Odvětila jsem po pravdě: „První herec souboru!“ Mladý kolega: „A jak je tady dlouho?“ „Třicet let,“ říkám. Kolega zbledl

a já v jeho očích spatřila nefalšovanou hrůzu i předpověď temného osudu. Třicet let v Jihlavě! Třicet let na oblast! Třicet let hrani podobných pohádek!

První a poslední angažmá, nebo splněný sen?

Důvody, proč se herec po škole rozhodne odejít na oblast, mohou být různé. Někdy sehraje roli i náhoda. Pětapadesátiletá Ivana Plíhalová hraje v Olomouci celý život. „Samozřejmě, že jsem netušila, že už se z Olomouce nehnu. Šlo opravdu o moje první angažmá. A zřejmě i poslední. Jsem tu už sedmatřicátou sezonu.“

Dvaatřicetiletého absolventa Katedry alternativního divadla DAMU Richarda Vokůrku vedly k odchodu do Horáckého

divadla v Jihlavě pragmatické důvody, po škole působil rok na volné noze. „Problém byl v tom, že jsem si nikdy nemohl být ničím jistý a nemohl se soustředit jenom na hraní. Musel jsem se pořád někde ucházet o práci, sledovat konkurzy, projekty a zkrátka mi nebyl příjemný pocit, že je třeba se neustále někomu připomínat. Navíc lidé, kteří se prohlašují za herce, je v Praze jako dříví v lese. Takže když přišla možnost zkusit konkurz do stálého souboru, šel jsem do toho. Teď se můžu soustředit jenom na herectví, protože se stalo opravdu mojí profesí.“

Zato devětatřicetiletý Jan Sklenář si své angažmá v Hradci Králové zvolil cíleně: „V roce 2001, kdy jsem opouštěl JAMU, existovaly totálně provinční scény, kde se čas zastavil někdy v sedmdesátých letech, i divadla, která působila jako z daleké budoucnosti. Takovým pro mě bylo Zemanovo-Morávkovské Klicperovo divadlo – dechberoucí podivná, fantastická herecké výkony, souhra – a já jsem po zhlédnutí Hamleta zatoužil být jeho součástí. Režisérskými spíčkami v té době byli zesnulý P. Lébl, J. A. Pitínský a právě V. Morávek. Myslím, že souhrou jakýchsi náhod se ten můj klicperovský sen splnil.“

Chceš hrát? Jdi na oblast!

Jen si to představte – několik let studujete, hraje v experimentálních kusech,

DUBEN 2018

VÍKEND - PŘÍLOHA JIHLAVSKÉHO DENÍKU

navštěvujete zajímavá představení. Střih – ocitnete se v malém městě, občas zkoušíte s režiséry, kteří mají do první ligy hodně daleko. Není pak srážka s realitou příliš bolestivá? Richard Vokúrka mi oponuje: „Během studia jsem se věnoval širokému spektru divadelních aktivit – činohře, pohybovému i muzikálovému divadlu, loutkoherectví... A to vše se na oblasti dělá, protože oblastní divadla se snaží pokrýt vkus všech diváků. Od velkých dramatických činohr, přes situační komedie, muzikály, pohádky a improvizace, až po alternativní divadlo.“ Přiznává ovšem, že drobné problémy nastávají, občas je těžké, že někteří kolegové jsou navykli zkoušet úplně jinak. „Chtějí mít na první čtené zkoušce pevný text, snaží se věci fixovat na aranžovacích zkouškách... Nemám nic proti tomu, ale je mi líto, když cokoli jiného bývá vnímáno jako podezřelý hazardování s reputací divadla. Nejvic mi chybí dobré autorské divadlo, během kterého se všichni semknou a výsledkem je intenzivní týmový zážitek“, dodává. Dnešní oblastní herci už sice nejsou odtrženi od televizních a filmových nabídek, přesto se jim sláva často vyhýbá. Což připouští i Ivana Plíhalová: „V Olomouci není televize ani dabing, zato se můžete věnovat jen a pouze divadlu. Pokud chcete hrát a netoužíte být mediálně známý, je pro vás oblast geniální. Uvědomila jsem si to, když zemřela moje oblíbená herečka Stella Zázvorková. Za celý svůj život odehrála sedmdesát divadelních rolí. A vidíte, já jich mám na kontě trojnásobek. Tedy – chceš hrát? Jdi na oblast! Nikdy jsem toho nelitovala.“

Teplá deka uzavřeného světa

Na otázku, zda touží jít do Prahy, reaguje Jan Sklenář stručně: „V Klicperáku jsem zůstal i proto, že i přes některé propady mě naše divadlo stále nabízí strhující úkoly, inscenátory a prostor se rozvíjet. Mám ale rád hostování v jiných projektech, žánrově, profesně i stylově odlišných.“ Co je ale pro oblastního herce nejtěžší? „Bohužel, téměř nemáme možnost změnit prostředí. Jsme izolováni od zbytku divadelního, vlastně i normálního světa. S kolegy se profesně i lidsky známe nazpaměť, málokdo z nich mě dokáže něčím překvapit, málokdo je pro mě stále inspirativní. Zijeme zkrátka v malém uzavřeném světě a těžko si udržujeme přehled o tom, jak se dělá divadlo jinde,“ říká Richard Vokúrka.

Tricetiletý herec Jiří Suchý z Tábora přiznává, že nejtěžší je znovu nacházet entuziasmus a energii, rozbít stereotyp svého stylu zkoušení a hraní. Někdy může na oblasti mladému herci hrozit ukolébání se jistotou. „Utkáte si teplou deku ze svých manýr a vyzkoušených postupů a zachumláte se do ní až po bradu. Kvůli

předplatitelským skupinám a nárokům zřizovatele na návštěvnost se škála žánrů a experimentů v oblastním divadle přirozeně zužuje. Tím se pak může stát, že se mladý herec přestane rozvíjet.“

Místo člověka v teatrálním kosmu

Všichni si uvědomují, jak těžké může být, když chce člověk být součástí mašinérie pražského divadelního trhu a nemůže toho docílit. Praha je lákavý pracovní trh. „Hůř nesu mistrování leckterých kolegů, že jsou v Praze, nebo alespoň v něčem pražském hrají. Většinou to je dost trapné, prázdné a blbě, cítím z nich obrovský stres, že to, na čem bud velmi pracovali, nebo o tom snili, anebo se k tomu jen tak připlatili, mohou lusknutím prstů ztratit. Závislost na jistotě nějaké smečky je mi cizí. Inspirační oblastní migranty, náplavy, mám v Praze rád,“ usmívá se Jan Sklenář.

Ivana Plíhalová dostala kdysi nabídku do Mahenovy činohry v Brně. Odmítla ji, bylo jí v Olomouci dobře, věděla, že odejít nechce, že vlastně nemá důvod měnit. „Člověk by si měl uvědomit, kde je jeho místo. Já do Prahy nikdy nechtěla, vnímala jsem ji jako džungli, již jsem se vlastně bála. Ani industriální Ostrava mě příliš nelákala. Vlastně jsem nikdy neměla vyšší ambice. Pokud je ale máte a nepovede se vám je naplnit, je to blbě. Jsem ráda tam, kde jsem.“

Herec může být šťastný v Olomouci i Budějovicích

Bolavým problémem je, že většina oblastních divadel není pod drobnohledem divadelní kritiky. Recenzenti se totiž orientují zejména podle zvukových jmen a předpokládaného výsledku, tudíž mnohdy nemají ani možnost zajímavá herecká jména objevit. Výhodou naopak je, že někteří pražští, brněnští a ostravští režiséři na oblastech pravidelně hostují.

Cestu z „oblasti do Prahy“ urazil i Jiří Suchý z Tábora: „Když se blížil konec DAMU, dostal jsem nabídku z Olomouce. Žádné jiné divadlo mě neoslovilo, a tak nebylo moc co řešit. Zůstat v Praze mě ani nenapadlo, chtěl jsem hlavně hrát a věřit jsem, že jako člen souboru si zahraju víc než na volné noze. Dodnes jsem za to rozhodnutí vděčný, protože jsme opravdu hráli všechno, co se dalo.“

Posléze Jiří přestoupil do Jihočeského divadla v Českých Budějovicích, pak přišla nabídka právě od uměleckého šéfa Městských divadel pražských Petra Svojtky. Dnes je už druhou sezonu v angažmá v Národním divadle. „Právě dětská divácká návštěva Národního patřila k zásadním iniciačním zážitkům, hrát tu byl dokonce můj dětský sen. Pak se člověk dostane do praxe a pochopí, že šťastný může být i v souboru v Olomouci nebo v Budějovicích.“

Pro jednoho prokletí, pro druhého volba

Umělecký šéf Mahenovy činohry v Brně Martin Františák v oblastních divadlech působil a i dnes se do nich pravidelně vrací. Právě on patří k režisérům, kteří se nad soulovím „oblastní herec“ nijak neošklíbují.

Působíte již několik sezón v Mahenově činohře v Brně, přesto se pohostinsky vracíte i do oblastních souborů. Čím vám byla divadla v Uherském Hradišti či Kladně sympatická?

Dobré kluby, autentické soubory, připravené hledat. Absence lhostejnosti. To je, myslím, velký hřích některých divadel, lhostejná spokojenost. Jezdím tam také za konkrétními lidmi i herci.

Takže věříte, že i na oblasti jsou výjimeční a talentovaní herci? Že mohou být dokonce teoreticky lepší a zajímavější než umělci v Praze a v Brně?

Určitě. Praha může hledět jen sama na sebe. Je to dáma, ale i ona se musí otužovat. Oblast může být pro jednoho prokletím a pro druhého volbou. Přitažlivé jsou ovšem oba druhy.

Zažil jste někdy situaci, že jste nabídl oblastnímu herci angažmá a přesto odmítl?

Ano. Hodnoty máme každý nastaveny podle svého barometru. A byl to dokonce umělec Tháliemi ceněný. Jen věděl, že to místo je jeho těžištěm k dobrému divadlu.

Co je nebo může být podle vás pro oblastního herce nejtěžší?

Vlastně nevím, je to případ od případu. Snad samota?

Provoz Divadelní kavárny vyhrál Hotel GM

JIHLAVA (jv) – Hotel Gustav Mahler Jihlava je od dubna nájemcem nově zbudovaných prostor kavárny v Horáckém divadle.

Nájemce kavárny vzešel z výběrového řízení. Jak uvedl na dotaz JI ředitel Horáckého divadla Ondřej Remiáš, rozhodlo se ve finále mezi dvojicí vážných zájemců. Druhým byla podle informace JI firma jihlavského podnikatele v gastronomii Miroslava Tomance.

Kavárna má být otevřena v září, od nové divadelní sezóny. Jak sdělila JI PR manažerka divadla Mirka Kvíčalová, vyzádali si oba finalisté čas na zařízení prostor. To bude plně v režii provozovatele.

Nová kavárna v přízemí vestibulu divadla byla zbudována v rámci širší nákladné rekonstrukce, kterou financoval zřizovatel divadla, Kraj Vysočina. Minulou sobotu už zde Hotel GM zajišťoval raut po premiéře

nové inscenace. Také napříště se zde mají odehrávat společenské momenty divadla.

Podle Kvíčalové ale bude kavárna v běžném celodenním provozu a bude otevřena i pro diváky po večerních představeních. To má řešit stávající nevyhovující situaci ohledně servisu pro diváky, šlo o jeden ze zásadních požadavků na provoz v rámci výběrového řízení.

Jak uvedl na dotaz JI ředitel Hotelu GM Vladislav Jiroušek,

bude kavárna zpočátku provozována bez restauračního provozu, tedy s důrazem na kvalitní kavárenské služby. „Zatím nemáme v úmyslu vařit, budou to věci kavárenské a cukrárenské, včetně nějakých drobných lahůdek,“ řekl Jiroušek.

Vybudit kavárnu s veškerou technologií totiž podle něho není za malé peníze, ale vybavení kuchyně by stálo ještě jednou tolik. „Na to zatím prostředky nemáme...“ uvedl Jiroušek. Pri-

mární bude podle něho zajišťovat plný servis pro hosty představení na Velké i Malé scéně HDJ.

Zařízení podle zadání poneše název Divadelní kavárna. „Design má být řešen tak, aby kavárna, foyer i divadelní prostor měly v podstatě stejnou tvář. Tak, aby tam nebyly prvky, které se budou nějakým způsobem třítit. Jsme na koncepci opravdu moderní kavárny,“ řekl JI Jiroušek. Hotel bude od září provozovat také bar v divadelní sátně.

Pátek 13. dubna 2018

JIHLAVSKÉ LISTY

Kultura

Projekce a zdařilá hudba podtrhují wildeovskou Šimákovu „rozlučku“

Silná obrazová podívaná, segmenty, projekce, hudba, to jsou dominantní dojmy z nové inscenace *Obraz Doriane Graye*. Dramatizace světové románové klasiky uvedlo Horácké divadlo.

■ Jiří Varhaník

Zásadní divadelní úpravou a režii román prozaika Oscara Wildea (1854 – 1900) *Obraz Doriane Graye* se s Jihlavou v zásadě loučí umělecký šéf souboru **Pavel Šimák**. Ten odchází na „volnou nohu“, v Jihlavě má v budoucnu dále režisrovat už pouze jako host.

V Horáckém divadle zanechává Šimák výraznou pozitivní stopu jako spoluvůdce nového, pro někoho možná až příliš radikálního, ale každopádně odvážnějšího a aktuálnějšího dramaturgického směřování této profesionální scény. Jako režisér se pak podepsal pod několika silnými inscenacemi na Velké i Malé scéně (m.j. *Romeo a Julie*, *Adéla ještě nevečeřela*, *Černá komedie*, 3100 °C mé krve).

Ačkoli ještě 19. května Šimák uvede na Malé scéně HDJ svoji pohybově vizuální doku-performanci **Barber Shop**, a ačkoli se počátkem roku 2019 do Jihlavy hodlá vrátit s režii muzikálu **Šakalí léta**, lze tedy uvést jeho **Obraz Doriane Graye** chápát jako ukončení jedné kapitoly. A je to loučení originální a důstojné.

Aktuální klasika

Do světové románové klasiky se Wildeův filozofický příběh z roku 1890 zapsal jako (ve své době velmi provokativní) úvaha nad morálkou, krásou a uměním.

JAN BURDA jako Dorian Gray a MILAN ŠINDELÁŘ coby komorník Viktor.

Foto: HDJ, Radovan Štátný

Příběh sleduje mladíka, který z touhy po věčném mládí zaprodá duši a jeho hříchy se posléze během let promítají do jeho portrétního obrazu.

Nosným, a jihlavskou inscenací také akcentovaným tématem je tu vedle „kultu mládí“ společenská přetvářka a duševní prázdnota, tedy momenty více než aktuální i v současné české společnosti. Stejně jako téma manipulace, jehož nositelem je v příběhu postava nebezpečného manipulátora a cynika, lorda Henryho Wottona, v herecké nenápadně úsporném, ale právě tím výstižnějším ztvárnění Lukáše Matěje.

Těžké téma a filozofický základ hry ovšem neznamenají, že by tu nebyl prostor pro humor. Dokladem budiž shakespearovsky laděný herecký majstrštyk Šárky Býčkové, na němž se může hravě přihodit „odbourání“ nejen divákovi v hledišti. Také vertikální lamely v segmentech ploch, z nichž je skládána scéna, doslo-

va vybízejí k nejrůznějším drobným fórkům, jež dávají divákovi vydechnout. Jsou jemné, a fun-gují. A dokonce dojde i na princip černého divadla.

Do hlavní role Doriane Graye Šimák obsadil Jana Burdu, který při premiéře sklídl aplaus publika.

Recenze

Režijní pojetí postavy v lehkém fyzickém prvoplánu (tedy jako krásného svalnatého mladíka v tílku) koresponduje se základní charakteristikou figury a příběhu.

Přesto místy až akrobatické herectví, které už v Burdově podání režiséři využili ve vícero inscenacích, tu a tam lehce přebíjí vnitřní obsah role. Divák se pak přistihne, že především vnímá, kterak je také možné na jevišti precizně a dokonale upadnout.

Lamely a otomy

Pavel Šimák se vymezil proti pojmání inscenace jako „příběhu o zlém obrazu“, jak jej známe třeba z některých emotivně-hororových filmových zpracování. Lehce hororovou atmosféru sice divadelníci na jevišti také vyvolají, ale inscenace je opravdu v těžišti spíš nepopisným filozofickým esejem.

Pozornost na sebe strhává využití moderních technologií – ani Grayův obraz tu divák nemůže očekávat coby klasikou podobiznu ve „vyřezávaném rámečku“. Velkorysá a nosně využití projekce je jedním z nejsilnějších momentů inscenace, společně se střídou, přesně dávkovanou elektronickou hudbou. V tomto směru velmi úspěšný debut autorky hudby, herečky Šárky Býčkové!

Využití projekcí je nezbytné přímo propojeno s pojetím celé scény, v níž má zásadní roli segmentové řešení prvků. Zaujme

O. Wilde – P. Šimák: *Obraz Doriane Graye*

- Překlad: Jiří Zdeněk Novák
- Dramatizace a režie: Pavel Šimák
- Dramaturgie: Barbora Jandová
- Scéna a kostýmy: Kristina Matre Křížová j. h.
- Videoprojekce: Jan Štambera j. h. a Zdeněk Štejskal
- Hudba: Šárka Býčková a Adam Mašura
- Pohybová spolupráce: Tomáš Rychetský
- Psáno z premiéry 7. dubna 2018

prostorová hra s mobilními bílými otomy. Také čtveřice velkoplošných lamelových panelů se efektně přesklupuje a skládá, za pomoci světla účelně proměňuje skladbu i atmosféru hracího prostoru.

Vrcholem je v tomto směru scéna obřího akvária, která pro milovníky divadelní nápaditosti propojuje velkou vizuální podívanou se silným obsahem. To jsou momenty, kdy prostor doslova sám hraje, je v dialogu s textem a situací.

Moderní technické prvky, mobility, notebooky, scéna inspirovaná sterilitou některých moderních interiérů i lesklé obleky současné smetanky a pseudosmetanky, to vše zřetelně zdůrazňuje naprostou nadčasovost tématu.

Režisér tuto nadčasovost ve své novince podtrhuje. Zároveň se ale inscenací dokázal otevřeně přihlásit i k samotné původní předloze: členění inscenace do románových kapitol a zakomponování přímých citací textu, to je v jeho autorské-režijním pojetí nápad, který je dotažen do konce citlivě. Dobře funguje, posouvá děj a zároveň člení a zpešťuje celé představení.

Barber Shop na Malé scéně posunulo divadlo na říjen

JHLAVA (jv) – Horácké divadlo odložilo na podzim jihlavskou premiéru dokumentární inscenace **Barber Shop**, jejíž premiéra byla původně ohlášena na 28. duben na Malou scénu HDJ.

Autorská inscenace končího uměleckého šéfa HDJ Pavla Šimáka bude kombinovat prvky dokumentárního a pohybového divadla. Je inspirována několikaletou (marnou) snahou pražského souboru La Putyka, jednoho z nejkvalitnějších českých souborů tzv. nového cirusu, nalézt útočiště pro svoji vorbu.

Jak sdělila na dotaz JL šéfka marketingu Horáckého divadla Mírka Kvíčalová, byla premiéra posunuta z hereckých důvodů. Původně měla v inscenaci vystu-

HDJ se chystá v květnu hrát na pražská Jatka78

povat Vladimíra Vokůrková, která odešla na mateřskou dovolenou. Tanečníci Tomáš Rychetský a Denisa Musilová, další aktéři kusu, zase na tři týdny odcestovali do New Yorku.

Předpremiéru Barber Shopu tedy HDJ hodlá uvést až 19. května v rámci výjezdu souboru do Prahy. Na 18. a 19. květen se totiž chystá hostování HDJ právě v prostoru Jatka78, který soubor La Putyka proslavil. Jihlavští divadelníci tady 18. května uvedou také svoji úspěšnou doku-inscenaci z Malé scény

3100°C mé krve (autoři Pavel Šimák, Kateřina Jonášová), která se věnuje tématu bojovníků islámského státu z pohledu jejich matek.

V Jihlavě má být novinka **Barber Shop** k vidění až v říjnu. Nejbližší premiérou tak bude v HDJ 5. května na Velké scéně inscenace hry scénaristky Alžběty Michalové **Jediný život**.

Scénář byl napsán přímo pro jihlavské divadlo, hra se věnuje osobnosti a poezii **Jana Zahradníčka** (1905 – 1960), vysočinského „knížete české poezie“, který čelil komunistické totalitě. Novinku režisruje jako host Michal Škočovský, od příští sezóny nový umělecký šéf HDJ.

6

KRITIKA

DIVADELNÍ NOVINY 9
2. května 2018

42

Dorianův kult krásného těla

Dalším pokusem horácké dramaturgie, jak scénu pozdvihnout z provinční šedi, je inscenace Wildeova **Obrazu Doriana Graye** v dramaturziaci a režii Pavla Šimáka. Po nepřehledném nastudování ve Švandově divadle je to v krátké době druhý pokus uchopit zdánlivě snadnou látku a téma.

Režisér Šimák si je vědom, že Wildeův román není jen pohádka nebo společenská moralita. Pro Wildeovo dílo je příznačná určitá povrchnost z hloubky (jak v trochu jiné souvislosti použil Nietzsche), koneckonců i dandyismus je maska fidičie se aristokratickou maximou. Nedokáže-li vykladač udržet zároveň oba konce, povrch i hloubku, vyjde mu z díla anglického spisovatele jen našlehaná pěna duchaplnosti nebo defilé okázale zkažené výstřednosti. Ale přesmyčka roli věčného obrazu a pomilování těla může mít i takovéto poslání: „božské“ tělo se nakonec musí pod atributek, jimiž je opatřuje jeho modlářské uctívání, zhroutit. Umístění děje do současných kulis není v jihlavské inscenaci samoúčelné, jde o svého druhu „nastavení zrcadla“ sekularizované

Před oponou Šárka Býčková jako Sibyl a Jan Burda v roli Doriana
FOTO RADOVAN ŠFARSTVÍ

společnosti a hédonistickému kultu dokonalé krásného těla spojenému se zamestáním „ošklivých“ průvodních jevů života jako staroba a nemoc nekým hluboko pod koberec.

Scénu tvoří pohyblivá soustava asepticky bílých pohovek, na plátno v pozadí se promítají různé historické záběry nebo obrazy (možná je jich zbytečně moc). A vlnící se Dorianův portrét nabývá chvílemi scvrklé infantilní podobu, což působí nepoměrně více sugestivně než jakákoli naturalistická doslovnost.

V hlavní roli na sebe výrazně upozornil pohybově disponovaný Jan Burda, našťasté nejenom tím, že předváděl náročná gymnastická cvičení (možná i těch mohlo být méně) a že dokázal bez únavy běžet stále rychleji na pohyblivém páse, zatímco jiní měli brzy jazyk na vestě. Ví, co jeho postava říká i v exaltovaných okamžicích – dokáže ji propůjčit zlověstnost před zavražděním malíře Basila, kterého považuje za

původce svého prokletí, i v zoufalství de profundis, a tedy z hlubin. Za státní režijní nápad lze označit staženky s choditky – jde o minulé lásky oslovující věčně mladého Doriana.

Lukáš Matěj by ovšem Henryho Wottona mohl obdařit větší

myslительskou nonšalancí – tato postava přece není žádný suchar teoretik, ale pochází z rodu aristokratických cyniků, kteří se dokážou stendhalovsky kochat nespoutaností bouře, i když ničí sedláckům úrodu. Naproti tomu Zdeněk Stejskal dokázal v roli malíře

Basila Hallwarda efektivně vtisknout své postavě nejistotu a zděšení tvůrce, jemuž jeho dílo přerůstá přes hlavu. Šárka Býčková je spoluautorkou průvodního hudebního mixu. V roli Sibyl Vaneové tentokrát (na rozdíl od Máši v Rackovi) nepřehrává ani o píď a zoufalá výpověď mladé herečky poté, co jí Dorian zhanil fádni realismus v roli Julie, výrazně přispívá k přesvědčivému vyznění. Závěr je smíjivý. Objevuje se v něm „starý Dorian“ (hostující Zdeněk Dryšl), označený jako druhý já, ačkoli byl mělo spíše jít o já první. Závěrečná „pieta“ mladým Dorianem v náručí má vyzníti jako zmoudřelé smíření.

Režiséru Pavlu Šimákovi patří uznání za invenční výklad Wildeova díla, nezatížený žádnou povrchní nebo ideologickou „aktualizací“. A je jen potěšitelné, že se Horácké divadlo může po Rackovi prezentovat další atraktivní inscenací, která se nepodíbá
JOSEF MLEJNEK

Horácké divadlo Jihlava – Oscar Wilde, Pavel Šimák: Obraz Doriana Graye. Premiéra Jiří Zdeněk Novák. Dramaturgie a režie Zdeněk Šimák, scéna a kostýmy Kristina Mareš Křížová, hudba Šárka Býčková, Adam Mašara. Premiéra 7. dubna 2018.

Horácké divadlo bude hrát o ochotě lidí nechat sebou manipulovat

JIHLAVA (jv) - Inscenaci **Obraz Doriana Graye** podle románu Oscara Wildea uvede zítra večer Horácké divadlo jako šestou premiéru své 78. sezóny.

Poslední inscenaci, kterou připravuje režisér **Pavel Šimák** v Jihlavě z pozice uměleckého šéfa souboru Horáckého divadla (po sezóně na tomto postu končí), je románová klasika Oscara Wildea (1854 - 1900), hororový sci-fi příběh mládka, který z touhy po věčném mládí zaprodá duši.

Svoji krásou učaruje mladý aristokrat Dorian Gray malíři Basilu Hallwardovi a stává se jeho modelem. S obavou před fyzickým stárnutím vysloví přání, aby se známky jeho úpadku přenášely na portrét. Sám přestane stárnout, ale portrét začne odrážet stav jeho duše, hříchy, které Dorian Gray páchá.

Filozofický esej k tématu umění, krásy a estétství v sobě nese faustovské téma. Zachycuje umělecké pohnutky dekadence i homosexuality. Vyšel v roce 1890 a ve své době způsobil společenský skandál.

Ačkoli je román označován jako morální či podobeství o nepodplatitelnosti svědomí, vnímá autor dramaturgie P. Šimák tento příběh především

**Zítra premiéra
v Horáckém divadle:
Obraz Doriana Graye**

jako velmi současný. Hovoří o pofiderním měřítku krásy, které se stalo mírou úspěchu a dokonalosti v naší současné společnosti.

„Společenský diktát nám určuje, jak máme vypadat, jak máme jíst, kolik naběhat, kolik vydělat, co si koupit - jaké hodnoty vyznávat. Uměle vytváříme měřítko úspěšnosti a zdání štěstí. Tato touha po dokonalosti vede lidi k frustraci a nespokojenosti,“ argumentuje Šimák.

Na jevišti HDJ se tak bude hrát o tom, co vše jsou lidé schopni pro tento „ideál“ udělat. Vedle toho Šimák podtrhuje důležité téma tzv. „tlusté čáry“ za minulosti: „Jsem přesvědčený, že jak jednotlivec, tak celá společnost by měla nést odpovědnost za své konání - už jen proto, že je přeci nesmyslné zbavovat se často velmi bolestivě získaných zkušeností z minulosti,“ říká.

**Současný příběh,
sterilní svět**

Hrát se bude v překladu Jiřího Zdeňka Nováka, postavu Doriana Graye ztvární **Jan Burda**. Dramaturgie HDJ

HERCI Šárka Býčková, Tereza Otavová, Lucie Sobotková, Jan Burda a Zdeněk Stejskal při zkoušce inscenace Obraz Doriana Graye.

Foto: HDJ, Radovan Štátný.

Barbora Jandová v příběhu vyzvedává rovněž provokativní postavu cynického Lorda Henryho Wottona (**Lukáš Matěj**). Tento cynický dekadentní aristokrat s hedonistickým světonázorem (údajně byl inspirován přítelem Oscara Wildea Lordem Ronaldem Gowerem) má na Doriana Graye zásadní vliv.

„Absolutně bez skrupulí vytvořil z Doriana jakýsi svůj sociologický experiment. Z tohoto tématu manipulace a

lidské ochoty k manipulovatelnosti jde strach,“ uvažuje dramaturgyně nad postavou Lorda Henryho.

Příběh s tímto tématem podle ní není potřeba hrát v kostýmech a reáliích konce 19. století, kdy vznikl.

Autorkou výpravy inscenace je hostující scénografka **Kristina Matre Křížová** (s režisérem Šimákem v Jihlavě pracovala už na kostýmech k muzikálu Adéla ještě nevečeřela). Pro pojetí scény nové

inscenace se podle svých slov nechala inspirovat konkrétní fotografií třpytívého a moderního, ale sterilního „design“ interiéru.

Také ve vizuální složce tedy inscenace odrazí společenský povrch a falešné pozlátko. „Rozřezání scény“ na pruhy pak vychází z typických koláží **Jiřího Koláře** (1914 - 2002, básník, experimentátor vizuální poezie, dramatik, překladatel, autor originálních výtvarných technik).

Na pohybové složce inscenace spolupracoval tanečník **Tomáš Rychetský**. Autory hudby jsou herec a hudebník brněnského divadla Husa na provázku **Adam Mašura** a mladá herečka HDJ **Šárka Býčková**.

„Z původní Pavlovy představy, abych složila text k jedné zamýšlené skladbě, jsem... ráda souhlasila s nabídkou vytvořit hudbu k celé inscenaci. Jazykem elektronické hudby jsem jsem moc ráda, že se po čas této práce intenzivně prohloubil můj vztah k hudbě, technicky i posluchačsky,“ popisuje Býčková.

Vedle stávajících členů souboru HDJ si v inscenaci zahostují také někdejší členové **Tatána Schottnerová, Eva Kaplerová a Zdeněk Dryšl**.

Fotografie v divadle přiblíží život hendikepovaných lidí

JIHLAVA (jv) - Husitské muzeum v Táboře, Kavárna Domova svaté rodiny v Praze, Knihovna města Ostravy - Vítkovice, Krajský úřad Libereckého kraje, škola a dětský domov Ivančice, prostory Státního úřadu jaderné bezpečnosti v Praze, Dům armády Olomouc a Univerzita Pardubice. To jsou místa, kudy od konce roku 2017 prošla putovní výstava fotografií ze života osob s mentálním postižením. S podtitulem **Naladte se na pohodu** teď bude od 5. května do 30. června k vidění také v Horáckém divadle v Jihlavě.

Prezentací výstavy v Jihlavě organizuje zdejší Denní a týden-

26. 4. 2018

ní stacionář, zařízení pro klienty s mentálním postižením. Fotografie podle organizátorů ukazují, že svět osob s mentálním postižením není černobílý, že se od nich můžeme hodně učit, že si můžeme pomoci navzájem.

Fotografie jsou z dílny organizací (stacionářů, ústavů, domovů a chráněných dílen), zachycují zážitky z jejich života během aktivit. Výstava bude mít na turné celkem dvanáct zastávek. Z Jihlavy letos ještě zamíří do Kytlice (14. - 27.5.) a zakončena bude prezentací v Kavárně Splněný sen na zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou (1. - 30.6.).

Z jeviště HDJ zní obžaloba totality

Sobotní premiéra inscenace Jediný život byla i první možností pro režiséra Michala Skočovského, aby se před hledištěm Horáckého divadla postavil ze pozice nového uměleckého šéfa souboru. Prolog to byl silný, a společensky potřebný.

■ Jiří Varhaník

Po zpracování tragického osudu katolického kněze Josefa Toufara (hra Zpráva o zázraku, podle námětu Miloše Doležala), kterého čeští bolševici v únoru 1950 umučili v kauze tzv. „čhoštského zázraku“, se mladá básnička a dramatička Alžběta Michalová – Kubíčková (* 1991) zaměřila na další období osud z padesátých let. Prmo pro Horácké divadlo napsala hru Jediný život, v níž přibližuje další komunistickou justiční básničku Jana Zahradníčka a jeho rodiny. Katolický básník z Vysočiny se „provínil“ jen svým názorem a vyznáním. Přesto byl zatčen a v roce 1951 odsouzen k 13 letům vězení, odtřezán od ženy a tří malých dětí. Přesto mu bylo ve vězení podomno zdraví natolik, že až byl v roce 1960 na všeobecnou amnestii politických vězňů k patnáctému výročí konce války propuštěn, žil už jen několik měsíců a zemřel ve věku 55 let.

Ačkoli obě hry A. Michalové spojuje obdobné téma, přece jen se liší. Zatímco v případě Toufara sledujeme (samozřejmě v širších kontextech) bestialitní brutální účtování režimu s jednotlivcem, v nové inscena-

Alžběta Michalová: Jediný život

- Režie - Michal Skočovský
- Dramaturgie - Jaroslav Čermák ml. j. h.
- Scéna - Jaroslav Čermák j. h.
- Kostýmy - Lucie Šperlová j. h.
- Hudba - Aid Kid & Kittchen (Ondřej Mikula a Jakub König)
- Zpěv - Marie Puttnerová, housle Veronika Linhartová, violoncello Terezie Kovalová

■ Psáno z premiéry 5. května 2018

ci HDJ jsme svědky rodného dramatu a dlouhodobého cíle - psychologického útoku. Sledujeme rodinu, která strádá absencí blízkosti, vidíme psy-

Recenze

chické týrání, které ale nakonec vede k fyzické smrti stejně, jako dříve k předrevolučnímu. Nutno říci, že samotná hra, jak byla předložena jihlavskému publiku, je spíše „příběhová skica“. Autorka s režisérem dobře vystihují tragédii lidí i doby. Postaći jim k tomu epizody z vězeňského života (kde brutální tupost vládní nad inteligentem), citace z dopisů a momenty sporadických návštěv, které jsou povoloucí básničkově manželce Marii. Sdělování „banálních“ momentů ze života ženy a tří malých dětí, a Zahradníčkovy „otcovství na dálku“, má potřebnou sílu. Také proto, že je doplněno velmi divadelně uchope-

HERCI Stanislav Gerstner, Tereza Slámová a Štěpán Tuček v představení Jediný život. Foto: Igor Stančík

ným nápadem nechat za sebe zároveň hovořit strouhou řeč dat. S letopočty narození a úmrtí akterů posílá režisér představitelku Marie Lenku Schreiberovou přímo do hlediště, aby tady „ten jediný život“ shrnula do statistiky, která nemilosrdnou silou, protože bez emocí, nejsilněji vypovídá o poslušnosti dějí a krutosti doby.

Otevřená otázka

I s ohledem na tuto zvolenou koncepci ale hra nemůže být zcela výstižným historickým tvarem. A našly by se, směrem k divákovi, i dost problematické momenty. Zejména Zahradníčkovu otázku k Marii, kam chodí s dětmi na houby, mnohdy divák nutně (a chybně) přeletne jen jako nepodstatnou banalitu v rozhovoru dvou lidí, vzájemně tak dlouho odložených. Zároveň

je mu na jiném místě inscenace vizuálně zdůrazněna informace o takřka současném úmrtí dvou malých Zahradníčkových dcer. Je v něm tedy nutná výzvalná otázka, co se vlastně stalo?

Polemiku budí též moment, kdy příběh opouštíme. V až statisticky pojaté inscenaci je divák přesně obeznamen s datem Zahradníčkovy smrti (ještě v době, kdy měl původně probíhat jeho trest), ta ale není dovyvážena. Nepřicházeli-li tedy divák s tímto dějím již obeznamen, je ponechán v nejistotě. Co se vlastně stalo,

jaké bylo finále?

Samozřejmě se nabízí varianta, že jde o záměr. V tom případě někdy vychází, někdy ne. Zvolme si tedy pozitivní pohled - v časech, kdy má velká část naší mládeže (ale i dalších věkových skupin) potíž se schopností kriticky myslet a se základní orientací v moderních českých dějinách, jsou momenty, které inscenace jen naznačuje, velkou příležitostí zůstat s tímto tématem ještě chvíli.

Je to mimo jiné šance pro všechny kantory literatury či dějin (a nejen na gymnáziích), aby včelí divadelník pojali jako impuls, aby návštěvu divadla zařadili do svých učebních plánů. Právě proto, že Michalová se Skočovským nechávají tolik prostoru pro dopovězení motivů, pro dohledávání souvislostí, pro debatu nad tématem.

Příběh rodiny Zahradníčkových totiž není románová fikce. Taková byla naše realita, po níž se dnes leckomu stýská. Inscenace „nostalgickým“ např. přesným zařazením autentických nahrávek připomíná, že herecké výkony komunistického prokurátora Urváška v inscenovaných procesech nemůže překonat ani ten nejlepší herec, i kdyby se přestříh. Tohle totiž bylo skutečné divadlo smrti.

Divadelníci, možná právě tím, že nenechají příběh dojet až tragické Zahradníčkovy smrti, otevírají prostor pro naději. To podtrhuje i osobní ústřední básničkovy dcery Marie Štěpánky (* 1957), které prý při sobotní premiéře usedla v hledišti. Jihlavské divadlo splnilo své. Je teď na jiných, aby nabídku využili a dotáhli do konce.

Krátce

150 let Národního divadla v přednášce

TELČ - Výročí 150 let od založení základního kamene Národního divadla připomene přednáška, kterou právě 16. května pořádají v Telči paměťáři. V rámci cyklu Rodinné stříbro - paměť kolem nás bude od 18 hodin přednášet v Univerzitním centru Masarykovy univerzity Pavla Jerie. Připomene některé má známé nebo zapomenuté osobnosti divadla - stavbu za pomoci sbírky, požár, otevření divadla, jeho opravy i velkou rekonstrukci letech 1978 - 1983. Podrobně se zaměří na restaurování fasády divadla v letech 2012 a 2013.

Šteflíčková na faře

JHLAVA - Cyklus pořadí Někdo pro uši, pro oči i pro duši bud pokračovat v neděli 13. května v 17.30 hodin na evangelické farnosti ve Vrchlického ulici. Hostem bude písničkářka z pražského Studia Ypsilon Jana Šteflíčková. Vstupné je dobrovolné.

Jana Šteflíčková (* 1980 v Praze) vystudovala DAMU, hrála Západočeském divadle v Chrástku, je členkou souboru Studia Y. Jako písničkářka vystupovala sama nebo s kapelou KÚ (od roku 2005). V roce 2000 vydala autorské album Jablko, v roce 2012 sólové album Jana Šteflíčková, v roce 2011 Letná.

Jarní folklor Dřeváček

JHLAVA - Vítej, jarní mládeži! Program, který zatane, zazpívají děti z jihlavského Dřeváčku. Hosty budou soubor: Lišáček a Bystrovka. Dětský folklorní soubor Dřeváček akce pořádá 13. května od 18 hodin v divadle DIOD.

Povaleči z kaváren do dolů a továren

Alžběta Michalová se rozhodla tučnit další naléhavé, tíživé téma. Tentokrát jí zaujal tragický osud básníka Jana Zahradníčka. Jediný život, hru o něm, zejména o sklíčovacích letech v komunistických věznicích, uvádí v režii Michala Skočovského jihlavské Horácké divadlo.

Recenze

Autorku, nominantku na cenu Magnesia Litera 2015 v kategorii objev roku za sbírku Zřetelné nevypráví, zajímaví křivdy a bezpráví, i jejich zatím jen nezřetelné se rysující, ale možné recidivy. V dramatické prvotně Zpráva o zázraku oživila v Divadle U stolu Brno příběh tzv. čhoštského zázraku, a následného umučení pátera Josefa Toufara. Také v 50. letech.

Burcovat odkaz

Zeptajte se lidí mezi padesátkou a sedmdesátkou na jméno Jan Zahradníček. Ačkoli patřil do rodiny velkánu Březina, Deml, Čep, Durych, Křelina, Knap, Kalista, Rotrekl, tedy ke katolické líně české literatury, podařilo se mu být jmenem z paměti vymazat nejdokonalěji.

Snad proto, že ačkoli nezuřivý a nemocní sužovaný, osobní zápas se zlem nikdy nevzdal. Naopak vzpíral se, jak mohl, až do konce, který přišel krátce po propuštění ze žaláře (1960). Jakkoli text Michalové vychází z práce Miloše Doležala, publikované v Hostu, ostatně i v Toufarově případě byla inspirována jeho knihou, dramatický tvar má silu burcovat odkaz i paměť, pokud v nás nechybí hodnoty jako svědomí, lítost, smysl pro pravdu. Nezřetelní jsou v Jediném živo-

Z INSCENACE Jediný život v Horáckém divadle Jihlava. Foto: Igor Stančík

tě snad jen epizody otravy čtyř členů Zahradníčkovy rodiny houbami v době, kdy byl v arestu, a následná smrt dvou jeho dcer. Navíc se událost zbrkle prolne s otravou dcer nejcnějšího z bachařů svitplynem. Trochu se to pak plete.

Zlo hraje s pravým bolševickým opovržením k třídnímu nepříteli a s přichylností hlavně k voďce v nejlepším hereckém výkonu inscenace Jakub Škrdla. Dlužno dodat, že jiný dozorce, kterého hraje František Mítáš, pomáhá Zahradníčkově zachraňovat jeho básně psané v cele.

Básníka, v jeho přidáné trojedinosti, snad přesněji ve třech vrstvách jeho

osobnosti vzpurné, trpící a pokorné hrají Stanislav Gerstner, Tereza Slámová a Štěpán Tuček. Ten třetí až po mimiku, gesta i typem postavy nejpresnější, všichni tři s akcentem na Zahradníčkovy fyzické handicap, které vězňatelé nijak nezohledňovali.

Žít pro naději

A ještě jedna chvála: Lenky Schreiberové v roli nešťastné, a přece silně spisovatelovy ženy Marie. Jejich vztah vlastně devět ze třinácti režimem jen za jiný názor nadělených let nuceně na dálku je zurtivou bystrinou naděje, zhmotněným faktem, že pár dnů, kdy vězně pustili na pohřeb vlastních dětí,

Horácké divadlo Jihlava: Alžběta Michalová: Jediný život.

- Režie Michal Skočovský, dramaturgie Jaroslav Čermák ml., scéna ■ Jaroslav Čermák, kostýmy Lucie Šperlová, hudba Aid Kid & Kittchen (Ondřej Mikula a Jakub König).
- Premiéra 5. května, psáno z reprízy 10. května 2018.
- Hodnocení 85 %

stačilo, aby se narodila další dcera, Marie Štěpánka.

Chválu zaslouží celý inscenační tým. Scéna Jaroslava Čermáka slouží jako lavice v soudní síni s vyvýšenou, „kazatelovou“ prokurátorův lidové demagogie. Postavené na výšku proměňují se ve vězeňské cely. Nad vším klene se nám už zase cosi neblaze připomínajícího: Povaleči z kaváren do dolů a továren. Jen ty doly mezitím zmizely.

Dobu někdy zbytečně doslovně (na klopách hábitů prokurátorův skví se srpy a kladiva) dokresluje kostýmy Lucie Šperlové. Zato stejné oblečení všech tří Zahradníčků dokonale vystihuje ujařmenost, porubu i vzdor.

Některé básničky verše zhudebnili Aid Kid & Kittchen, tedy Ondřej Mikula a Jakub König. Horácké divadlo má další mimořádně kvalitní a sdělnou inscenaci, různé vyvracející předsudky některých kritiků o divadle na Vysočině.

JIŘÍ P. KFIŽ (ze série recenzí Kritikova žena. Autor je publicistou deníku Právo a divadelním kritikem, v devadesátých letech byl šéfredaktorem časopisu ROK - Revue otevřené kultury, který vycházel v Brně).

JHLAVKĚ LISTY 26.6.2018

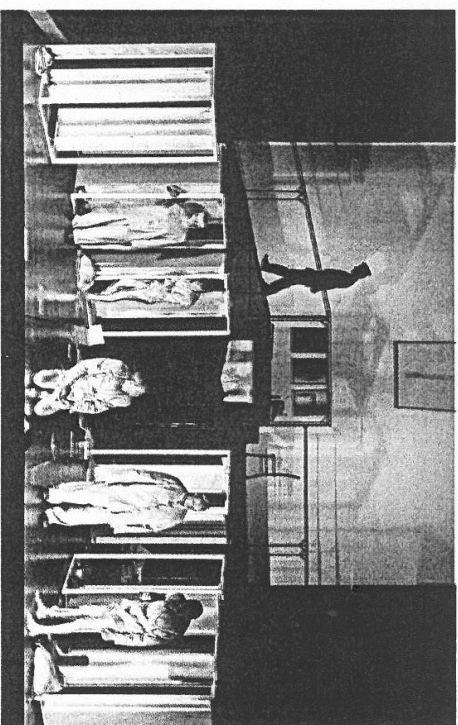
Jan Zahradníček, muž určený k likvidaci

Komponovaná inscenace **Jediný život**, uvedená v Horáckém divadle, pojednává o nejpohnutější etapě života básníka Jana Zahradníčka (1905–1960). Autorka předlohy Alžběta Michalová-Kubíčková se před časem podílela také na scénáři k brněnské inscenaci o Josefu Toufarovi Zpráva o zázraku. Nyní dramatickou kompozici soustřeďovala především na hluboký nierný vztah básníka a jeho ženy Marie zachycený ve vzájemné korespondenci, v básních napsaných ve vězení (některé jsou zhudebněny) a také ve slovech, která si oba směli povědět při krátkých a řídkých návštěvách.

Hlavní postava má tři představitelky: Stanislava Gerstnera, Terezu Slámovou a Štěpána Tučka. „Rozfázování“ básnickovy osoby patrně naznačuje sféry lidské duše – veřejnou, soukromou a intimní –, které jsou vystaveny nadlidským zkouškám v extrémních podmínkách kriminálu. Nejblíže k básníkovi má Štěpán Tuček, který jej připomíná svou figurou (všichni tři jsou převazující básnickovo posízení), záda naznačují básnickovo posízení), ale rovněž nejlépe rozehrává gesta i mimiku. A především čistě zvládná

nejobtěznější místo inscenace, kdy si básník-muži klopyrá pro dobrou zprávu, že má být zahy propuštěn z vězení, již ovšem prováží sdělení o smrti obou dcer. K utrpení, útrapám se přidává nevylovné hoře v dimenzi antické tragédie. Je škoda, že se do scénáře nevešel úryvek básně, v níž Zahradníček hovoří o smrti svých dětí a kde říká, že i on by se přidal k zástupu rouhačů, kdyby se tajemství naší existence omezovalo výlučně na náš vezdejší pobyt. Lenka Schreiberová vříska postavě Marie Zahradníčkové nejen vroucnost a oddanost, ale rovněž – s nenápadným půvabem – venkovanskou uměňnost. A paradoxně jí šlechčí, že v jednom, dvou místech neudržela zadržet pohnutí v hlase.

Ve vstupní části stojí básník před soudem, později se děveně lávice proměňují v cely pro mukly, kde bude příběh dovyprávěn. První z dozorců (Jakub Škrdla) vězně ponížíuje, vysnívá se jeho posízení i víře – a vypráví mimo jiné i pohádku prezidenta Zápotoockého o jeziškoví dospěším v Dědu Mraze. Jeho prosřednictvím promlouvá vládnoucí moc. Druhý dozorce (František Mláša) – podle

skutečnosti – tajně pomíná zachránit jeho básně.

Režisér Michal Škočovský se dobře vyrovnal s některými úskalími předlohy – například úvodní scéna z vězení má být podle dramaturgie pojednána jako „mše pro mukly“, ale v padesátých letech přece vězňové neměli žádný nárok na uspokojování náboženských „potřeb“. Jáká by to byla převýchova? Mše probíhaly v naprostém utajení,

Jediný život pojednává o nejpohnutějším období Jana Zahradníčka
FOTO IGOR STANČIK

stejně tak rozdělování svátosti. A mši si „pro sebe“ nemohl sloužit ani muž natolik zbožný jako básník, protože ji může sloužit pouze kněz. Kolektivní recitace liturgických textů ovšem v režisérově výkladu vynívá spíše jako metatext, demonstrace vnitřně

odhodlaného vzdoru. Protože herci většinou posrádají bezprostřední zkušenost s modlitbou, mají obzvláště ve vřpiatých okamžicích tendence „tláčit na plitv“. Přitom i na scéně vychází modlitba nejpůsobivěji, když modlíci se promlouvá k lidně, jako z „oka uragánu“ v případě padesátých let z oka dějinné smrti.

Abý naše přítomnost nebyla jednou označena jako nová doba zapomnění, bylo by dobré nezůstávat v Jihlavě pouze u připomenutí odkazu Jana Zahradníčka a u obrazu padesátých let. Velkých osobností má region Vysočina na rozdávání – od Jakuba Demla po Gustava Mahlera. A pokud jde o padesátá léta, zůstává jako memo to takzvaný Babičský případ, který velká část populace zná jen z normalizační verze s majorem Zemanem.

JOSEF MLEJNEK

Horácké divadlo Jihlava – Alžběta Michalová: Jediný život. Režie Michal Škočovský, scéna Jaroslav Černák, kostýmy Lucie Šperllová, hudba Aid Kúd Š Kitchan (Onadřej Mikula a Jakub König). Premiéra 5. května 2018.

Premiéra: jaký osud připravili komunisté Janu Zahradníčkovi

JIHLAVA (jv) – Horácké divadlo zítra uctí novou inscenací Jana Zahradníčka, katolického básníka Vysočiny a jeden z terčů zrůdného bolševického režimu v naší zemi.

Inscenací s titulem **Jediný život** uzavře Horácké divadlo letošní sezónu. Hra, kterou přímo na zadání jihlavské scény napsala autorka **Alžběta Michalová**, zavede diváka do doby komunistické totality.

„Vede diváka životní etapou devítileté vězeňské pouti básníka Jana Zahradníčka, během které byl podroben nesčetným zkouškám víry, nejen v boha, ale i sebe samotného; etapou vzletných a přesto pomíjivých nadějí, tragického odtržení od rodiny, jako i neúprosného zúčtování komunistického režimu s nežádoucím vrcholným představitelem české katolické poezie,“ uvádí hru hostující dramaturg **Jaroslav Čermák ml.**, který jinak pracuje např. v tvůrčím týmu režiséra a uměleckého šéfa ND Brno Martina Františáka.

Rozměr dramatického Zahradníčkova osudu je podle dramaturga až antický. Jak dodává, bude moci divák s postavou básníka zažít režimní perzekuci i rodinnou tragédii, ale i nesmrtelně inspirující sílu ducha.

Jako velkorysou, byť sakrálně

prostou, charakterizují divadelníci scénu **Jaroslava Čermáka staršího**, který jako scénograf spolupracoval po léta zejména s Městským divadlem Zlín. Kostýmy navrhla hostující **Lucie Šperlová**. Autor hudby, elektronický hudebník **Ondřej Mikula - Aid Kid**, zpracoval Zahradníčkovu poezii a liturgické motivy.

Perzekuce i síla ducha už zítra večer v HDJ

Ještě z pozice hosta se režie ujal **Michal Skočovský**, který je od 1. května novým uměleckým šéfem jihlavského profesionálního souboru. Jak režisér vysvětluje, hovoří text inscenace k divákovi „mnohohlasně, ze skryté vězeňské mše, štvavým jazykem prokurátorů, soudců, bachařů, rozmanitých spoluvězňů, ale také a zejména - legendární milostnou korespondencí s manželkou Marií či i samotnou poezií Jana Zahradníčka.“

V inscenaci hry **Jeden život** uvidí publikum herce Stanislava Gerstnera, Terezu Slámovou, Štěpána Tučka a Lenku Schreiberovou, v postavách dozorce, prokurátora a mukla pak Annu Bazgerovou, Františka Mitáše, Petra Soumara a Jakuba Škrdlu.

Kdo je autorka hry Jeden život

■ **Alžběta Michalová** (provdaná Kubíčková, * 1991 v Praze) - mladá česká básnířka a divadelní dramaturgyně.

■ Studuje režii a dramaturgii na Divadelní fakultě JAMU.

■ Byla nominována na cenu Magnesia Litera 2015 v kategorii Objev roku a na Cenu Jiřího Ortena za debutovou básnickou sbírku **Zřetelně** nevyprávíš.

■ Její hra **Autista** (uvedena ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti) zpracovává autorce blízké téma. Založila ji na zkušenostech se svým autistickým bratrem.

■ V roce 2015 byla uvedena dramaturgyně **Sestry Jáchyma Topola**, ke které napsala divadelní scénář.

■ Podílela se s Barbarou Herz na scénáři hry o Josefu Toufarovi **Zpráva o zázraku** (podle knihy Miloše Doležala Jako bychom dnes zemřít měli - téma tzv. čichoštského zázraku a umučení kněze Josefa Toufara komunistickou StB).

■ Oceňovaná inscenace hry **Zpráva o zázraku** byla uvedena v roce 2015 v Divadle Husa na provázku. Na Jihlavsku byla posléze uvedena v evangelickém kostele v Horních Dubenkách v rámci divadelního festivalu Parrésia.

Hrdinové z kredence zaslouží superlativy

ONDŘEJ ŠÍPEK jako zlosyn Fešák Myšák a Zdeněk Stejskal v roli švýcarského Pana Kukačky v nové inscenaci HDJ O Perníčkovi.

Foto: Pavel Klement

Dobrodružství z kredence zakončilo Horácké divadlo svoji 78. sezónu na Velké scéně. Rodinný muzikál O Perníčkovi sklídl při premiéře poprávu nadšený aplaus.

■ Jiří Varhaník

Jestliže má divadelní rodinná zábava vypadat vkusně a nápaditě, tak asi nějak takhle. Horácké divadlo představilo na samém konci sezóny pro tu příští muzikál **O Perníčkovi**, který se sice svým tématem řadí mezi nabídku pro dětského diváka, ale slovíčko „nejen“ tady má více než výrazné opodstatnění.

Pan Kukačka má v krku knedlík, a tak nemůže kukat. Tím pádem mu hrozí, že ho „velci“ vyhodí do popelnice. Příběh o přátelích z kredence, kteří při řešení téhle zapeklité situace zažívají noční dobrodružství, v sobě nese spoustu humoru, který je jak-

Recenze

si univerzální. Dětem očividně nabízí skvělé pobavení, přestože hlubší přesah některých fórků jim ještě nemůže dojít, a dospělí se v hledišti náramně baví právě touto dvojakostí narážek a vtípků.

A nutno dodat, že tvůrci představení se v tomto ohledu nebojí jít až na hranu. Dospělák se sice spolu s prcky v hledišti náramně baví. Ale tu a tam si uvědomí, že nejen leckteré fóry, ale i síla samotného příběhu o přátelství, nepochopení, samotě a porozumění má hloubku, která si velký formát plnohodnotného celovečerního představení na Velké scéně rozhodně zaslouží.

On už samotný motiv popelnice je tady hodně silnou metaforou lidského konce, zániku, odložení, odhození, nadřazenosti... Je to vlastně misty celkem síla. Jestliže tvůrci vybavili jednoho z hrdinů příběhu karikaturou lánané česko-německé mluvy (a jestliže zároveň v jednom momentu jdou s humorem až k

náznaku zvednuté pravice), pak třeba zrovna popelnice a nepotřebnost dostávají jako symboly až docela mrazivý náboj.

Skvělí herci, krásné rekvizity

Jenže tohle všechno se v představení jen tak zlehka, vkusně a nenásilně točí kolem veselého dobrodružství, v němž se nemocnému obyvateli hodin Panu Kukačkovi (Zdeněk Stejskal) snaží ze všech sil pomoci jeho přátelé Kapitán Slánka (Petr Soumar) a Pepřenka (nová herečka souboru Svedlana Hruškociová).

Do technicky vytříbené záchranné akce hrdinové zapojí i nově nalezené přátele Perníčka (Richard Vokůrka) a Čajbabu (Lucie Sobotková). A protože v životě situaci často komplikuje i nějaký ten padouch, dostane zase jednou příležitost rozehrát svoji komiku Ondřej Šípek v roli frajířka Fešáka Myšáka.

S hereckými výkony tahle show stojí a padá. A sama reakce dětí i dospělého publika po premiéře herce asi nejlépe odměnila. Všichni do jednoho jdou do rolí po hlavě, a všichni do jednoho jsou skvělí.

Přesto vyzvedněme herecký koncert jódlujícího Zdeňka Stejskala, anebo úžasnou schopnost „zlosyna“ Ondřeje Šípka navázat kontakt s publikem. Oba do mrtvé využívají herecký prostor, který jim jejich krásné napsané postavy otevírají.

Neméně důležitou a funkční složkou inscenace je scénografie. I tahle složka je nejen funkční, ale i zábavná. Stačí poprvé zahlédnout helvécké kříže na křídlech Pana Kukačky, a v tu chvíli je vám i jako dospělému v hledišti naprosto jasně nejen to, že tyhle švýcarské kukačky budou asi hodně přesné, ale taky to, že při tomhle kousku se potěší i vaše mysl i oko.

Fanouškům Roháčovy grotesky Traja chrobáci (1976) při pohledu na scénu a měřítko rekvizit okamžitě naskočí vzpomínka na obří gramofon, lžičku nebo prá-

šek z tohoto už klasického kousku. Také místy ze zázemí Horáckého divadla teď odvedli parádní práci, a divák si tak může během představení dumat, z čeho že to jsou vlastně vyrobeny ty obří hrnky, talíře, malované konvice či konzerva medu. Pro vyznění i úspěch představení mají zásadní význam.

A protože je představení interaktivní, dostanou i samy děti v hledišti šanci zapřít si a komunikovat s herci, anebo třeba přijít na to, že z válečku na nulu by byl dost dobrý navigák. A zdařilé jsou i písničky, kterými je tohle muzikálové night-adventure proloženo.

D. Wood: O Perníčkovi

- Překlad - Martin Světlík
- Režie - Stano Slovák j. h.
- Dramaturgie - Barbora Jandová
- Výprava - Jaroslav Milfaj j. h.
- Choreografie - Martin Páček j. h.
- Hudební nastudování a nahrávka - Karel Albrecht
- Korepetice - Bohumira Holoubková
- Psáno z premiéry 10. června 2018

Jihlavská inscenace O Perníčkovi je českou premiérou, tedy u nás vůbec prvním divadelním zpracováním celosvětově

vě úspěšné předlohy britského herce, dramatika, režiséra a producenta tvorby pro děti Davida Wooda (* 1944). Podle jeho hry z roku 1976 byl v roce 1992 natočen i televizní seriál.

I za tohle české divadelní prvenství, za hledání a dramaturgickou originalitu, patří týmu HDJ poklona. Ideu dotáhl s herci a dalšími spolutvůrci do skvělého představení Stano Slovák, kmenový režisér Městského divadla Brno.

Spolu s Fešákem Myšákem se chce zvolat - ty brdó, ty brdó, tenhle kousek, to je hodně dobrá věc, lidi, vemte děti a zajděte si na to!

Úvazek Vladimíry Vokůrkové si rozdělila dvojice hereček

NOVÉ tváře dámského souboru Horáckého divadla. Herečky Svelana Hruškociová (vlevo) a Alexandra Palatinusová.

Foto: archiv HDJ

JIHLAVA (jv) – Jak jsme už dříve informovali, má od května Horácké divadlo v Jihlavě nového uměleckého šéfa. Stal se jím uznávaný divadelník **Michal Skočovský**.

Skočovský vystřídal na postu **Pavla Šimáka**, který po dvouleté práci v čele souboru skončil z osobních důvodů. V Jihlavě ale bude nadále režisrovat jako host. Aktuálně připravil inscenaci divadelního dokumentu **Barber Shop**, která měla v květnu předpremiéru v pražském prostoru Jatka 78 a premiéru si odbude na podzim na Malé scéně HDJ. V příští sezóně má Šimák v Jihlavě režisrovat muzikál **Šakalí léta**.

Michal Skočovský se publiku aktuálně představil 5. května coby režisér inscenace **Jediný život** na motivy tragického osudu básníka Jana Zahradníčka. Skočovský absolvoval divadelní režii na JAMU a obor grafická a prostorová komunikace na

Od května vede soubor HDJ nový umělecký šéf Michal Skočovský

University of the Arts v Londýně, London College of Communication.

Z jeho divadelní práce je známá např. adaptace knihy *My děti ze stanice Zoo*, inscenace *Misantrop* podle Moliéra nebo inscenace *Kopanec (Der Kick)*, za niž byl nominován na Cenu divadelní kritiky v kategorii Talent roku.

Dvě nové tváře uvidí publikum v HDJ v nové sezóně v hereckém souboru. Úvazek herečky **Vladimíry Vokůrkové**, která nastoupila na mateřskou dovolenou, rozdělí divadlo na dva poloviční úvazky.

Publiku se už představila **Svetlana Hruškociová**, když za Vokůrkovou zaskočila

v posledních dvou uvedeních muzikálu *Adéla* ještě nevečeřela. V červnu ztvárňuje roli *Pepřenky* v pohádkovém muzikálu **O Perníčkovi**.

Hruškociová absolvovala JAMU Brno, hrála v tamním Buranteatru, ve Slovákém divadle Uherské Hradiště či městském divadle Brno. „Vedle činoherního herectví se věnuje zpěvu, tanci, stepu, akrobacii a hře na klavír,“ popisuje aktivity a schopnosti nové posily vedení HDJ.

Svoji první roli v HDJ začala na konci května zkoušet **Alexandra Palatinusová**. Publiku se představí 8. září při premiéře inscenace *Matěje T. Růžičky* **Ako tisícročná včela**.

Herečka absolvovala herectví na VŠMU Bratislava. „Zkušenosti má ze Slovenského národního divadla, Ha-divadla, Divadla Bolka Polívky a bratislavské Arény, ale i z televize, filmu a českého dabingu,“ argumentuje vedení HDJ.

JIHLAVSKÉ LISTY 19.6.2019

Diváci zvolí své favority, divadlo vyhlásilo 26. Horáce

JIHLAVA (jv) – S poslední premiérou hlavního dramaturgického plánu sezóny, která se odehrála 5. května, vyhlásilo Horácké divadlo 26. ročník divácké ankety Horác. Herecká asociace se připojila vyhlášením 3. ročníku spojené ankety Malá Thálie.

„Od 5. května do konce června budou v divadle k dispozici anketní lístky a schránky k jejich odevzdání,“ sdělilo vedení divadla.

Podle informace Mirky Kvíčalové z marketingo-

vého oddělení HDJ se do ankety Horác pravidelně zapojuje zhruba 1.200 diváků. Pro své favority hlasují v kategoriích Inscenace, Výprava, Herec, Herečka a Mladý talent a Malá Thálie.

Výsledky ankety Horác a Malá Thálie se budou slavnostně vyhlášovat 17. listopadu v rámci programu Noci divadel v HDJ. Tři vylosovaní hlasující respondenti vyhrají abonentní legitimaci na sezónu 2018/2019.

JIHLAVSKÉ LÍSTKY 19.6.2018

I muž musí čas od času pro pírkó přes plot skočit

Dotazník JL

Co vás nejdříve upoutá na ženě?

Každá žena má nějakou svou vlastní zbraň. Já si na prvním místě všimnu jejich vlasů. Ne nadarmo se říká, že jsou korunou krásy. A dál je to tvář.

Máte tip, jak zaujmout ženu?

Naučte se při oslovování ženy zvedat obočí. Je to znak pozdravu a přátelského přístupu. Přesně takto žena to gesto vnímá. Zvednete-li při pozdravu obočí, vytvoří si o vás lepší dojem (*smích*).

Ale ne... Ať samy ženy zjistí, jestli mi to jde, zaujmout je ☺.

Co vás na opačném pohlaví nejvíce vytáčí?

Ehm, Eliško? (*příteklým*)

Měnil byste se ženami?

Ne! Všechno je tak, jak má být.

Kdy jste naposledy někomu vyznali lásku?

Doufám, že vyznávám lásku dostatečně často. Partnerce, rodině, kamarádům, přírodě.

Co vy a domácí práce?

Žehlení, praní, utírání prachu... Ano, patrně už i my muži jsme zpozorovali, že je 21. století, a že se od nás doma očekává, že čas od času „pro pírkó přes plot“ musíme skočit.

Já jsem docela multifunkční. Dokážu vyprat, vyzehlit, vysát, utírat prach, a když mě to chytne, dělám to i rád. Problém bývá v tom, že se mi musí chtít. A třeba loni, to se mi nechtělo vůbec.

Zviřili byste uvařit nedělní oběd – co by to bylo?

Bryndzové halušky. Dám vám recept. Připravte si: 750 g brambor typ C, 250 – 300 g polohrubé mouky, sůl a čerstvě mletý pepř, 1 vejce, 150 g anglické slaniny vcelku, 200 g brynz, 100 ml smetany ke šlehání, hrst petrželky.

Nejdříve oloupejte brambory a nastrouhejte je nejmenno, pak je ještě rozmixujte. Slijte přebytečnou tekutinu, osolte je, přidejte vejce a vmíchejte tolik mouky, abyste získali řídké těsto; konzistenci by mělo připomínat těsto na lívanec. Protláčte ho postupně do vroucí osolené vody speciálním sítem na halušky s velkými oky, a opatrně zamíchejte. Když halušky vyplavou na povrch, vyberte je sítkem (asi po 4–5 minutách).

Mezitím na kostičky nakrájejte slaninu a opečte ji dočervena. Brynzou rozmíchejte se smetanou dohladka a opepřete.

Secezené horké halušky promíchejte s brynzou a na talířích přelijte rozškvařenou slaninou a posypte nasekanou petrželkou.

A něco navíc! Anglickou slaninu můžete nahradit

tradičnější uzenou bílou slaninou. Pokud nemáte brynz, použijte kozí sýr.

O jakém povolání jste coby kluk snil?

Rytíř. Abych porazil draka a zachránil princeznu z jeho zajetí. A abychom pak zili šťastně až do smrti.

Bez čeho byste si neuměl představit život?

Bez kyslíku. Bez něho by to fakt nešlo.

Jaká by byla vaše tři přání, kdybyste chytil zlatou rybku?

Vyhodil moře na břeh zlatou rybku. Jde kolem dědeček, a rybka na něj volá: „Když mě hodíš zpátky, splním ti tři přání.“

Ale dědeček do ní kopne se slovy: „Na to ti kašlu, já jsem kouzelné dědeček“

No prostě, mít dalších deset přání, abych u toho nepřemýšlel tak dlouho, jako u této otázky...

Jaký byl váš největší úlet?

Když jsem uletěl do Mexika. To bylo zatím nejdál. A pak ještě, když jsem si skočil padákem. Fakt pecka.

Při čem si nejvíce odpočíváte?

V přírodě turistika, nebo doma čtení knížky, nebo s partnerkou, zamuchlaný v dece u vína, koukaje se na dobrý

Foto: archiv HDJ

Jan Burda

Herec Horáckého divadla Jihlava, pochází ze Slovenska, je synem Češky a Slováka, absolvent Vyšší odborné školy herecké v Praze

film.

Jak by měla vypadat vaše ideální dovolená?

www.DovolenáNovýZéland.cz

Které místo na Vysočině máte nejraději?

Ve foyer u nás v divadle. Tam jsou příjemní lidé, jako třeba uvaděčky a naše nejšatnářky... Posílám pus! ☺

Kterou vlastnost považujete za nejužitečnější?

Je to asi slušnost. Ta v dnešní době mezi lidmi upadá. A navíc zahrnuje několik dalších pozitivních vlastností.

Jaké je vaše životní motto?

Jeden večer vzal starý indián svého vnuka a vyprávěl mu o bitvě, která probíhá v nitru každého člověka.

Rekl mu: „Synku, ta bitva v každém z nás je mezi dvěma vlky. Jeden je špatný. Je to vztek, závist, žárlivost, smutek, sobectví, hrubost, nenávisť, sebelibost, faleš, namyšlenost a přehnané ego. Ten druhý je dobrý. Je to radost, pokoj, láska, naděje, vyrovnanost, skromnost, laskavost, empatie, štědrost, věrnost, soucit a důvěra.“

Vnuk o tom všem přemýšlel, a po minutě se zeptal: „A který vlk vyhraje?“

Starý indián odpověděl: „Ten, kterého krmíš.“ -B-

JHLAVKÉ LINTY 14. P. 2018

Zájem diváků o klasická abonmá klesá, jihlavská divadla na to reagují

Divadla v Jihlavě upravují svá předplatitelská abonmá. Reagují tak na trend, kdy se diváci stále méně chtějí předem vázat na pevný termín a raději se rozhodují na poslední chvíli.

■ Jiří Varhaník
Jihlava

V nadcházející 79. divadelní sezóně pokračuje trend z minulých let, kdy se mění struktura diváků Horáckého divadla (HDJ). Jak potvrdilo JL vedení HDJ, jde o obecný pokles zájmu o klasické předplatné.

Z toho důvodu HDJ, stejně jako v loňském roce, pro nadcházející sezónu sloučilo jednu předplatitelskou skupinu s ostatními. Podle Mirky Kvíčalové, šéfky marketingového oddělení divadla, tak divadlo reaguje na

stále rostoucí poptávku diváků o představení na tzv. volnou kasu a hromadné objednávky. S ohledem na tuto poptávku pak divadlo musí řešit nedostatek volných hracích dnů.

Podle Kvíčalové souvisí obecný pokles počtu zájemců o klasické předplatné zejména s měnícím se životním stylem, kdy vázanost na daný termín je častěji vnímána jako nevýhoda: „To potvrzuje také zvýšený zájem o typy předplatného, které nejsou vázány na určitý termín,“ argumentuje.

Tyto trendy jsou podle zkušenosti divadelníků obecné (celorepublikové). Horácké divadlo proto vedle zcela volného Kupónového abonmá, jehož prodej podle informace vedení HDJ roste každým rokem, zavá-

Diváci stále víc hledají flexibilní formy předplatného

dí do 79. sezóny ještě nový typ - Flexi předplatné. „To rovněž není vázané na termín, ale pouze na titul, a jeho cena je příznivější,“ vysvětlila Kvíčalová.

Předplatné na nadcházející sezónu HDJ se prodává každý rok ve větší míře ještě do září, od října jsou běžné už jen drobné nárůsty. „Počty předplatitelů do 79. sezóny tedy ještě nejsou finální, současný odhad je zhruba dvojnásobný očekávaný pokles oproti loňské sezóně,“ sdělila Kvíčalová.

Zkušenost divadelníků z HDJ potvrzuje také Adam Hruška,

dramaturg a produkční jihlavského divadla DIOD. Také toto divadlo už několik sezón nabízí celosezónní abonmá na činohru. Vozí např. špičkové aktuální tituly pražské či brněnské scény. Při kapacitě až 150 diváků (podle konkrétního titulu) je tu běžnou věcí zcela vyprodaný sál.

„Rádi bychom se i pro příští sezónu dostali na stovku předplatitelů a zbytek vstupenek doprodávali vždy na volnou kasu. Zatím jsme na šedesáti, ale prodej bude pokračovat ještě v září,“ sdělil JL Hruška.

Dnes už podle něho u diváka nerozhoduje primárně cena, ale zájem o konkrétní divadelní titul. I podle zkušenosti z DIO-Du je tak patrný trend poklesu zájmu o klasické abonmá.

Činohra HDJ: předplatné 2018/2019

- Ako Tisícročná včela
- Svatý Václav
- Škola základ života
- Šakali léta
- Žebrácká opera
- Zahradky

Činohra DIOD: předplatné 2018/2019

- 26.9. Pohlavní život siamských dvojčat - Meetfactory Praha
- 6.11. Médiea - DS Jedl Praha
- 9.1. Turnový háj - Divadlo Husa na provázku Brno
- 13.2. Svihla - Tereza Hradilková a kol. Praha (bonusové)
- 3/2019 Ženy - STK Theatre Concept Praha
- 22.5. Královna duchů - A Studio Rubín Praha

Od „murárov“ a svatého Václava, přes študáky, Šakalí léta a Havla až po dnešek

Stému výročí vzniku Československé republiky bude věnována nadcházející sezóna v Horáckém divadle.

■ Jiří Varhaník
Jihlava

Také ke sjednocení celé společnosti chce přispět Horácké divadlo, když tituly pro sezónu 2018/2019 tematicky zařadí podle motivu 100. výročí založení Československé republiky. To připadá na letošní říjen.

Výročí označuje dramaturgické vedení divadla jako důvod, proč společně přemýšlet, rekapitulovat a snad se i bavít či stavět. V historii jsou podle divadelníků ukryty naše kořeny, ale i odpovědi na naše otázky a také naše budoucnost. Divadlo si při pohledu na tuto problematiku nechce nasazovat růžové brýle. Zároveň anouje účast zajímavých divadelních osobností při přípravě jednotlivých inscenací.

Československá (záměrně bez pomlčky) sezóna přinese na Velké scéně HDJ šest titulů. Divadlo je připravilo ještě pod vedením uměleckého šéfa Pavla

Šimáka, který ale po 78. sezóně v Jihlavě na tomto postu skončil a odešel na „volnou nohu“. Filozofii připravovaného dramaturgického plánu ale podle vedení divadla přijal nový umělecký šéf souboru, divadelník Michal Skočovský.

Hry jako dalekohledy

Jak v závěru sezóny argumentoval Šimák, zasloužil si stoleté výročí republiky pozornost divadelníků. Záměrně se ale vyhnul pojmem jako celebrování, adorace, nebo naopak shazování.

„Protože se snažíme být divadlo nejenom zábavné, ale i přemyšlejší, řekl jsem si, že se nad tímto historicko-sociálně-politickým fenoménem důkladně ze všech stran zamysleme,“ uvažoval Šimák. Pojetí sezóny nevnímá jako zvlášť provokativní (jak byly např. vnímány některé tituly v té minulosti). Divadelníci chtějí vyzvat publikum ke společnému přemýšlení o tom, co se vlastně za sto let stalo.

„Každý ten titul je určitý jiný dalekohled, který se snaží nahlédnout na ten čas. Někdy

79. sezóna Horáckého divadla Jihlava 2018/19 - Československá: přehled inscenací, termíny premiér

- Peter Jaroš, Matěj T. Růžička, Simona Petrá: **Ako tisícročná včela - režíre Matěj T. Růžička**, premiéra 8. září.
- Lenka Lagronová: **Svatý Václav** - režíre: Rastislav Ballek, premiéra 20. října.
- Jaroslav Žák: **Škola základ života** - režíre: Martin Tichý, premiéra 8. prosince.
- Petr Šabach, Ivan Hlas, Petr Jarchovský, Jan Hřebejk, Miroslav Hanuš: **Šakalí léta** - režíre Pavel Šimák, premiéra 2. února.
- Václav Havel: **Zebrácká opera** - režíre Michal Lang, premiéra 23. března.
- Martin Kolář: **Zahrádky** - režíre Michal Skočovský, premiéra 11. května.

Sezónu otevře Horácké divadlo 8. září premiérou i prohlídkou budov

se třeba trochu díváme i do budoucna. Zároveň jsme se snažili dodržet, že je to československou otázkou, i když ona tam samozřejmě někde je, jako jedno z mnoha témat,“ komentoval Šimák zařazení českých i slovenských titulů. Slovenští

umělci budou také členy tvůrčích týmů.

Dva tituly sezóny byly napsány přímo pro HDJ. Úvodní **Ako tisícročná včela** je původní dramaturgická předloha, Zahrádky, které sezónu uzavřou, napsal pro divadlo jihlavský dramatik Martin Kolář.

V hereckém souboru HDJ došlo během léta k jedné změně. Herec **Štěpán Tuček** opustil stálé angažmá. S ohledem na řadu svých dalších aktivit bude s jihlavskou scénou nadále spolupracovat jako externista.

SOUBOR HDJ při čtení zkoušky textu *Ako tisícročná včela*. Hlavní postavou příběhu je Martin Pichanda, kterého ztvárnil Milan Šindrlář (vpravo). Jeho mladšího syna Valentu hraje Zdeněk Stejskal (zcela vlevo) a staršího syna Sama Stanislav Gerstner. Foto HDJ, Jan Puch

Díváci půjdou divadlem samostatně, jako šla právě stoletá republika

Originálně a symbolicky bude 8. září zahájena nová sezóna Horáckého divadla. Při prohlídce budovy (9 - 12.30 poslední návštěvník) totiž dostanou diváci samostatnost, jako ji před sto lety dostala nová Československá republika.

Večerní premiéra fresky **Ako tisícročná včela** počítá 8. září s účastí celého souboru HDJ i řady externistů. Herci se tak soustředí na večerní premiéru, zatímco diváci se už během dne vydají areálem divadla sami.

„Divadlem nadáněm provoz a lidé půjdou tentokrát budovami bez průvodců, samostatně. Budou se zde potkávat s lidmi z technického zájmu divadla,“ vysvětlila princip prohlídky Mirka Kvíčalová z marketingu divadla. HDJ se touto symbolikou hlásí k oslavě 100. výročí republiky.

Novou sezónu Horáckého divadla doplní několik technických noviněk. Otevřena bude nová kavárna, vybudovaná v rámci loňské dvacátimiliónové přestavby (investorem

byl Kraj Vysočina, zřizovatel divadla). Provazovat jí bude Hotel Gustav Mahler jako námětem, slavnostně má být otevřena rovněž 8. září.

Při rekonstrukci také vznikla nová moderní zkušebna a nové prostory předprodeje. Novinkou je též vnější scénické osvětlení sousedících fasád nové i staré budovy divadla. To umožní přizpůsobit vzhled budov různým příležitostem za pomoci skály barev.

Jak vysvětlila Kvíčalová, byla cena za nové osvětlení (410 tis. Kč) uhrzena z městské dotace, díky Memorandu o vzájemné spolupráci mezi Krajem Vysočina a Statutárním městem Jihlava z ledna 2015. Z městských peněz (90 tis. Kč) je hrazena i další novinka, ca pětice informačních stolků, které budou o činnosti divadla a jeho programech informovat veřejnost v interiérech na několika veřejných místech Jihlavy. „Bude to například na Krájském úřadu, v nemocnici nebo na magistrátu,“ řekla J. Kvíčalová. -jv-

Divadelní dokudrama doprovází festival dokumentárních filmů

Horácké divadlo se bude v nové sezóně také věnovat žánru dokudramatu. Tady má velké ohlasy stávající inscenace na téma terorismu a islámského státu, na kterou chce nyní divadlo navázat inscenací **BARber-Shop**.

Volně tak HDJ reaguje na realitu pražského souboru LÁPutyka a jeho boj za zachování své existence v prostoru Na Jatech. „Není ta vezení se na jejich kreditu, ale téma souboru umělce, svobody a potřeby se kvalitně umělecky vyjadřovat, a státního aparátu,“ akcentuje režisér Šimák obecnou platnost metafory jako umělce s byrokraticko-politickým apar-

átem, který nedokáže zavinit a podpořit evidentní hodnotu, která je kulturní, ale pro byrokrata nespočitatelná.

Doku-inscenace vznikala i na základě výpovědí a záznamů z reálných jednání. Hold vzrái náročné disciplině divadelního nového cirkusu. „Bude to vizuálně výtvarně představení,“ anoncoval režisér ještě před jarní předpremiérou, která se odehrála přímo v Praze Na Jatech. Jihlavské publikum uvidí BarberShop v říjnu, kdy bude inscenace uvedena jako součást doprovodného programu festivalu dokumentárních filmů Jihlava. -jv-

Novinkou je Flexi předplatné

Divadelní pokladna HDJ pro veřejnost bude do první premiéry otevřena v letním režimu (11 - 17 h). Během premiérového dne 8. září bude otevřeno po celý den (9 - 19) a bude nabízet i zajímavé akce na nákup vstupenek na září a říjen.

Novinkou sezóny je předplatné s názvem Flexi. „Je určeno pro diváky, kteří si termín vyberou a vymění za vstupenku flexibilně, dle svých časových možností,“ sdělila Kvíčalová. V poslední sezóně podle ní vzrostl rovněž zájem o kupónové předplatné, které je zcela svobodné i ve výběru titulů. -jv-

■ Slovenští muráři

V pořadí 79. sezóna HDJ Jihlava začne 8. září nejenom Dnem otevřených dveří, ale zejména slavnostní českou premiérou divadelní adaptace románu Petra Jaroše **Tisícročná včela**. Tu do jevištní podoby převedl Simona Petrá a Matěj T. Růžička.

Publikum zná ságu murářského rodu Pichandovců z filmového zpracování Juraje Jakubiska (1983) se Štefanem Kvietkem, Jozefem Krónereš a Michalem Dočiomanským. Příběh vede diváka na slovenskou dědinu, kde se zednický rod snaží přežít léta společensko-politické krize a 1. světové války (1887 - 1917).

V Jihlavě bude celosouborová freska uvedena pod titulem **Ako tisícročná včela**. Nemá jít o životopisný folklorní mistopis, ale o zachycení plnuty času naší společné minulosti. Podle Šimáka vedení divadla očekává od inscenace velmi emocionální, na dříví jdoucí herecké divadlo, a také práci s muzikalitostí a „lidovostí“ titulu.

■ Symbol ů diváky?

Titul pro přemyšlejší, intelektuálněji či náročnější diváky. Tak charakterizoval Pavel Šimák hru **Svatý Václav**. V určitém smyslu inscenaci vnímá jako jeden z očekávaných vrcholů sezóny. „Už jen proto, že na tom pracuje tvůrčí tandem Lenka Lagronová a Rastislav Ballek. Ona je pravděpodobně naše nejlepší dramatička, on patří ke špičce slovenského divadla, je to velmi náročné vyostřené režisér,“ uvažoval Šimák.

Text je napsán pro HDJ. „Bylo to hledání velké české hry, ale zjistili jsme, že těch velkých klasik není tolik, a jsou to často vesnická dramata,“ vysvětlil Šimák. Ve statistických HDJ jde podle něho o nejméně pěti nejvyšší tituly, což ale na druhou stranu znamená, že jsou tzv. „obehrané“.

„Nechtěli jsme je replikovat, takže jsme hledali velké téma, velký symbol. Dostali jsme se logicky k tomu největšímu, ke sv. Václavovi.“

Téma např. otvírá otázku, jak to máme my, Češi, s vírou. Podle Šimáka v kreativním slova smyslu naráží na založení Lenky Lagronové jako hluboce věřícího člověka, a také na tvůrčí metodu Balleka, který ve svých pracích demontuje nebo prokládá a odhaluje myšty, sesazuje z piedestalu velké osobnosti a zkoumá naopak jejich lidskost a důvody, proč se ocitly v učebnících. Klade otázky, zda nechtíme jen prázdné symboly.

„Řešíme se, že tahle všechna se stane v inscenaci **Svatý Václav**“ zdůraznil Šimák kredit, který jihlavská scéna získala v posledních letech, „takže i takováhle jména k nám přijdou a berou tu jako přirozenou součást jejich uměleckého putování světem a životem. Oba jsou špičkami ve svém oboru, a nebyl problém je sem dostat.“

■ Študácká klasika

Třetí titul sezóny přinese odlehčení. Uvedením známé záležitosti, retro komedie Jaroslava Žáka **Škola základ života**, divadlo podle Šimáka vyrovnává určitý dluh k mladému divákovi.

Jak vysvětlila Mirka Kvíčalová z marketingu HDJ, je druhý stupeň základní školy z diváckého hlediska velmi oblíbený, pokud jde o volbu titulů. „Proto jsme šáhli po titulu, který je komediální, ale kvalitní, je skvělý v tom, že je zajímavý pro kohokoli, např. generaci, kdo školu zažil a přemýšlel o ní,“ dodal P. Šimák.

Režie se ujme Martin Tichý, který už s HDJ spolupracoval na úspěšné allenovské komedii **Sex noci svatojánské**. „Chceme, aby si naši herci, a s nimi i diváci, zařadili a zavzpomínali v osvěžujícím rytmu na to, co jsme zažili všichni,“ avizuje vedení divadla.

■ Rokenrolový muzikál

V dramplánu ani tentokrát nemá chybět muzikál. Nový je nastudován vždy jednou za dva roky. Divácky úspěšnou Adélu, která ještě nevečeřela, vystřídají **Šakalí léta**.

K režii rokenrolového muzikálu se do Jihlavy vrátí Pavel Šimák. „Baví mě, že to není jen taková ta bahopustá spektakulární muzikálová produkce, ale má nějaké téma boje o svobodu. Padesátá léta, komunismus, totalita - ač by se to nezdálo, může to být jedna z neaktualnějších věcí,“ očekává režisér.

Teenagerovská tragikomédie říká, že se vyplatí bojovat za eticko-morální hodnoty, být třeba s kytarou v ruce. Hovoří o nezkažených ideálech, o rozhraní dětství a dospělosti.

Kořením inscenace má být živý rokenrolový band. Výpravy se ujme slovenský scenograf Peter Janků, který ztvárnil i jihlavskou **Adélu**.

■ Havel na scéně

V putovním čase se sezóna záměrně dostane i k nové poválečné dramatičce, z níž Pavel Šimák vypichuje např. autory Karla Steigewalda, Josefa Topola nebo Václava Havla. Právě jeho **Zebráckou operu** si nakonec vybral režisér Michal Lang, který už v Jihlavě režíroval nejméně pět inscenací jedné z předchozích sezón, hru **Rok na vsi**.

„Je to náročný režisér, ale výsledky stojí za to. Titul je z **Havlovy her jeden z divácky nejpřívětivějších**,“ komentuje Šimák Langovu osobnost, volbu a práci.

„Jsem rád, že se jméno Václava Havla v sezóně objeví, protože čítám, že on byl tou osobností, která ovlivnila nás stá. Někomu to třeba není přímě, ale že to jméno se tady reflektuje, je strasné dobře. Je to přiklíčení se k nějakým hodnotám našeho divadla,“ zdůraznil Šimák.

Také téma příběhu Zebrácké opery, tedy mafiánství, korupce a boj o moc těch, kteří se nám zájmi vládnou, je podle Šimáka super aktuální.

■ Kolářovy Zahrádky

Absolutní novinka, česká premiéra přemyšlelivé komedie **Zahrádky**, česká publikum na závěr sezóny. Speciálně pro Horácké divadlo ji napsal jihlavský dramatik Martin Kolář; absolvent JAMU, jinak pedagog dramatiky na ZUŠ Jihlava, kmenový autor a režisér souboru De Facto Mimo či autor textů pro dětské vysílání České televize.

Sice s humorem, ale velmi neslyšící má Kolářova nová hra nahlížet naši přítomnost. Režie se ujme Michal Skočovský, umělecký šéf souboru.

Dramaturgyně Simona Petrů: Současnému světu chybí mýtus

Tříhodinová inscenace, dvě přestávky, mimořádně aktuální téma, silné emoce, role pro celý herecký soubor i externisty, náročná licenční práva: Horácké divadlo zítra otevře 79. sezónu velkou českou premiérou, titulem Tisícročná včela.

■ Jiří Varhaník
Jihlava

Úvodní inscenace nové sezony HDJ na motivy románu slovenského prozaika Petera Jaroše (* 1940) byla původně prezentována pod titulem **Jako tisícročná včela**. Se scénářem divadelní adaptace vytvořené režisérem Matějem T. Růžičkou a dramaturgyní Simonou Petrů se prý ale autor natolik ztotožnil, že slůvko „jako“ bylo možno z názvu vypustit.

Osudy Slováků, Čechů a Moravanů jsou podle Petera Jaroše v mnohém totožné. „I proto mě potěšilo pochopení autorů adaptace románu, které vystihuje moje románové záměry,“ konstatuje, a svůj román charakterizuje jako povahopis Slováků za posledních třicet let existence Rakouska-Uherska.

Jaroš ocenil způsob, jakým divadelníci zkomprimovali rozsáhlý román do kompaktní a působivé inscenace. Česká premiéra vytvořeného díla otevře zeletu sezonu HDJ, věnovanou jako celek tématu 100. výročí vzniku Československé republiky. A slovenský autor předlohy a jeho choť by se měli dnešní generálky i slavnostní premiéry osobně účastnit.

Moc se na to nesahá

Mýtus o jedné muráрске (zednické) rodině, o společenství v němž každý má mít své místo a roli, vztáhl autor v původním románovém pojetí na slovenské prostředí. Divadelníci teď posu-

DRAMATURGYNĚ a spoluautorka divadelní adaptace Simona Petrů a ředitel divadla Ondrej Remiáš při tiskové konferenci k první premiéře nové sezony, inscenaci Tisícročná včela. Foto: Jiří Varhaník

HDJ zítra otevře sezonu slovenskou klasickou ságou

nuli ságu tří generací murárského rodu Pichandů do umělého prostředí na pomezí Slovenska a Moravského Slovácka.

Do scénáře vytvořili umělý jazyk (v divadle pracovní nazývaný „nářečtina“), směsicí moravské slováčtiny, češtiny a slovenštiny. Podle komentáře Petera Jaroše tento vytvořený jazyk zvyšuje autenticitu dialogů.

Z obsáhlé knihy (filmově zpracované Jurajem Jakubiskem, 1983) tematizuje inscenace především mýtickou rovinu. „Pro nás Slováci je to téma, na které se velmi nesahá... V České republice se ještě nenašel nikdo, kdo by měl odvahu se do toho pustit,“ říká ředitel Horáckého divadla Ondrej Remiáš. Na Slovensku zatím vznikla pouze v Nitře muzikálová divadelní adaptace (2013) s písněmi od skupiny Elán.

Jak vysvětlují tvůrci nové jihlavské činoherní adaptace, bude se hrát o lásku a odpouštění, o překonávání krizí, o domově a opouštění, o hrdinství, oběti, násilí, zbabělosti, sobectví, fanatismu, lži... O fungujícím pořádku, který je třeba bránit i za cenu vlastního života. Hledání odpovědi na to, k čemu se obrátit v časech relativizace a zanikání tradic a hodnot, vnímají tvůrci v dnešní době jako mimořádně aktuální.

„Podstoupili jsme od slovenskosti. Mám čím dál silnější pocit takového toho velmi masarykovského – měli bychom se konečně probudit a vrátit se k tomu, na čem byly naše státy a ideje usta-

veny, k tomu, na čem naše demokracie opravdu stojí,“ říká dramaturgyně a spoluautorka adaptace Simona Petrů.

„Přišlo nám krásné,“ dodává Petrů, „že Tomáš Garrigue Masaryk, syn kočího z Hanácka, se zasloužil o to, aby ten český stát vznikl... Tisícročná včela se odehrává na velmi podobné vesnici, kde lidé ctí velmi podobné principy, které to společenství uchovávají v řádu, pořádku, ve správnosti, humanitě a zároveň v národní hrdosti.“

V současném světě podle Petrů mýtus chybí: „A potřebujeme ho – ve smyslu naprosto archetypálních věcí, ke kterým se můžeme odvolávat jako ke správnos-

ti, k něčemu, o čem nepochybovat, co drží lidské společenství, národ, úl, včelín pohromadě. A když v něm každý plní svoji roli, tak to společenstvo je schopné se neustále obnovovat a přežívat i ty nehorší momenty,“ uzavírá autorka adaptace.

Všechno o člověku

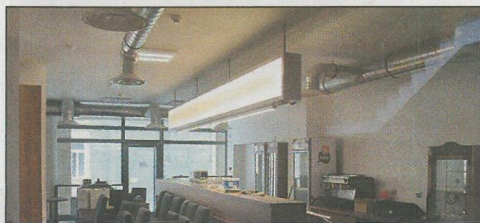
Velkou poklonu skládá Petrů dlouholetému kmenovému herci HDJ Milanu Šindelářovi, který ztvárnil hlavní roli otce rodu Martina Pichandy: „Má nesmírnou, obrovskou roli. Myslím, že tahle role je hercův sen, tam je všechno o životě, o světě, o člověku. A doufám, že tam bude i všechno o panu Šindelářovi,“ uzavírá Petrů, „myslím, že se to velmi daří, krásně se to vyvíjí a mám velkou radost z toho sledovat, jakým způsobem taď herci pracují. Jejich semknutí s tím textem, s tím tématem, mě nesmírně těší.“

Na jevišti zazní i původní orchestrální motivy, které pro Jakubiskův film napsal Petr Hapka. Hudebně inscenaci dotvořila Tereza Koláčková, v představeních se bude hodně zpívat a tančit. Choreografie vytvořil Jan Kysučan z vojenského folklorního souboru Ondráš. Autorem scény je Jaromír Ryšavý, kostýmy navrhla Kateřina Bláhová.

I s přestávkami čeká publikum tříhodinová inscenace. Na časovou logičnost děje ságy reagovali divadelníci zařazením dvou přestávek. „První část má asi hodinu deset, druhá padesát minut a třetí je kolem půl hodiny,“ avizuje Petrů.

„Chodíme se tajně dojímat na zkoušky. A když jsem se po zhlédnutí nějaké scény dokázala rozplakat mezi jednou a druhou schůzkou, tak jsem pochopila, že ty přestávky jsou možná taky trochu oddech od toho – je to silné,“ zve na novinku HDJ také Mirka Kvíčalová z marketingu divadla.

„Mám nejen naději, ale jsem přesvědčen, že tato adaptace mého románu v Horáckém divadle v Jihlavě přispěje k ještě hlubšímu vzájemnému poznání, stejně jako k utužení vzájemně tradičních dobrých česko-slovenských kulturních vztahů,“ uvedl před premiérou Peter Jaroš.

ZÍTRA se pro návštěvníky Horáckého divadla poprvé otevře také nově zbudovaná divadelní kavárna. Foto: Jiří Varhaník

Nová Zkušebna divadla má hostit i besedy s diváky o inscenacích

Hned se dvěma kmenovými dramaturgy vstoupilo do nové sezony Horácké divadlo. Posílením tohoto postu reaguje mimo jiné na postupný rozjezd činnosti v nově zbudované Zkušebně.

■ Jiří Varhaník
Jihlava

Nejen nový umělecký šéf Michal Skočovský, ale také nový dramaturg Jaroslav Čermák přibyl před začátkem letošní sezony do týmu Horáckého divadla v Jihlavě. Vedle stávající dramaturgyně Báry Jandové se stal Čermák druhým kmenovým dramaturgem scény.

Přestože jihlavské divadlo pracuje také s externími dramaturgy, představuje podle Skočovského šest náročných titulů v sezoně a další program divadla dostatek práce pro dvojici dramaturgů: „Připravujeme mnoho věcí, snažíme se vytvářet koncepční činnost na malou scénu,

Horácké divadlo posílilo tvůrčí segment druhým dramaturgem

rozjždíme další projekt - Zkušebnu, která bude mít svoji vlastní dramaturgii a budou zde vznikat různé pohybové aktivity," argumentuje.

Velkou scénu, Malou scénu a Zkušebnu vnímá vedení HDJ například jako tři plnohodnotné segmenty divadla. „Já rád říkám, že dramaturg vlastně nepracuje, on myslí. Takže musí vymyslet náplň pro tři prostory, a mnoho věcí také dramaturgové budou psát," vysvětluje Skočovský. Z toho důvodu podle svých slov apeloval na ředitele divadla, aby byl přijat druhý dramaturg.

Jaroslav Čermák už v jihlavském divadle v minulé sezoně pracoval. Právě v týmu se Skočovským zde vytvořili inscenaci **Jediný život** o osudech básníka z Vysočiny Jana Zahradníčka. „S

NOVÝ dramaturg HDJ Jaroslav Čermák (vlevo) spolu s uměleckým šéfem divadla Michalem Skočovským.
Foto: Jiří Varhaník

jeho práci jsem byl velmi spokojen, takže i ten výběr byl logický. Fungoval (Čermák) už s Pavlem

Šimákem (předšéf umělecký šéf HDJ; pozn.red.), protože on ho přizval ke spolupráci s divadlem," argumentuje Skočovský.

Rozdělování práce v přípravě sezony je podle uměleckého šéfa doslova „velká matematika": „Jsou to hromady věcí, které se musí promyslet, Čermák bude část sezony dramaturgovat. Připravuje se už také další sezona, do té budou oba dramaturgové zapojeni."

Pohyb i diskuze po premiérách

Na nové Zkušebně HDJ byl minulý týden jako jedna z prvních aktivit pro širokou veřejnost otevřen pohybový kurz baletu a současného tance pro děti a mládež. Povede ho tanečnice a choreografka Denisa Musilová, která od této sezony přibyla do divadelního týmu.

Dál se podle vedení divadla pracuje na tom, jakým způsobem Zkušebnu uchopit a zařadit do činnosti divadla. To zatím novou Zkušebnu využívá zejména pro interní účely. „Přesunuli jsme tam prakticky veškeré zkoušky, pozvolna tyto aktivity budeme navyšovat," sdělilo vedení divadla.

„Nejdříve tam musíme usadit formáty, které budou pravidelné, pak budou přibývat další věci. Už pro letošní sezónu tam plánujeme

pořádat něco, co tady hrozně chybí, a to jsou besedy o inscenacích. Bude to opravdu veřejná beseda, kde budeme diskutovat o premiéře, která proběhla - přesně to ještě nečasujeme, jak dlouho po premiéře. A my tam budeme diskutovat, i když třeba nikdy nepřijde," avizuje šéfa marketingu divadla Mirka Kvíčalová.

Podle dramaturgyně Báry Jandové vnímá celé divadlo postupně naplnění nové moderní Zkušebny jako další přemostění k větší otevřenosti divadla vůči novým aktivitám, různým dalším divákům a hlavně vůči věkovému stupni publika, který by divadelníci chtěli více do divadla dostávat - studentům, obecně mladým lidem. „A to si myslíme, že se bude dít právě těmi doprovodnými programy, ať už to budou lektorské úvody, dílny, besedy," uvažuje Jandová.

V červnu už např. na Zkušebně poprvé proběhl workshop pro středoškolačky z městského projektu Inkubátor, jehož další divadelní dílny na téma Jan Zahradníček budou následovat i po celou sezónu. HDJ v tomto projektu spolupracuje s Městskou knihovnou a Muzeem Vysočiny v Jihlavě.

„Vždycky si vybereme nějaké téma, které je regionální a přínosné pro střední školy, a tímto způsobem budeme se studenty dál pracovat," vysvětlila Jandová.

Nové pohybové kurzy povede v HDJ jihlavská „tanečnice z New Yorku"

JIHLAVA (jv) - Minulý týden v pondělí otevřelo Horácké divadlo pro veřejnost první aktivitu na své nové Zkušebně. Jde o nový projekt Kurzů divadelní a pohybové výchovy pro děti a mládež.

Kurzy povedou taneční odborníci Tomáš Rychetský, Denisa Musilová a Michaela Mikulová. Jak uvádí divadlo, budou se děti v kurzech učit základy klasického tance (baletu), taneční kompozice a techniky, nebo si osvojí divadelní výchovu.

Tajemnicí kurzů je Denisa Musilová, kterou je podle informace HDJ vzhledem k zvýšenému zájmu a omezenému počtu dětí v hodinách nutné kontaktovat. Informace divadlo zafandilo na svůj web pod odkaz Divadlo - Zkušebna.

„Jsem strašně rád, že nám od této sezony přibyla do týmu tanečnice a choreografka Denisa Musilová, která bude tyto věci zastrešovat. Bude se také podílet na choreografiích pro vel-

TANEČNICE Denisa Musilová na snímku z roku 2012.

Foto: Jiří Varhaník

ké inscenace a bude v podstatě managovat Zkušebnu," říká

ředitel divadla Ondřej Remiáš.

Denisa Musilová (* 1978, jihlavská rodačka) začínala tančit v klubu HOTCH-POTCH a v pražském Duncan centru. Řadu let tančila v Izraeli, kde také pracovala na české ambasádě v Tel Avivu v éře velvyslance Michaela Žantovského, a posléze v New Yorku v souboru Deganit Shemy & Company. Na kontě má mimo jiné několik úspěšných spoluprací v newyorském souboru světového tanečníka Michaila Nikolajeviče Baryšnikova.

Po návratu do Jihlavy se Musilová s partnerem, choreografem a tanečníkem Tomášem Rychetským, zapojili do práce HDJ i do dalšího kulturního dění v Jihlavě.

Jak avizuje umělecký šéf HDJ Michal Skočovský, měla by se s Musilovou objevit na Zkušebně HDJ např. i výuka techniky japonského tanečního umění butó, kterou tanečnice vyučovala v New Yorku.

V Jihlavě magie obrazů a slovenštiny

Jiří P. Kříž

„Poničený buldozer“, jak sám sebe charakterizuje režisér Matěj T. Růžička, zakladatel Divadla v 7 a půl, první nezávislé brněnské scény po roce 1989, taky již poničené, podruhé vstoupil do Horáckého divadla. Po poničeném Demlově Zapomenutém světle přijal výzvu přivést na jeviště Tisícročnou včelu.

Sám Juraj Jakubisko si titulu z roku 1983 váží ze svých filmů nejméně, jakkoli v pustých letech čs. kinematografie dosáhl i na dílčí úspěch v Benátkách. 165, v televizní verzi dokonce 220 minut rozsáhlé epopoje slovenského zednického rodu Pichandů nicméně čas odvál mezi legendy.

Spor o jazyk

Růžičkovi se do divadla kupodivu podařilo nejlépe transformovat magii realismu života a krajiny tří dekád (1887 až 1917) chudobného hornouherského venkova. Ta zdobí románovou předlohu Petra Jaroše i Jakubiskovo dílo. Pozoruhodně přesně ji do divadelního scénáře zakomponovali i režisér s dramaturgyní Simonou Petřů.

Scénograf Jaromír Ryšavý musel v nebohatém jihlavském divadle vsadit spíš na stylizaci než na nákladné stavby. Iluze podhorské dědiny, jejího mlýna, chalup, návsi i krchova ale přesně vystihuje její charakter, podtržený stejně invenčně náznakovými kostýmy Kateřiny Bláhové. Za všechny oblečení křivého člověka, Maďaróna Belányiho (Jakub Škrdla), jeho čamary, šavle, koně a pér, včetně pavího na klobouku. Na filmovou předlohu odkazuje původní hudba Petra Hapky. Nikdo by nestvořil lepší. Stvrzuje vzácnou magickorealisticou stavbu příběhu, u nás vzácnou, z rozhraní věků. Diskutovat se bude o jazyku inscenace. Už některé kritiky na premiéře zprudila prý herci nezvládnutá slovenština, a proč uprostřed Česka?! Nebyl by to Růžička, aby neprovokoval. Učit se „cizí jazyk“ herce opravdu nenutil, už s Maryšou mívají nejen v Jihlavě potíže. Přiznává znovu účinnou stylizaci Slovenska (murár zní lépe než zedník, a v tom to vězí). Uražené národní hrdosti kolegů pak odkazují fakt, že Slovenské národní divadlo otevírali v roce 1920 zmíněnou Maryšou. Hráli ji česky.

Životní výkony

Dvaadvacet herců na scéně podává v Tisícročnej včele mnohdy životní výkon. Platí to nejen o Milanu Šindelářovi v roli Martina Pichandy, hlavy rodu. Stejný neznaboh a snílek jako Krónerův, a přece svůj. Totéž platí o Anně Bazgerové, Tereze Otavové, Stanislavu Gerstnerovi, Ondřeji Šípkovi, Tereze Slámové, Zdeňku Stejskalovi...

Nevolí zpocení recenzenti ani nezaregistrovali, že v poslední části tříapůlhodinové inscenace se dvěma přestávkami slovenštiny ubylo. Dny mocnářství se krátily. I když to nové století bylo pak až do konce divné. I jazykově. Tak aby i to naše taky nebylo.

Horácké divadlo Jihlava Peter Jaroš, Matěj T. Růžička, Simona Petřů: Tisícročná včela. Režie Matěj T. Růžička, dramaturgie Simona Petřů, scéna Jaromír Ryšavý, kostýmy Kateřina Bláhová, hudba Petr Hapka, hudba a korepetice Tereza Koláčková, pohybová spolupráce Jan Kysučan, světelný design Bob Racek. Česká premiéra 8. září 2018.

Hodnocení 85%

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

Horácké divadlo Jihlava

V České republice jsou jen dvě krajská oblastní divadla, jedno z nich je právě to naše v Jihlavě. Vede ho Ondrej Remiáš, uměleckým šéfem je od dubna letošního roku Michal Skočovský. Příští rok oslaví divadlo 80. výročí, patří k nejstarším stálým scénám v České republice. Vzniklo v Třebíči za druhé světové války, kdy ostatní ještě vyčkávali. Horácké divadlo od roku 1945 sídlí natrvalo v Jihlavě v Komenského ulici v budově bývalého německého Městského divadla. V roce 1995 byla budova divadla postavena znovu, přičemž zcela nový urbanistický celek navazuje na zachovalou čelní fasádu původního divadla. V loňském roce realizovalo divadlo náročnou rekonstrukci prostor vnitřní části moderní budovy, v níž vznikla nová prodejna vstupenek, divadelní kavárna a víceúčelová Zkušebna.

Diváci každoročně přibývají

Jediná profesionální scéna Kraje Vysočina je typické repertoárové divadlo se stálým činoherním souborem, který čítá dvacet herců. Publikum tvoří převážně diváci z Kraje Vysočina. „U předplatitelů je to téměř půl na půl, necelá polovina jsou obyvatelé Jihlavy, druhá polovina jsou lidé z celého kraje,“ přibližuje Mirka Kvíčalová z Horáckého divadla. V loňském roce navštívilo představení 67 000 diváků, což je o tři tisíce více než v předloňském roce.

Letošní divadelní sezóna se zaměřila na české a slovenské hry

V sezóně uvede divadlo každý rok šest premiér různých žánrů na Velké scéně, každou sezónu nabízí

■ Ondrej Remiáš na zkoušce mono inscenace *Současné* ve dvojroli ředitele Horáckého divadla a režiséra. FOTO: ZDENĚK STEJSKAL

divadlo komedii, klasiku a jednou za dva roky také muzikál. Každou sezónu premiérují také jednu pohádku a minimálně jeden titul na Malé scéně. Tvorba na Malé scéně se orientuje zejména na děti, mladého diváka a inscenace specifických formátů. V současné době to je např. divadlo jednoho herce, herecké improvizace či dokudrama – dokumentární inscenace, které tvoří jednu z hlavních linií tvorby na Malé scéně.

Letošní sté výročí vzniku Československé republiky viděl umělecký tým divadla jako obrovskou příležitost pro českou dramaturgii a pod vedením bývalého uměleckého šéfa Pavla Šimáka naplánoval Československou divadelní sezónu, složenou výhradně z českých a slovenských titulů.

EVA FRUHWIRTOVÁ

V příštím vydání se zaměříme na oblast školství a představíme gymnázia, která zřizuje Kraj Vysočina.

Slovenský román Tisícročná včela na jihlavském jevišti: ono to funguje!

Hlediště i balkony aplaudovaly v sobotu před třiatřicátou hodinou vestoje hercům a tvůrcům první premiéry nové sezony v Horáckém divadle. Poprávu. Inscenace Tisícročná včela nabídla spád a silné emoce.

■ Jiří Varhaník

Byl to poměrně dlouhý večer, ale fakt to uteklo. I takto lakonicky by se dal shrnout zážitek z první inscenace 79. sezony v HDJ. Pro československy laděnou sezonu ke 100. výročí vzniku republiky si divadlo nechalo zpracovat vůbec první činoherní adaptaci slavného románu slovenského prozaika Petera Jaroše (1940), rodovou fresku *Tisícročná včela*.

Jak již naznačeno, celosoubovová inscenace se v Jihlavě, i přes nějaké to finální škrtání, rozrostla z anoncovaných tří hodin na doznoucí tři a půl. Ale vůbec nevadilo. Řešit formát této inscenace by bylo liché.

Nejen proto, že divadelníci se o komfort diváka postarali zařazením dvou přestávek (ta druhá možná ani nemusela být, ale koresponduje s dějem). A ani ne proto, že řešit pohodlí diváka se poprvé jakž takž pokusila i fungl nová divadelní kavárna (a možná by ho řešila ještě o něco lépe, kdyby si její externí provozovatel také odbyl nějakou tu generálku o fous dřív, než v tento exponovaný večer).

Z nutnosti přednost

Příčiny toho, že *Tisícročná včela* divadelní publikum vtáhla a pohltila, jsou v něčem docela jiném. Hledíme je např. v obrovském spádu inscenace, když se dvojíci spolaautorů scénáře podařilo učinit z nutnosti výhodu a přednost. Nezbytnou komprimaci děje románu totiž využili k tomu, aby divák proletěl s herci doslova během chvíle celé desítky let. Primárním efektem ale není žádné ploché zjednodušení příběhu a dějů, nýbrž obrovské zhuštění emocí, které děj vyvolává.

Ta trocha radosti, a ta nezměrná spousta starostí, trápení a bolů, kterou podstupují tři generace venkovského murářského rodu Pichandů, to vše proběhne v jihlavské inscenaci znásohem, která divákovi

MILAN ŠINDELÁŘ jako otec rodu Martin Pichanda v inscenaci HDJ *Tisícročná včela*. Foto HDJ, Igor Stančík

nedává oddychu a nepovolí v naléhavosti sdělení.

Každodenní boj o chléb, obyčejné lidské sny, lásky, politické události přelomu 19. a 20. století, sucha i povodně, udavači a zrádci, krize, bolesti matek umírajících dětí, manželů i otců, válka, kterou nikdo nechce, a která stejně všechny pohltí - tohle všechno tlačí i válcuje obyvatele vesnice, kteří se přes své touhy stávají jen figurkami na hracím poli dějin. Těmi ale hýbe někdo úplně jiný. A lze to vždycky svést na Boha?

Podstatné je, že koncentrace děje je přesná, ač místy až na hraně únosnosti. To když celé pasáže románu obdívá třeba jen jednou malou glosou - stalo se, a je to pryč. Dějiny! Rychle další zprávu! Ale tak je to přece i v našem reálném životě.

Důležitá je v tomto ohledu síla předlohy - románového příběhu jako celku. A světe div se, ono to na jevišti funguje!

Rekvizity? Na co?

Funguje to i díky „divadelní čistotě“, s jakou je inscenace pojata režijně. Nepotřebujete totiž hrnce a talíře, abyste se na divadle mohli najíst u společné rodinné tabule. Nepotřebujete takřka žádné rekvizity. A opět, ono to funguje!

Stejně tak režisér vůbec nepotřebuje expresivně a realisticky popisovat, jak umírá člověk, který právě spolkl střep. Anebo jak před smrtí

reho si našla ruka trestajícího „vraha“. Žádný herec neuhraje to, co dokáže domyslet divákova fantazie, je-li k tomu správně pobídnuta.

Silný efekt a čistota těchto záměrně jednoduchých divadelních obrazů dojde svého vrcholu ve scéně umírání matky rodu Růženy Pichandové (Anna Bazgerová). Vlastně asi trochu divadelní kýč, ne? A hele, ono to funguje a divák má oči plné slz!

Recenze

Také absenci rekvizit na jevišti lze vykládat jako svého druhu praktickou nezbytnost, kterou režisér dokázal povýšit na zdařilý záměr. Zaplněnost scény je totiž už tak mimořádná, dvě desítky herců takřka neslezou z jeviště.

Centrální pyramida z praktického (vlastně metafora včelího úlu) je efektním i velmi praktickým řešením. A opět - funguje to! Stejně jako otevření celého technického prostoru za jevištěm i nad ním pro oko diváka.

Jenom při některých hereckých pohybovkách na nejvrchnější lávce v málem šestimetrové (?) výšce se tu a tam člověk v hledišti zapomene a přistihne se, že nemyslí až tak na divadlo, jako na zcela přízemní otázky bezpečnosti práce v uměleckém provozu.

Tisícročná včela

■ Předloha Peter Jaroš, autorka dramaturgie Matěj T. Růžička, Simona Petru.

■ Režie Matěj T. Růžička j. h.
 ■ Dramaturgie Simona Petru j. h.
 ■ Scéna Jaromír Ryšavý j. h.
 ■ Kostýmy Kateřina Bláhová j. h.
 ■ Hudba Tereza Koláčková (využití filmová hudba Petra Hapky).

■ Umělecká supervize Peter Jaroš.

■ Psáno z české premiéry v HD Jihlava 8. září 2018.

nechají oddechnout nějakým tím prvoplánovým fórkem. A ono to funguje!

Celý herecký soubor příběh prožívá a zasluhuje superlativy. Tohle představení by se bez takového přístupu neobešlo. Jedním dechem je třeba vyzvednout též techniky, kteří už na premiéře náročného kusu dali svoji práci tak, že divák nezachytil jediný problém.

„Po čase už nikdo neví, co je pravda, a co ne. Čím víc informací, tím méně se v nich lidé vyznaší,“ sdělují divadelníci ústy otce rodu Martina Pichandy (Milan Šindelář), průvodce dějem, z jeviště HDJ. Velmi aktuální, bohužel! A všechno už tady bylo, stačí se jen podívat. A třeba se trochu počit?

Tisícročná včela se na úvod sezony ke stému výročí republiky ukazuje být odvážnou, ale úspěšnou dramaturgickou volbou. Bezmála osmdesátiletý autor předlohy prý na jihlavskou premiéru ze zdravotních důvodů nemohl dorazit. Nicméně se mu zřejmě už na Slovensko doneslo, že v Jihlavě to v sobotu byl sukses, a že to fungovalo!

Svatý Václav v HDJ: tragika doby bohužel za divadlem nekulhá

Kdo se tady ještě cítí jako národ? Tahle otázka zní jako nosná z jeviště Horáckého divadla v nové hře Svato Václav, napsané na objednávku k výročí republiky.

■ Jiří Varhaník

Zkoumáním naší rezignace na národní hrdost, češství a morální hodnoty je prostoupena hra Svato Václav, kterou v sobotu odpremiérovalo Horácké divadlo. A tenhle divadelní pohled na naši současnost, na její hodnoty, vůdce a stav národní povahy nevznívá právě optimisticky.

Skutečnost je to o to varovnější, že pohled autorky nepůsobí bůhvíjak nadsazeně. Naše realita posledních měsíců a let dává totiž hře za pravdu dokonce i v tragických detailech.

Kdo očekával v titulu Svato Václav k oslavě století republiky historický kousek, bude nejspíš zklamán. Bylo by ale klíšé, a tak trochu nuda, kdyby se současná jihlavská profesionální scéna jala oslavovat českou státnost „oslavováním blanických rytířů“ a popisováním mýtů. Při směřování k současnému modernímu výrazu, který divadlo v posledních měsících jasně deklaruje, by to vlastně vyznívalo až trochu nepatřičně.

Také ten, kdo je vyznavačem jasně daného příběhu v jasných kulísách, bude asi trochu překvapen. Nelze než souhlasit s charakteristikou, kterou před premiérou nadnesl už hostující slovenský režisér kusu, když scénář autorky Lenky Lagronové nazval jakousi „meditací“ na svatováclavské téma.

ONDŘEJ ŠÍPEK a ZDENĚK STEJSKAL jako Premiér a arcibiskup v inscenaci Svato Václav. Foto: Igor Stančík

Realita, bohužel

Hra se sice dějově i časově pohybuje na rozhraní reality a fikce (odehrává se v jakémisi fantastním prostředí, které ale vykazuje prvky naší současnosti), nicméně silný a aktuální příběh tu neabsentuje.

Do svatováclavské kaple přijíždí nově jmenovaný mladý pražský arcibiskup Petr a rozhodne se ji navzdory uzavřít před veřejností - před jakýmkoli balastem doby, i před těmi, kdož rozdávají rozkazy armádě, policii a špiclům. Hodlá z ní opět učinit výhradní centrum národní hrdosti, odporčinku Svatého Václava.

Nekompromisní a extrémně sebevědomý postoj kněze (s hereckou jistotou ho ztvárňuje Zdeněk Stejskal) však naráží na čistě osobní záměry a aroganci předsedy vlády, který tv (v přesném podání Ondřeje Šípka)

vyznívá jako kvintesence současných arogantních politiků. Održen od reality běžného života vystupuje Premiér v roli polo-boha, který si o kněžské roucho čistí boty a svého dosáhne vždy, za všech okolností - a jakýmkoli prostředky. A ani si u toho neumaže svůj přesně padnoucí oblek.

inscenaci přebíjí druhou rovinu hry, a sice otázku, do jaké míry je svato Václav stále vnímán jako patron české státnosti, co dnes jako pojem vůbec znamená a zda cosi jako „svatováclavský kult“ vůbec ještě přežívá? A zda je či není sv. Václav spíše symbolem servility a kolaborace s Němci, modlou protektorátu.

Tady autorka ve své úvaze vychází z reálné existující sochy Davida Černého v pražské pasáži Lucerna, na níž světec metaforicky sedlá národ v podobě zavěšeného „chcípého koně“. V tom kontextu vlastně hra nepřináší mnoho nového, je vlastně tak trochu divadelní recyklací již vyřčeného. Ovšem síla poselství, že s tím vážně bude potřeba něco dělat, pokud má národ důstojně přežít (anebo alespoň přežít), takové zopakování myšlenky opodstatňuje.

Fragmentální jazyk

Z hlediska jevištní formy pokračuje jihlavské divadlo ve Svatém

Lenka Lagronová: Svato Václav

- Režie Rastislav Ballek j. h.
- Dramaturgie Barbora Jandová a Martin Kubran j. h.
- Scéna Tomáš Ciller j. h.
- Kostýmy Katarína Holková j. h.
- Hudba Matúš Kobilka
- Pohybová spolupráce Denisa Musilová a Tomáš Rychetský
- Psáno z premiéry 20. 10. 2018

Václavovi v hledání současného jazyka, atraktivního asi spíše pro mladší generaci, možná i trochu provokativního směrem k divákově konzervativnímu.

Bude zajímavé sledovat, do jaké míry bude fantastní, až surreální výtvarný jazyk inscenace divákem přijat. První reakce naznačují, že ne všem je takto pojatý Svato Václav pochopitelný. Trochu rouhačsky by se dalo říci, že u pldruhahodinové inscenace bez přestávky nezjistíme, zda některý z diváků pokračování tohoto inscenačního trendu „nevycháhal“.

Paradoxně ale všechny ty fragmenty, symboly, segmenty koňské sochy, stínoherní kolotoče a rudá roucha nakonec vlastně nepřebíjí silný zážitek, který přináší samotný prolog inscenace. Totiž režijní a herecké provedení skvěle napsaného dialogu nového kněze a sestry, který se odehrává jako „forbina“ před zataženou oponou.

V tomhle střídém zřejevaném setkání a vzájemném otukávání „dvo světů“ je v textu i v hereckých detailech tolik napětí a oboustranného pátrání, že by snad už jen tenhle samotný moment vydal málem na samotnou hru.

Čistý herecký a pěvecký výkon (stále ještě nové) herečky HDJ Alexandry Palatinusové v roli Sestry inscenaci v tomto úvodu i v závěru ohraničuje, a je jedním z jejich nejsilnějších momentů.

Recenze

Provázání této dějové linky s bratrským motivem a prvky svatováclavské legendy (více neprozrazujeme) přináší hře a inscenaci mimořádně silnou a nápaditou pointu. Pro naši realitu je ale velmi nedobrou zprávou, že tragická finále nevznívá oproti skutečnosti světa nikterak přehnaně nebo nereálně. Autorka hry zřetelně upozorňuje - tyto události a metody už zase skutečně žijeme. Tenhle silný motiv vlastně v

Vysočina DNES
Najdete nás i na Facebooku
facebook.com/VysocinaDnes

Divadlo prozkoumá kult svatého Václava

Druhou autorskou inscenací, která by mohla být nejspíš i vrcholem celé sezony Horáckého divadla v Jihlavě, je jevištní kompozice hry Svatý Václav. Premiéra inscenace je již tuto sobotu, tedy týden před státním svátkem - 100. výročím vzniku samostatného Československa.

Iiona Zelníčková
redaktorka
MF DNES

JHLAVA Tak dlouho dramaturgové Horáckého divadla v Jihlavě hledali českou klasikou hru, kterou by připomněli významné jubileum samostatného státu, až sáhli po úplně nové.

„Bohužel dobrých klasik není mnoho. Jsou to většinou vesnická dramata, která jsou sice divácky velmi úspěšná, nicméně mnohokrát oběhnaná. My jsme touto cestou nechtěli jít a dál jsme hledali silnou postavu našich dějin, až jsme se dostali ke svatému Václavovi,“

uvěděl Pavel Šimák, který pro jediný profesionální soubor v kraji sestavoval letošní dramaturgický plán.

Hru přímo pro Horácké divadlo napsala jedna z nejvýraznějších současných dramatických Lenka Lagronová. Ke spolupráci vedení divadla dále přizvalo renomovaného slovenského režiséra Rastislava Balleka spolu s dramaturgem Martinem Kubranem.

„Oba se dlouhodobě věnují tématům a námětům ze slovenských dě-

jin,“ upozornila dramaturgyně Barbora Jandová.

Místo historie přítomnost

Kdo by čekal, že na scéně uvidí životopisné historické drama, bude možná zklamán. „Více než historie a historiografie nás zajímá samotný koncept nebo smysl národních dějin jako základní součásti kultury a kulturní identity,“ vysvětluje dramaturg Martin Kubran.

A režisér Rastislav Ballek dodává: „Neinscenujeme legendu z 10. sto-

letí, ale diskusi o ní. Vidíme legendu v zápase o to, co znamená nebo by mohla znamenat pro dnešek.“

Scénář Lenky Lagronové nazývá jakousi „meditací“ na téma svatý Václav. „Co pojem svatý Václav dnes vůbec znamená? Má ještě nějaký zvuk a význam, nebo je to jen jezdecká socha na Václavském náměstí? Je svatováclavský kult prázdným pojmem, nebo v nějaké podobě přžívá?“ ptá se dramaturgyně Barbora Jandová.

Podle Balleka je hra ironickou parafrází svatováclavského mýtu. Děj hry je zasazen do fiktivní současnosti. „Pohybujeme se v jakési paralelní realitě, kdy výchozím momentem je kontroverzní socha Davida Čermého a žádná Myslbekova socha na Václavském náměstí ještě nestojí...“ líčí Jandová.

Hlavní postavou inscenace je mladý pražský arcibiskup, který je čerstvě ve své funkci a rozhodl se, že učiní svatováclavskou legendu opravdu vážnou a klíčovou základnou pro existenci současného českého státu.

Hlavní postavu arcibiskupa Petra ztvární Zdeněk Stejskal. V dalších rolích se představí Stanislav Gerstner, Lenka Schreiberová, Jan Burda, Alexandra Palatinusová, Ondřej Šípek, Josef Kundera a František Mítáš.

K hudební a výtvarné spolupráci přizval režisér Ballek svůj osvědče-

ný tvůrčí tým - Matuše Tobolku (hudba), Katarínu Holkovou (kostýmy) a Tomáše Cillera (scéna).

Pasáž Lucerna i kaple

„Kostýmní výtvarnice Katarína Holková pracuje ve třech rovinách, kdy prolíná současný civil s církevními prvky i středověkými detaily. Scéna Tomáše Cillera není popisné

“
Vidíme legendu v zápase o to, co znamená nebo by mohla znamenat pro dnešek.
“

realistická. Autorka ve svém scénáři počítá s prostředím svatováclavské kaple nebo pražské pasáže Lucerna,“ upozornila Jandová.

Autorka hry Lenka Lagronová patří mezi nejvýraznější současné české dramaticky. Inscenace její hry Tereza v podání Divadla Komedie získala v roce 1998 Cenu Alfréda Radoka. O devět let později byla nominována i její hra Plác.

Fiktivní současnost Hlavní postavou inscenace je mladý pražský arcibiskup (nahoře), který se rozhodl, že učiní svatováclavskou legendu klíčovou základnou pro existenci současného českého státu. Hlavní postavu arcibiskupa Petra ztvární Zdeněk Stejskal. V dalších rolích se představí například Lenka Schreiberová. 2x foto: Igor Stančík

V Jihlavě škola v divadle nejenom baví

Jiří P. Kříž

Záliba uvádět na jeviště přepisy filmů má zvláště výživnou odnož: komedie. A z nich české nivy dobyla i Škola základ života podle hry a románu Jaroslava Žáka z dílny Maca Friče. Nejnověji Vysočinu prostřednictvím Horáckého divadla.

Z několika pokusů oživit souboj studentů s profesory, ale i mezi zástupci různých názorových skupin uvnitř obou živočišných druhů, se nejlépe ujal scénář Hany Burešové. Nepohrdl jím ani Martin Tichý a představil ho Jihlavě.

Nezájem o hrdinu

Jako zástupce kritického stavu obírám se experimentováním s diváckými vzorky a na představení vozím lakmusové papírky. Do Jihlavy osmiletou školačku a pětiletého předškoláka z Chorvatska, nedotčené letitými problémy českého středního školství. Živě reagovali nejenom na úskalí dějepřavy, matematiky, výuky cizího jazyka či na upevňování vlasteneckého citu. Bezpečně odlišili kantory zatížené ještě pořádky rakouskouherského školství od moderních pedagogů sokolského typu.

Ze studentů jim ovšem nebyl nejsympatičtější dvojník Mirka Dušina, buřič a odbojník Benetka (František Mítáš), nýbrž repetent a záškolák Čuřil (Richard Vokůrka). Éra veskrze kladných hrdinů, zdá se, skončila u Slovanů střední i jižní Evropy.

Ještě jsem se pokusil zvrátit jejich hodnotový systém na přátelském setkání po premiéře. Mezi námi, ze všech sponzorských lahůdek si Anička na talíři přinesla suchý rohlík a Viktor housku. Měl jsem radost, že u obyvatel dalmatského pobřeží boduje aspoň české pečivo. Diskusi jsem ale vzdal. „Čuřil na mě mrkl.“ A bylo to.

Benetka i Čuřil

Jinak ve Škole základu života nechybí ani v Horáckém divadle nikdo a nic. Básník a estét Boukal (Jakub Škrdla), fotbalový idiot Holous (Ondřej Šípek), šplhnoun Krhounek (Zdeněk Stejskal), správná žába Pařízková (Světlana Hruškociová), tiché děvče Nováková (Šárka Čermáková), třídní kráska Jánská (Tereza Slámová), profesorský sbor (Anna Bazgerová, Stanislav Gerstner, Milan Šindelář, Josef Kundera, Petr Soumar, Lucie Sobotková, Tereza Otavová, ba ani štěstí, muška jenom zlatá, básník, který se chce stát trpaslíkem nebo „ich habe gesagt“.

Kdo se na Tichého komedii v Jihlavě chystá, bude se bavit náramně, neboť Žákovy legrácky dokázala Burešová nenápadně rozšířit o to, co víme až my. Její hrdiny - film vznikl v roce 1938 - čekaly vzápětí větší zkoušky. Ztráta svobody. Na půl století. A jen si jejich potomci vydechli, už je to tady zase. A nemusí se vracet hned Hitler, jak o tom hrají Na Jezerce. Jeho geny jsou ale, zdá se, nezničitelné.

Horácké divadlo Jihlava - Jaroslav Žák, Hana Burešová: Škola základ života. Režie Martin Tichý, dramaturgie Barbora Jandová, scéna Pavel Borák, kostýmy Markéta Sládečková, hudební aranžmá Mário Buzzi, pohybová spolupráce Tom Rychetský, Denisa Musilová, korepetice Přemysl Hrubý, projekce Martin Tichý, Zdeněk Stejskal. Premiéra 8. prosince 2018.

Hodnocení 80%

Divadlu nadcházejí důležité roky

Utíká to. Tři roky uplynuly od nastoupení změn v organizačním i uměleckém vedení Horáckého divadla v Jihlavě, jediné profesionální scény na Vysočině. V dnešním vydání JL přinášíme materiál, který toto období pod novým ředitelem Ondřejem Remiášem hodnotí z pohledu zřizovatele divadla, Krajského úřadu Kraje Vysočina. A hodnocení je to pozitivní, nadšené, ba chtělo by se říci až takřka „růžové“.

Je-li tomu skutečně tak, jestli divadlo skutečně nabralo tak přímou cestu k proměně v moderní a sebevědomou instituci schopnou oslovit další generace diváků, budme jen rádi. Právě uplynulé tři roky totiž mnohé překopaly i v celé společnosti (české i evropské). Že stojíme na prahu čehosi, co přinese další změny, o tom asi příliš pochybovat nelze.

V takové situaci roste význam divadla nejen jako fenoménu který dění ve společnosti odráží a pojmenovává, ale i jako místa důležitých setkávání kulturní, řekněme té „intelektuálnějš“ části obyvatel města, kraje, regionu.

A dovolme si (ještě stále) v této společnosti, v níž vrcholní političtí představitelé účelově plivou po intelektuálech jedovatě zabarveným slůvkem „kavárna“ (aniž by očitivně mnozí věděli co to vlastně znamená), konstatovat, že právě kultivovaná, neagresivní a kulturní společnost je základ naší budoucnosti.

V roce 100. výročí založení republiky totiž není vůbec těžké jít jen pár desítek let do minulosti, abychom se podívali, kam vede dehonostování intelektuální části národa, a koho se jako prvního zbavovali ti, kterým šlo jen o moc a hlasy davu a za nimiž pak nezbylo nic než ruiny a desítky milionů mrtvých.

Zachovejme si tedy kultivovanost, tedy i své Horácké divadlo a ten luxus stálého hereckého souboru, dokud to jen půjde. Pokud jde o hodnocení jeho uplynulých tří sezon, pak lze asi souhlasit se vším pozitivním, co na adresu nového vedení konstatují ve svém hodnocení představitelé zřizovatele (dnes na str. 11). Jedním dechem ale také konstatujeme, že divadelní provoz má minimálně dvě základní roviny.

Jedna je ta viditelná, s níž jde divadlo před publikum, aby od jedněch sklídilo ovace a od druhých schytalo facky. Tak už to zkrátka v umění, tím spíše ve společnosti, která je sama o sobě rozdělena, bývá.

V tomto ohledu konstatujeme, že umělecká reforma HDJ byla nezbytná, a že byla rozjeta kvalitně. Že se ne všechno mohlo podařit, to je nasnadě. Pokud jdete novou cestou, někdy holt šlápnete do pangejtu, to ani jinak nejde. Hlavní je, že se vyrazilo.

Z hlediska nové dramaturgie možná divadlo v uplynulé sezoně místy až moc zatlačilo na pilu, až moc pustilo z ruky vlastní supervizi některých externích tvůrců. Důsledkem byla (možná ještě je) zřetelná krize u segmentu „konzervativního“ diváka.

Jenže tři roky na přestavbu myšlení i výrazu divadelního domu jsou strašně málo. Zdá se, že HDJ má před sebou nejméně jeden, ale spíše dva veledůležité roky, v nichž bude muset nastoupit cestu potvrdit a prohloubit, uvést do skutečné praxe projekty, o kterých se zatím spíše mluvilo.

Má k tomu vytvořeny slušné podmínky. Od Kraje dostalo finanční injekce pro rozvoj zázemí, také město se už začalo více finančně angažovat v souladu s memorandem, které před časem v tom smyslu se zřizovatelem divadla podepsalo.

Na velká hodnocení je tedy brzy. Už jen proto, že významná část uměleckého vedení, které transformaci HDJ nastartovalo, už na té cestě po boku ředitele Ondřeje Remiáše nešlape. Dva někdejší umělečtí šéfové připravili uplynulé sezony, ještě i tu letošní, a odešli. A my můžeme jen spekulovat, zda je skutečně divadelnické umělcovo srdce tak neposedné, že je zkrátka táhlo dál, anebo zda za odchody nemohl být i nějaký ten nesoulad apod. Každopádně je teď na novém uměleckém vedení, aby na nastoupený trend navázalo.

A pak je tady ještě ta druhá rovina práce divadelního domu. Totiž vnitřní atmosféra v souboru, atmosféra mezi technikou, profíky v dílnách či za mixážními a osvětlovačskými pulty – zkrátka otázka manažerského vedení vnitřního provozu. Tenhle svět nám, divákům, zůstává vzdálen a utajen. Je to těžký chleběček, a v minulosti to tihle lidé v podfinancovaném divadle s motivovaností zrovna snadné neměli.

Jestliže jdou všichni tihle lidé s vedením, jestli cítí loajalitu a stejné nadšení na oné výpravě za novou tvář divadla, jestli jí vydrží, to my netušíme. Ale je to důležité. Protože jestli jsou dramaturgové, herci a režiséři svalstvem a krví divadla, tak tihle všichni jsou kostrou, bez které se to „monstrum“ na cestě nehne.

Jiří Varhaník

16. 10. 2018
JIHLAVSKÉ LISTY

Většinový divák HDJ už dnes není předplatitel, přichází na volnou kasu

Počet návštěvníků Horáckého divadla (HDJ) stoupl za poslední tři roky o téměř 20 tisíc ročně. Uvedl to Ondřej Remiáš, který v září vstoupil v čele jihlavského divadla do své čtvrté sezony.

Jiří Varhaník
Jihlava

Tři roky stojí v čele Horáckého divadla slovenský divadelník Ondřej Remiáš. Rodák z Nových Zámků vede jihlavskou profesionální scénu od 1. srpna 2015.

Jako šestaticetiletý tehdy Remiáš zvítězil ve výběrovém řízení, když se z původně 14 přihlášených zájemců spolu s ním zúčastnil finálového kola výběru herce HDJ Zdeněk Stejskal a třebíčský rodák a herec Milošlav Mejstlík.

Na Slovensku se Remiáš angažoval v oblasti neprofesionálního divadla a podílel se na organizování jeho přehlídek. Působil též v managementu divadla Potoň v Bánovcích - malé obci s tisíci obyvateli.

V Jihlavě se pak Remiáš vedle manažerského postu prosadil v květnu 2017 jako režisér, když se s velkým ohlasem setkala jeho inscenace **Současně**, monodrama s hercem Lukášem Matějcem podle textu ruského dramatika Jevgenije Griškova.

Během tří let působení nového ředitele HDJ se výrazně posunula dramaturgie divadla. Z hlediska uměleckého vedení scény ovšem provázal toto období také zásadní personální pohyb.

Z jihlavského divadla postupně odešly výrazné osobnosti, které s novými ředitelství startovaly koncepcí reformu v práci divadla - režisérka a posléze umělecká šéfká Kateřina Dušková, a později také její nástupce na postu Pavel Šimák. Aktuálně je novým šéfem uměleckého souboru režisér Michal Skočovský, který převzal Šimákem připravenou dramaturgii letošní sezony.

Návštěvnost stoupá

Zásadné se ovšem během tří let změnil také počty diváků a předplatitelů. Zatímco návštěvnost HDJ v posledních sezonách průběžně stoupá, počet klasických předplatitelů klesá. Podle ředitele Remiáše jsou vývoj návštěvnosti a předplatného dvě odlišná témata.

„Co se týče návštěvnosti, už čtvrtým rokem máme výrazně nahoru. Loni to bylo přes 67 tisíc diváků. To je číslo, kterého si opravdu vážíme, a věříme si každého jednoho diváka,“ zdůraznil ředitel. V té souvislosti připomněl, že před třemi lety, kdy nastupoval do funkce, byla návštěvnost na úrovni 50 tisíc diváků za sezonu.

Na druhé straně je podle Remiáše patrné určité přeskupení diváků. Také v Jihlavě se projevil všeobecný trend poklesu zájmu o klasické abonmá a zvýšení zájmu o flexibilní předplatění (od letošního sezony ho HDJ zavedlo) a o návštěvu divadla tzv. na volnou kasu.

„Před třemi lety drtivou většinu diváků divadla, bylo to skoro 70 procent, tvořili předplatitelé. Teď už se ten poměr změnil. To znamená, že větší divák, který přijde do Horáckého diva-

BUDOVA Horáckého divadla s jednou z letošních novinek - nasvícení fasády umožní reflektory pořízené z prostředků magistrátu.

ONDŘEJ REMIÁŠ vede Horácké divadlo od srpna 2015. Vstoupil do své čtvrté jihlavské sezony.

Foto: Jiří Varhaník

Ondřej Remiáš tři roky v čele HDJ: Divadlo by mělo být jen o číslech

dia, není předplatitel, ale jsou to lidé na běžnou kasu,“ uvedl Remiáš.

„Mladý divák, střední generace, se podle ředitele divadla dnes rozhoduje podle titulu, podle toho, zda ho něco zaujme: „Něbere to tak - je pondělí, já mám na pondělí předplatné, tak musím do divadla, i když mi to třeba časově nevyhovuje. Rozhoduje se na poslední chvíli.“

Technologie v akci

Podle zkušenosti z HDJ byl dosavadní divák - předplatitel většinou také divákem „konzervativním“. Podle šéfký marketingu HDJ Mirky Kvíčalové má tato skupina i své demografické specifikum, jde často o diváky nad 50 let věku.

„Divadlo to bere i jako službu starší generaci, která tak dostává možnost kulturního využití,“ uvádí Kvíčalová. S tím podle ní souvisí i cenová politika. „Přestože se mírně zvyšovala vstupné, pro tyhle diváky se nezvýšilo vůbec, pouze se tam dala nějaká dohoda ceny dopravy, která stoupá normálně,“ dodala s tím, že si divadlo této divácké skupiny velmi váží.

Cena vstupného jinak podle

Doba se zrychliła, ale dynamika divadla zůstává dlouhou stejná

ředitel divadla vychází z možnosti kraje a žádné výrazné navýšení nepřijde. Zůstává diverzifikace podle žánru, tedy odlišné vstupné na muzikál a na klasickou činohru.

Svoji roli v proměně přístupu diváků hrají podle zkuš-

nosti divadelníků také možnosti moderních technologií. Internet, chytré telefony, rychlá komunikace a to vše umožňuje rozhodování na poslední chvíli a předkládá lidem velkou nabídku aktuálních možností.

„Ta doba se samozřejmě velmi zrychluje, a přitom dynamika divadla zůstává dlouhou dobu stejná, a to v celé střední Evropě. Mění se doba, mění se systém všeho, komunikace a prodávající. Marketing ještě před třiceti lety také nebyl na takové úrovni, jako je dnes,“ míní umělecký šéf

Svazové autobusy zůstávají jednou z priorit HDJ

HDJ Michal Skočovský:

I přesto vedení jihlavského divadla na začátku 79. sezony ujistilo, že i do budoucna hodlá zachovat unikátní systém svých diváků vlastními autobusy. Ředitel Remiáš zachování této služby dokonce označil za jednu z priorit.

„Pro nás je tento předplatitel velmi důležitý - nejen z hlediska historického, že tady ty svazy fungují už řadu let jako při jediném divadle v ČR. Uděláme všechno pro to, abychom je zachovali. Pro tento kraj to má význam, má to tradici a je to velmi dobře,“ komentoval svazy Remiáš.

Divadelní autobusy navíc nefungují pouze pro skupinu předplatitelů. Využívány jsou též pro hromadné objednávky, kdy se představení prodá skupině lidí.

Není divák, jako divák

Přibývání diváků „z venku“ a pokles počtu stálých předplatitelů podle názoru ředitele Remiáše souvisí také s tím, jak se v posledních sezonách otevřelo dramaturgické portfolio jihlavské profesionální scény.

„To ale platí i pro ostatní diva-

dia, a můžeme se bavit třeba i o operě,“ dodal ředitel.

Současná doba zkrátka podle divadelníků přináší i různé typy diváků. „Mimo těch, kteří loni nebyli spokojeni, a byli třeba hlasití, máme třeba ne tolik hlasitou, ale poměrně velkou skupinu, která je spokojena s tím, kam to divadlo jde. A to, že je poměrně velká, vidíme i z těch výsledků letos,“ konstatuje Mirka Kvíčalová.

Vývoj v zájmu o různé typy vstupného podle ní v divadle předpokládali: „Je to jeden z důvodů, proč jsme zavedli flexi předplatné, které není navázané na žádný termín, ale na tituly.“

Pohyb počtu diváků v té které divadelní sezoně se nutně odvíjí také od koordinace titulů. „Zvyšování počtu titulů na Malé scéně s hlediskem pro 80 diváků, s ohledem na danou kapacitu hereckého souboru, logicky snižuje počty diváků na Velké scéně, která je pro 300 diváků,“ vysvětluje Kvíčalová. Služba pro návštěvníka je v takovém případě kvalitnější a pestřejší, ale „suché“ počty diváků se tím vlastně snižují.

Počty diváků tedy divadlo nemůže, a ani nechce zvyšovat tzv. „donekonečna. „Narážíme samozřejmě na technické možnosti, je to dáno možnostmi na návštěvníka je v takovém případě kvalitnější a pestřejší, ale „suché“ počty diváků se tím vlastně snižují.

Ředitel Remiáš.

Zřizovatel je nadšen: po tříleté evoluci je divadlo sebevědomou institucí

JIHLAVA (Jv) - Nadšené a veskrze pozitivně hodnotí tříletou práci ředitele Ondřeje Remiáše na pozici ředitele Horáckého divadla zřizovatel divadla, Krajský úřad Kraje Vysočina.

Horácké divadlo hospodářsky s rozpočtem kolem 50 mil. Kč ročně. Na jeho provoz přispívá Kraj Vysočina jako zřizovatel ročně částkou cca 35 mil. Kč. HDJ je tak z hlediska počtu zaměstnanců i rozpočtu největší příspěvkovou organizací zřizovanou Krajem na úseku kultury.

Podle Ladislava Seidla, vedoucího krajského odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu, bylo tedy hledání nového ředitele pro divadlo jedním z důležitých úkolů v prvních měsících od Seidlova nástupu do pozice vedoucího odboru.

„Po jeho nástupu jsem nejen já vnímal změnu v atmosféře mezi zaměstnanci divadla včetně hereckého souboru. Oceňuji především jeho pracovitost, tah na bránu, otevřená a věcná jednání i pevné odhodlání směřující k tomu, aby Horácké divadlo bylo vnímáno jako kulturní centrum regionu,“ hodnotí Seidl na dotaz J.L. práci O. Remiáše.

Jak vedoucí krajského odboru kultury připomíná, nastoupil nový ředitel v době, kdy se divadlo připravovalo na oslavu 75. výročí svého založení: „Okamžitě začal spolupracovat s dalšími, převážně kulturními institucemi nejen v Jihlavě, ale po celé Vysočině, a rovněž se zahraničními partnery. Po delší

přestávce začalo být HDJ vidět mimo zdi „kamenného“ divadla, začalo opět vyřazet se svými představeními nejen na prkna jiných divadel v České republice, ale herci potěšili diváky třeba na zámku ve Velkém Meziříčí, jehož nádvoří se stalo kulturním napříkladem pro hru *Romeo a Julie*.

Dnes již několikaletá spolupráce existuje mezi Horáckým divadlem Jihlava a Divadlem Andreje Bagara v Nitrě, které zřizuje Nitrianský samosprávný kraj, partnerský region Vysočiny. „Z tohoto partnerství mají užitek i návštěvníci obou divadel při výměnných představeních,“ komentuje Seidl.

Postupná evoluce

Jako pozitivní vnímá vedoucí odboru kultury skutečnost, že s Ondřejem Remiášem přicházejí změny v HDJ postupnou, ale nepřehlédnutelnou evoluci.

„Po třech letech od jeho nástupu máme sebevědomou a personálně silnou instituci s jasně postavenou a promyšlenou dramaturgií pro každou nadcházející sezonu. Divadlo působí svěřením dojem kulturní instituce jak zvenku obnovou fasádou, tak uvnitř v nově otevřené divadelní kavárnou v přízemí pasáže, která se stane místem setkávání i obchodujících diskuzí nejen návštěvníků představení,“ hodnotí Seidl.

Připomíná také, že v uvolněném prostoru bývalé restaurace vznikl multifunkční prostor Zkušebny, například s chystanou nabídkou pohybových

a tanečních aktivit pro veřejnost.

Vůči návštěvníkům divadla je podle Seidla mnohem vstřícnější nově zavedený pokladniční systém a možnost rezervování a placení vstupenek HDJ má podle něho co nabídnout a oslovuje dětského diváka i mládež, je také partnerem pro divadelní spolky.

„V posledních třech letech výrazně narostla návštěvnost - z 53.572 v roce 2014 na 67.201 v roce 2017. Mění se i struktura diváků - abonenti tvořili nadpoloviční většinu diváků (v roce 2014 to bylo 52 %), v roce 2017 převažoval 61 % prodej tzv. na volnou kasu. Sezona „Sdílení“ výrazně zaujala také odbornou veřejnost,“ vypovídá Seidl.

Horácké divadlo pod vedením O. Remiáše pokračuje podle hodnocení vedoucího odboru kultury v divadelní tradici a zároveň reaguje na aktuální dění. Daří se mu naplňovat kromě základní estetiké úlohy také funkci výchovnou, zábavnou, vzdělávací, a i další.

„Těší mě, že prostřednictvím uváděných her se divákům otevírá další pohled na představení samotná i na témata her v jejich širším kontextu. V neposlední řadě se HDJ daří získávat finanční prostředky do rozpočtu organizace z dalších zdrojů díky partnerské spolupráci, sponzoringu a poskytováním služeb obchodním společnostem v institucím,“ oceňuje J. Seidl.

Šťastná volba

Také náměstkyň hejtmana

Ironickou svatováclavskou parafrází se také divadlo vyjádří ke 100. výročí

JIHLAVA (Jv) - Nejvýraznější současná česká dramatička **Lenka Lagronová** je autorkou hry *Svatý Václav*, jejíž inscenace zítra večer uvede ve světové premiéře Horácké divadlo.

Hru divadlo nechalo napsat a uvést ke 100. výročí vzniku samostatného československého státu. „Co pojem *Svatý Václav dnes vůbec znamená? Má ještě nějaký zvuk a význam nebo je to jen jezdecká socha na Václavském náměstí? Je svatováclavský kult prázdným pojmem nebo v nějaké podobě přežívá?“* uvažuje nad tématem hry dramaturgyně jihlavské scény Barbora Jandová.

Československý rozměr výročí zdůrazňuje účast renomovaného slovenského režiséra **Rastislava Balleka** (* 1971 v Banské Bystrici) spolu s dramaturgem **Martinem Kubranem**, kteří se programově věnují námětům ze slovenských dějin.

Ballek např. vytvořil inscenace *Mojmír II.*, *Tiso*, *Holocaust* nebo *HollyRoth*, v nichž zkoumá, jak se mýtické stává legendou či jak se historie transformuje v tradici a v národní mýtus. V Divadle Andreje Bagara v Nitě např. Ballek inscenoval v roce 2017 téměř zapomenutou hru *Jánošík Marie Rázusové-Martákové*, která vyvolala kontroverze i bouřlivé reakce na slovenské divadelní scéně.

Hrdinou arcibiskup

Lagronová hra pro HDJ není historickým textem o legendě z 10. století. Režisér ji charakte-

HERCI Lenka Schreiberová a Jan Burda jako Ema a Tomík v inscenaci *Svatý Václav*. Foto: Igor Stančík

rize jako „meditaci“ na téma *Svatý Václav*, jako ironickou parafrázi václavského mýtu.

Hlavní postava hry, mladý pražský arcibiskup (hlavní roli Petra ztvárnil Zdeněk Stejskal), čerstvě ve své funkci, se rozhodl, že učiní svatováclavskou legendu opravdu vážnou a klíčovou základnou pro existenci současného Českého státu.

„*Pohybujeme se na zvláštním rozhraní reality a fikce, v jakési fantastické současnosti, velmi podobné té naší,*“ popisuje Ballek.

Divák tedy může očekávat dis-kuzi o legendě - legendu v zápa-se o to, co znamená nebo mohla

Zítra večer v HDJ premiéra nové hry Lenky Lagronové

by znamenat pro dnešek.

„*Pohybujeme se v jakési paralelní realitě, kdy výchozím momentem je blasfemická (rouhává: pozn. red.) socha Davida Černého a žádná Myslbekova socha na Václavském náměstí ještě nestojí,*“ doplňuje Jandová.

Jak napsala teatroložka Lenka Jungmannová, mají Lagronové hry silné spirituální vyznění, autorka klade nezvykle silný důraz na slovo, své příběhy kon-

cipuje jako silné duchovní prožitky a do her vkládá křesťanské poselství. „*Téma bolesti, osamělosti, touhy po naplnění a zároveň jistoty života spojeného s vyšším bytím je přítomno vždy,*“ píše Jungmannová.

Režisér přizval do Jihlavy svůj osvědčený tvůrčí tým – **Matúše Tobolku** (hudba), **Katarínu Holkovou** (kostýmy) a **Tomáše Cillera** (scéna). V kostýmech se prolíná současný civil s církevními prvky i středověkými detaily.

Scéna je obrazivá a náznaková. Pohybově spolupracovali choreografové Denisa Musilová a Tomáš Rychetský.

Lenka Lagronová, autorka hry *Svatý Václav* (* 1963 v Brně)

■ Vystudovala dramaturgii na Divadelní fakultě AMU Praha u prof. Jaroslava Vostrého.

■ Jako dramaturg pracovala s režisérem Petrem Lébem v Divadle Na zábradlí.

■ Hry psala od studií. V raných dílech se zabývá traumatizujícími zážitky a zkušenostmi mladé generace, které ličí s typicky drsným humorem. Zaměřuje se především na epizody z dospívání mladé ženy (Antilopa).

■ Druhou část její tvorby ovlivnil její odchod z divadelního života a vstup do kláštera (v roce 1998 získala inscenace hry Tereška cenu Alfréda Radoka za inscenaci roku: Divadlo Komédie, režie Jan Nebeský).

■ Za své hry byla oceněna v soutěži Českého rozhlasu, Grand Prix Bohemia, nominace na Cenu Alfréda Radoka 2007, druhé místo v soutěži Drama 2010 atd.

■ V roce 2010 vyšly v nakladatelství Větrné mlýny souborně její Hry (jedenáct dramát: *Markýza*, *Tanečník*, *Antilopa*, *Tereška*, *Království*, *Nikdy*, *Miriam*, *Johanka*, *Etty Hillesium*, *Pláč*, *Křídlo*).

■ Více než 25 her Lagronové bylo uvedeno například v ND v Praze, v Divadle Komédie v Praze, v Divadle na Vinohradech, v Činoherním studiu Ústí nad Labem a na dalších českých a slovenských scénách, ale i v Chorvatském národním divadle v Záhřebu. Její hru Z prachu hvězd uvedlo jako scénické čtení Teatro Argentina v Římě. Zdroj: HDJ

Čuřil, Benetka, Krhounek či Holous: slavná sexta ožije na scéně HDJ

JHLAVA (jv) - Filmovou klasikou si užije publikum na scéně Horáckého divadla. V rámci letošní československy laděné sezony bude v sobotu uvedena premiéra „študácké“ komedie **Škola základ života**.

Ke kultovnímu filmu Martina Friče z konce 30. let neodmyslitelně patří i druhý film Cesta do hlubin študáckovy duše. HDJ nyní notoricky známou látku uvede v žánru hudební komedie. Oběma Fričovými filmům totiž předcházela divadelní hra humoristy a středoškolského pedagoga Jaroslava Žáka.

„Napsal ji na výzvu významného českého režiséra E. F. Buriana pro jeho divadlo D 38. Premiéra se uskutečnila 31. srpna 1937 a po velkém úspěchu se hrála také v mnoha dalších městech,“ vysvětluje dramaturgně HDJ Barbora Jandová. Jak dodává, byl dokonce po pár reprízách brněnské inscenace z roku 1938 studen-

tům zakázán vstup na toto představení.

Sám autor **Jaroslav Žák** (1906 – 1960) prý tento fakt komentoval jako nejlepší doporučení své hry. „Jako profesor francouzštiny a latiny vycházel při psaní komedie z vlastní populární humoristické knížky *Študáci a kantoři, kterou nazval, přírodopisnou studii o člověku školním*,“ popisuje Jandová.

Divadelníci na Žákově látce o věčném boji mezi studenty a kantory oceňují vtip, ironii a nadhled, nostalgickou noblesu první republiky i nadčasovost postav a jejich charakterů.

Barbora Jandová vyzvedává též vynikající inscenační úpravu Hany Burešové: „Do textu zařadila celou řadu dobových slágrů jako například *Dr. Swing, Čipak jsi holčičko, Už nikdy víc milovat nebudu, Ta naše jedenáctka válí, Dájo, nevolej a mnoho dalších*.“

Původní hudba, popísaná scéna

Pro jihlavskou inscenaci vznikla i původní nahrávka v hudebním aranžmá brněnského hudebníka a skladatele **Mária Buzziho**. Jak sdělila Jandová, hudbu nahráli renomovaní muzikanti pod vedením Radka Růžičky (trombon a akordeon), Pavol Hoďa (klarinet, saxofony), Richard Pavlík (trubka), Vít Beneš (kytara), Michal Šelep (kontrabas) a Adam Sikora (bicí). Jako korepetitor spolupracoval se souborem HDJ jihlavský hudebník Přemysl Hrubý.

Už podruhé se v přípravě inscenace *Škola základ života* setkal s jihlavským souborem hostující režisér **Martin Tichý** (mimo jiné držitel Ceny Alfréda Radoka), který v HDJ režíroval komedii *Woodyyho Allena Sex noci svatojánské*.

Režisér přizval „své“ výtvarníky Pavla Boráka (scéna) a Mar-

Divadlo výstavou představí stavby století republiky

JHLAVA (jv) - Výstava Stavby století republiky v Kraji Vysočina, zastavení v Jihlavě, bude slavnostně zahájena v galerii Horáckého divadla V suterénu po sobotní premiéře inscenace *Škola základ života*.

Do 30. prosince bude putovní výstava návštěvníkům divadla na 23 panelech prezentovat významné stavby století nejen na Vysočině. Připravilo ji Kotěrovo Centrum architektury ve spolupráci s nakladatelstvím Foibus books, pod jehož hlavičkou vyšla ke stému výročí republiky kniha *Stavby století Čech, Moravy a Slezska 1918-2018*.

Výstavu pořádá divadlo za podpory Kraje Vysočina a pod záštitou Asociace krajů ČR. Projekt s podporou Ministerstva kultury je zařazen do Evropského roku kulturního dědictví 2018.

kétu Sládečkovou (kostýmy). „Ve svých návrzích ctíli dobu 30. let i prostředí,“ naznačuje k výtvarné složce dramaturgně kusu. Také scénograf Pavel Borák šel cestou víceméně popisné scény.

na za všechny: repetenta a buřička Čuřila si zahráje Richard Vokůrka, šplhouna Krhounka Zdeněk Stejskal a třídího sixty Kolíska Petr Soumar. Premiéra je na pořadu v sobotu 8. prosince od 19. hodin.

20. 12. 2018

Zbyněk Jirmář, Josef Kubín: odešla dvojice divadelníků

Těsně před letošními Vánoce odešla do hereckého nebe dvojice dlouholetých členů souboru Horáckého divadla v Jihlavě.

Ve středu 19. 12. zemřel herec **Zbyněk Jirmář**, který byl členem HDJ v letech 1961 – 1977, a po intermezzu ve Slováckém divadle znovu v letech 1982 – 1991.

Jak vzpomíná herecký kolega Zdeněk Dryšl, pocházel Z. Jirmář ze Západních Čech. K jeho výrazným rolím v Jihlavě patřil např. *Dubský v Našich furiátech*.

Hned ve čtvrtek 20. 12. pak odešel **Josef Kubín**. Členem souboru byl v letech 1960 – 1998, v dalších sezonách na jevišti HDJ nadále hostoval.

Pocházel z Cetkovic na Drahanské vrchovině, kde se věnoval ochotnickému divadlu. Vyučil se strojním zámečnickem, ale v letech 1956 – 1960 absolvoval JAMU Brno. „Ředitel Panovec ho pak hned angažoval do Horáckého divadla, do inscenace *Chut' medu*,“

Zbyněk Jirmář Josef Kubín

vzpomíná Z. Dryšl.

K výrazným rolím Z. Kubína patřila mimo jiné postava syna Tonihho v legendární jihlavské inscenaci Čapkovy *Matky* v roce 1968.

„Oba dva byli herci, kteří netoužili po výrazně velkých rolích, ale sloužili kolektivní práci – byli to v nejlepší smyslu slova skromní a poctiví dělníci divadla,“ uvažuje Dryšl. Oba dva také často a rádi hráli jako výrazní herci v pohádkách pro dětské publikum. Společná pro ně také byla láska k vážné hudbě.

Rodina Z. Kubína vyjádřila přání se rozloučit se zesnulým v úzkém rodinném kruhu. -jv-

Foto: archiv HDJ

Černá komedie, Lenka Schreiberová...

(Dokončení ze str. 1)

■ V kategorii Nejlepší inscenace sezony zvítězila u diváků Černá komedie (premiéra 7. října 2017, dramaturgie Barbora Jandová, videoprojekce Zdeněk Stejskal) v režii bývalého uměleckého šéfa HDJ Pavla Šimáka.

„Komedie to mají takové lehké. Mám takový pocit z toho, že tady byly inscenace, které taky strašně krásně zabodovaly. A ta cena rozhodně není jen pro jednoho člověka, rozhodně je pro celý tým, který tu věc připravil, a pro kolegy herce, protože ti tam potom dřou na tom jevišti. Já si myslím, že ta cena je hlavně pro herce, a v téhle inscenaci obzvláště,“ poděkoval i za kolegy režisér Šimák.

■ Také v kategorii Nejlepší výprava sezony zabodovala u diváků nejvíce Černá komedie

Lenka Schreiberová: Děkuji svým rodičům, že mě nikdy neposlali na Krym

(scéna Kristina Matre Křížová j. h., kostýmy Blanka Tesařová j. h.). Cenu na pódiu za kolegyně převzal režisér Šimák. „Holkám to vyřídím,“ ujistil publikum.

Vítězem je Jan Burda

■ Jako Nejlepší herečku sezony zvolili diváci Lenku Schreiberovou. Ta si radost užila spolu s rodiči, kteří podle jejích slov na udělení Horáců přijeli do Jihlavy vůbec poprvé. „Tě ceny si moc vážím a moc za ni děkuju, ale chci poděkovat svým rodičům. Chci jim poděkovat, že když mi bylo zle, a že mně bylo často zle, tak stáli při

mně, měli mě rádi a nikdy mě neposlali na Krym,“ poznamenala Schreiberová v narážce na aktuální politickou a korupční kauzu premiéra Babiše a sklídila aplaus sálu.

■ Kategorie Nejlepší herec sezony a Nejlepší mladý talent sezony do 33 let opanoval v očích diváků Jan Burda. „Strašně moc si toho cením, že tady můžu stát. Děkuju moc divadlu, děkuju divákům, jsou úplně skvělí, děkuju rodičům a své přítelkyni, kterou strašně moc miluju,“ komentoval obě ocenění Burda.

Posléze si Jan Burda došel také pro Cenu Herecké asociace za největší počet hlasů udělených v anketě. Vyhlášení této ceny nestihl prezident Herecké asociace Ondřej Kepka, který zůstal „viset“ na dálnici D1. „To se pražským umělcům stává,“ poznamenal ředitel HDJ Ondřej Remiáš, který vítěze ceny vyhlásil v zastoupení.

Gandalf proti Sarumanovi

Poprvé byl režisérem programu udělení Horáců nový umělecký šéf HDJ Michal Skočovský. Před zpola zaplněným hledištěm, v jehož řadách tentokrát usedl i celý herecký soubor divadla, moderoval program jihlavský stand-up komik Lukáš Kundera.

Moderace se nesla v duchu genderového a homosexuální-

JAN Burda se stal celkovým vítězem ankety Horác 2017/2018, když vyhrál i Cenu pro nejlepšího herce a Cenu pro mladý talent.

Foto: Jiří Varhaník

ho humoru, výsledky moderátorovi přinášela travestí asistentka Lady Chcherin. Kundera v moderaci vtipkoval na konto svého původu z herecké rodiny a svých četných někdejších dětských rolí na scéně Horáckého divadla.

„Všichni víme, co je asi nejlepší ženský herecký výkon...“ vtipkoval moderátor. Kolegy z divadla bavil také vtipky na adresu ředitele a uměleckých šéfů HDJ: „V sezoně vlastně proti sobě soupeřili dva umělci šéfové – jeden odcházející a jeden nadcházející (Pavel Šimák a Michal Skočovský: pozn. red.). Byl to takový

soubor, já bych to přirovnal, Gandalf se Sarumanem. No, pokud jste viděli našeho uměleckého šéfa, bývalého i současného, víte, že tady je to spíš Gandalf s Frodo Pytlíkem. Každopádně, byl to velký soubor.“

Adresnému humoru neunikli ani herečtí kolegové z HDJ: „Ondra Šípek je hologram. Jestli jste ho teď někdy viděli, on vypadá pořád stejně. Teď chtěli natáčet Rebely dvojku, ale nemohli, protože Ondra nezestárnul...“ žertoval Kundera.

Ironicky si rýpl i do velkého vytížení herců: „273 představení v sezoně? Já myslím, že je to málo. Volná neděle, na co? To je nějaký přístup k divadlu? Ostuda,“ rozesmál kolegy v hledišti. Ironicky se v duchu humoru večera pozastavil i nad tím, že účast na vyhlášení cen se hercům počítá a dostanou stravenku.

„Musím říct, že za toho půl roku, co jsem tady nebyl, jste do toho kopli, je to o několik pater výš... Ale zároveň klobouk dolů, že to takhle dáváš,“ okomentoval pojetí večera a moderace bývalý umělecký šéf Pavel Šimák a rozesmál divadelníky v sále.

Vyhlášení cen prokládala jazzovými vstupy kapela Sebranka Jazz Orchestra. V závěru vylosovali advokátka Eva Decroix s ředitelem HDJ Ondřejem Remiášem z respondentů ankety tři výherce volného abonmá na příští sezonu.

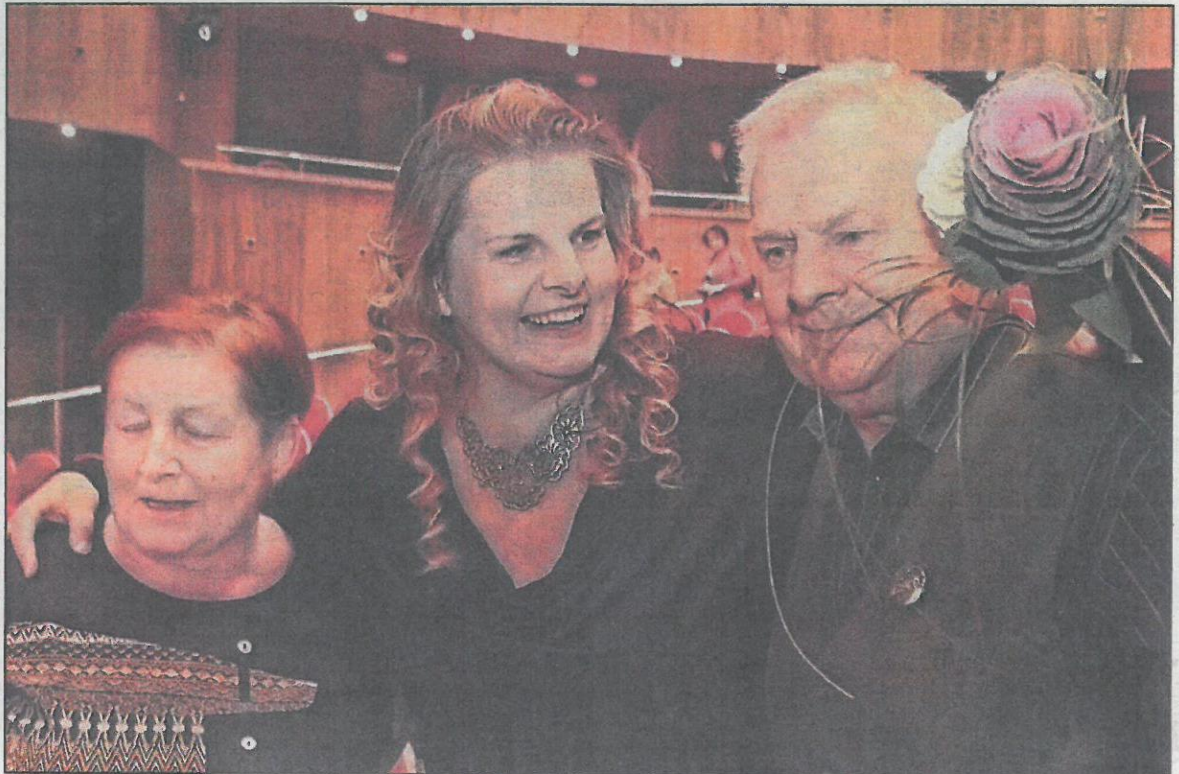
REŽISÉR Pavel Šimák přebírá cenu pro nejlepší kus uplynulé sezony v HDJ, inscenaci Černá komedie.

Foto: Jiří Varhaník

MODERÁTOR večera v HDJ Lukáš Kundera s travestí asistentkou Lady Chcherin.

Foto: Jiří Varhaník

HEREČKA Lenka Schreiberová se spolu se svými rodiči raduje z divácké ceny Horác pro nejlepší herečku 78. sezony Horáckého divadla 2017 / 2018.
Foto: Jiří Varhaník

Černá komedie, Lenka Schreiberová, Jan Burda: sezona HDJ zná své Horáce

JIHLAVA (Jv) - Inscenace Černá komedie a herci Lenka Schreiberová s Janem Burdou jsou vítězi divácké ankety Horác. V ní diváci zhodnotili uplynulou 78. sezonu Horáckého divadla (HDJ).

Svátek svobody a demokracie si HDJ v sobotu 17. listopadu připomnělo programem k Noci divadel.

Do pozdního večera patřil divadel-

ní areál velké afterparty s koncerty kapel ve foyer a v divadelním klubu a se silent diskotékou v nové Zkušebně. Na Velké scéně předcházely party slavnostní večer udílení cen Horác.

V sezoně 2017/2018 bylo v Horáckém divadle odehráno 273 představení. V rámci činoherního abonmá divadlo na Velké scéně uvedlo šest premiérových inscenací (Zapomenu-

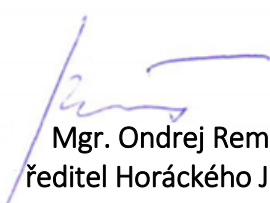
té světlo, Černá komedie, Bůh je žena, Racek, Obraz Doriany Graye, Jediný život).

Uplynulou sezonu připravilo HDJ ještě pod vedením bývalého uměleckého šéfa Pavla Šimáka. V anketě Horác zhodnotili diváci umělecké výkony herců, scénických výtvarníků i režisérů za pomoci hlasovacích lístků.

(Pokračování na str. 10)

JIHLAVSKÉ LÍSTKY . 23. 11. 2018

V Jihlavě: 20. 2. 2018

Mgr. Ondřej Remiáš
ředitel Horáckého Jihlava,
příspěvkové organizace